

تذکرات مجلس شورای ملی

صورت‌مشروح مذاکرات جلسه روز سه‌شنبه (۹) آبان‌ماه ۱۳۵۷ شمسی (۲۰۳۷) شاهنشاهی

فهرست مطالب:

۱- فرائت اسامی غائبین جلسه قبل. ۲- تقدیم سؤالات و تذکرات بوسیله آقایان: دکتر مشیر (سؤال ۲) - حسینعلی سلیمانی - میرزاالو-سیف‌الدین اهری - حجت‌الله اردلان - غلامرضا اخلاق پور - منوچهر دهقان - مهدی شیخ الاسلامی و خانم بابان - دکتر تجدد - رضوی نژاد (سؤال ۳) - مهندس هرزندی - اسحق نژاد - غلامعلی قاسمی . ۳- بیانات قبل از دستور آقایان: نور علی شهابی - رضوی نژاد - صومعه سرائی - ابراهیم بهرمنند - رستم رفعتی - حسن ملک‌شاهی - محمدصادق افتخار - مسلم قریشی - محمد نوری - غلامرضا اعظمی باوند پور . ۴- تقدیم طرح از طرف فراکسیون «آزاد» بوسیله آقای علی نظمی. ۵- بیانات جناب نخست‌وزیر و معرفی جنابان: حسین نجفی بعنوان وزیر دادگستری و مصطفی پایدار بعنوان	وزیر مشاور در امور اجرائی بوسیله ایشان. ۶- اخطار نظامنامه‌ای بوسیله آقای نوذر صادقی. ۷- طرح استیضاح آقای عباس اخباری. ۸- اخذ رأی اعتماد نسبت به دولت جناب شریف‌امامی. ۹- بیانات جناب وزیر آموزش و پرورش. ۱۰- بیانات آقای احمد بنی احمد راجع به اخذ رأی اعتماد نسبت به دولت. ۱۱- تقدیم طرح‌های قانونی از طرف عده‌ای از نمایندگان. ۱۲- تقدیم دو اصلاح بودجه بوسیله آقای دکتر یزدان پناه وزیر مشاور در امور پارلمانی (۱) اصلاح بودجه سازمان ثبت احوال کشور (۲) اصلاح بودجه وزارت صنایع و معادن. ۱۳- پایان جلسه.

جلسه ساعت نه و پنج دقیقه صبح به ریاست آقای دکتر جواد سعید تشکیل شد

- ۱- فرائت اسامی غائبین جلسه قبل.
- رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت می‌شود.
- (بشرح زیر خوانده شد)
- آقایان: آستانه‌ای - جعفر بای - اسفندیاری - امیر - عشایری - بارکزیمی - دکتر بقائی - بهنیا - پردلی - پیرزاد -
- جافد جباری - کاظم جزایری - دکتر چهارزی - خزیمه - خسروی - دانشمند ذوالفقاری - رحیم زاده خوئی - ساکینیان - سعیدی - صدر - طباطبائی - عباس میرزائی - قاسم زادم ریاضی - قوامی - کیمیلی زادم لیقوانی - مافی - مجتهدی - محمدی دشتکی - محمودیان - منتظری -

منصوریان، میرلشاری، وزیر، وکیل گیلانی، باسینی، ایلخانی، عطارد، خاتم اسدی، خانم برومند، خانم جهانبانی، خانم زاهدی.

۲- تقدیم سؤالات و تذکرات بوسیله آقایان: دکتر مشیر (سؤال) - حسینعلی سلیمانی - میرزاو-سیفالدین اهری - حجت الله اردلان - غلامرضا اخلاق پور - متوجه در هفتان مهدی شیخ الاسلامی و خانم بابان - دکتر تجدد - رضوی نژاد (سؤال) - مهندس هرزندی - اسحق نژاد - غلامعلی قاسمی. رئیس - سؤالات و تذکرات به دولت ابلاغ میشود.

۳ - بیانات قبل از دستور آقایان: نور علی شهابی - رضوی نژاد صومعه سرانی - ابراهیم بهرمنند - رستم رفعتی - حسن ملکشاهی - محمد صادق التخراب - مسلم قریشی - محمد نوری - غلامرضا اعظمی باوند پور.

رئیس - نطق های قبل از دستور را شروع می کنیم آقای شهابی بفرمائید.

نورعلی شهابی - جناب آقای رئیس، همکاران محترم امروز را که مصادف با زاد روز والا حضرت همایون رضا پهلوی ولیعهد عزیز ما میباشد بجمعی از اعضای و ملت ایران تبریک و تهنیت عرض مینمایم (احسن است)

ملت شریف ایران نیازی به هدایت و حمایت کشور خارجی ندارد و گردانندگان دستگاه رادیویی بی سی انگلستان باید بدانند دلسوزی و یا عیب جوئی آنها را پذیران نیستیم و حتی اجازه نمیدهیم بقصد ملی ما اعانت روا دارند (صحیح است) چون اخیراً با نشر اکاذیب و با لحن تند و مغایر با موازین ادب مطالبی عنوان میکند از دولت میخواهم که در این باره بنحوی اقدام نمایند که رادیو بی بی سی انگلستان مجاز نباشد هر چه دلش میخواهد بگوید و روابط قدیم و صحیح موجود بین ایران و انگلستان را تیره سازد.

دکتر فروزین - شرکت سر الکساندر گیب هم همین کار را میکند.

شهابی - ما باعتبار حسن رابطه با همه کشورها بخصوص با کشورهای همجوار انتظار داریم همانطوریکه ما رعایت احترام را میکنیم دیگران نیز مراقب گفتار و پندار خود باشند و از آنچه بمدخله در امور کشور تعبیر خواهد شد احتراز جویند ما در کشوری مستقل بارزیمی ثابت در جمع ملل برای یک زندگی مرفه میکوشیم و از نظر دلسوزیهای بی اساس و تحریک آمیز و یافتنه انگیز برای ما شرق و غرب، شمال و جنوب تفاوت ندارد.

اما این روزها بیشتر از همه وقت و بیش از هر موضوع درباره آزادی و فضای بازمیانی و اهمیت و موقعیت مطبوعات داخلی سخن در میان است. بنده که باتمام وجود معتقدم چهارمین پایه حکومت مشروطه مطبوعات است و حفظ احترام و حریم هویت و موقعیت جراید کشور بر همه فرض و واجب است معیناً گویاه دارم - چرا که می بینیم عده ای از همکاران ما به تفصیل صحبت کرده اند ولی مثلاً در جراید کثیرالانتشار کیهان اثری از آن فقط در دوسو پنجشنبه میخورد. (صحیح است) این روزها سخنان مخالف و موافق - اکثریت و اقلیت - کلماتی هستند که جلب توجه میکنند اما روزنامه ها نباید دنباله رودستهای خاص باشند (احسن است) سخنان یک نفر را تمام و کمال و با حرف درشت چاپ و از نطق دیگری حتی نامی بیان نیاورند و یا در یکی دوسو پنجشنبه ای ناقص و نارسا اشاره کنند - تصور میکنم این ایام که لزوم ایجاد فضای بازمیانی و آزادی قلم و بیان تأمین و تضمین شده جراید نیز در بهره برداری از این آزادی و فضای بازمیانی و حذف سانسور بنحوی عمل و اقدام کنند که بحق مقام و مرتبت خود را بر محور کن چهارم مشروطه مصون و محفوظ نگاه دارد.

تاریخ کشور ایران گویای یک واقعتی است که در طول قرون و اعصار رویدادهای گوناگون و حوادث و سوانح سهمناک نتوانستند در از کآن و بقا این واقعتی تزلزل ایجاد نمایند. اگر تاریخ را ورق بزنیم ملاحظه خواهیم کرد هر وقت خواسته اند نقشه های شیطانی خود را پیاده کنند و منابع خداداد ما دست درازی نمایند و چشم طمع بدوزند هدف را رژیم ایران قرار داده اند و بهمین دلیل در این جهان پهنای کشور ایران با یک رژیم ثابت در جمع ملل آنهم هزارها سال قائم بذات پابرجا باقی مانده و علیرغم تمایلات شیطانی دشمنان این مرز و بوم همواره کشور ایران پایدار و جاویدان باقی مانده است (صحیح است)

این روزها تحت عناوین مختلف مطالبی عنوان میشود جا دارد که بنده بعنوان یک ایرانی و از طرفی در سمت نمایندگی مردم و وطنخواه ایذه بختیاری در این باره صحبت کنم.

بجوبی استنباط میشود که کارهای غلط انجام شده نارسائی مشهود است تنگنا ایجاد گردیده و بهمین مناسبت است که فضای بازمیانی اعلام شد تا مردم با برخورداری از آزادی قلم، آزادی بیان معایب را تشریح راه و رسم صحیح را اعلام و به آنچه معتقدند در پیشرفت

امور مؤثر و نافذ است پیشنهاد کنند تا دولت آنرا مورد مطالعه و بر حمله اجرا در آورد. اما متأسفانه برای عده ای تشکیل اجتماعات و مشاهده تراوشات گوناگون ناشی از فضای بازمیانی سوء تفاهم ایجاد کرده و ما می بینیم هجوم و حمله، تخریب و آتش سوزی اما کن و مؤسسات تعطیل دانشگاهها دبیرستانها و دبستانها را پیش گرفتند - شعارهای ضد ملی و زننده میدهند کار و کسب مختل و یک ناسامانی ایجاد شده که برای وطنخواهان نگران کننده است.

من نمیدانم چه شده و چه پیش آمده - وجه میخواهند و آیا راه رسیدن بخواسته ها اینست نه.

ملت ایران باید کاملاً توجه داشته و از هر جهت بیدار و هوشیار باشند چرا که دشمن در کمین است.

مردم حق شناس ایران باعتبار خلوص عقیدت و پاکبختی طینت و تمایل قلبی همواره نسبت به تعظیم شعائر دینی ساعی و کوشا بوده و برای جامعه روحانیت احترام قائل است (صحیح است) ما همه باید متحد و متفق در طریق وصول بقصد از معنویت معارف اسلامی و کتاب آسمانی قرآن مجید که بهترین راه گشای ما میباشد و در جهت زندگی مادی با برخورداری از عوامل ناشی از منشور انقلاب شاه و ملت گام برداریم. و اگر در این طریق نقص وجود دارد باید تبادل نظر کنیم و سپس حل و فصلش نماییم نه اینکه رفع نقص و حل اختلاف را بکوجه و خیایان بکشیم و علیرغم تمام سنت های ملی و مذهبی و خلاف آنچه مکتوبات قلبی ما است تظاهر کنیم.

نظری بآنچه در دنیا میگذرد بالاخص در مجاورت خودمان کافی است که متوجه شویم. نباید اجازه دهیم طراحان شیطان صفت و چشم دوخته بمنابع ثروت ملی ما و آنها که سالها از ثروت ما استفاده و آقائی کرده و اکنون که نمیگذاریم ببرند و اجازه نمیدهیم بخورند نقشه بکشند و بین ملت ایران نفاق بیاندازند. که متأسفانه عده ای هم توجه نکنند که کارسار انجامش بکجا منتهی خواهد شد زمینه را مساعد سازند تا آنجا که ملت نجیب ایران رو یا رو با سازمانهای مسئول و یا با خود قیام و اقدام کنند. ما باید با توجه به طبیعت رژیم ثابت مشروطه پارلمانی سلطنتی و قانون اساسی و برخورداری از ثمرات دین مبین اسلام همه با هم و در کنار هم از فضای باز سیاسی استفاده کنیم و روابط موجود را تحکیم بخشیم. اجازه ندهیم فرقه های امتحان داده در صفوف متشکل ما رخنه کنند و از آن موجودیت ما را متزلزل سازند.

خانمها - آقایان اگر هر یک از خود سؤال کنیم چه

تزدیک به چهل روز از افتتاح مدارس میگذرد ولی حتی یک روز تمام جوانان این مملکت از تحصیل دانش بهرمنند نشده اند (صحیح است)، اگر گاهی حرفی یا سخنی بماند میآید دانشجویان پیشقدم میشوند حالا دانش - آموزان دختر و پسر - شاگردان دبستان حتی آمادگی از تحصیل محروم شده باین طرف و آنطرف میروند و میگردند برای چه؟ باز هم بگوئیم چه شده وجه میخواهند وضع اقتصاد کشور مختل و اداکار و کسب مختل گردیده - کارها در سازمانها بعهد تأخیر گرفتار شده - آخر چرا - وجه میخواهند. از مجموع این چراها که رویهمرفته علل وجهاتش روشن است و دست های ناپاکی که از خارج و برای دست یابی به منابع و منافع ملی مادر از است و متأسفانه ما توجه نداریم و شاید برای ایجاد محیط مساعد نادانسته تلاش میکنیم. وضع کشور را بصورتی درآورده که دیگر تحمل آن میسر نیست باید ملت ایران نکدل و یک زبان و یک کنار از هر شائبه و تعصب دست بپست هم داده و قدرت و توانائی را نشان بدهیم تا آنها دست از سر ما بردارند - زیرا خود ما بهتر از هر کس میدانیم باید چه کنیم - باید کشاورزی ایران را در یابیم - باید صنعت نوپا را تقویت کنیم - باید نرخ تولیدات را با هزینه برابر سازیم تا زارع در روستا و کارگر در کارخانه با خیال راحت کار کنند و جامعه امیدوار بوجود امکانات رفاهی بشود - باید با فساد و فاسد شدید مبارزه شود - باید رفاه معلمان کشور و تأمین کارکنان دولت و مؤسسات اقتصادی را وجهه همت قرار دهند.

باید دانشگاهها از استقلال واقعی برخوردار شوند - باید قوه قضائیه با قدرت و تسلط فاسد را تعقیب و مجازات کند.

این مقاصد تنها در سایه همفکری همکاری به تشریح مساعی - وحدت عقیده - اتحاد و اتفاق و یک رنگی در چهار چوب قانون اساسی انجام پذیر خواهد بود و در این رهگذر از ارشاد و هدایت معنوی جامعه محترم روحانیت تاسرحد امکان برخوردار باشیم.

درخاتمہ بقیہ وقتہ راہ آقای رضوی نژاد میدہم. (احست)

رئیس- آقای رضوی نژاد فرمائید.

رضوی نژاد - با اجازه جناب آقای رئیس و همکاران گرامی وبا تشکر از جناب آقای شہانی کہ چند دقیقہ از وقتشان را در اختیار بندہ گذاشتند، امروز با کمال تأسف باید مسالہای را اعلام کنم کہ در حوزہ انتخابیہ ام بر اثر سوءمدیریت شہربانی و فرمانداری اتفاق افتادہ است. وأن اینکہ فرهنگیان و دانش آموزان در یک نشست اجتماعی می خواستند برای برقراری کلاس تصمیم بگیرند فرماندار از جمعیت آنها وحشت می کند و از پلیس استمداد می گیرد و در این موقع فرماندار از کوهستانی کہ چند روزی است بشہرستان صومعہ سرا آمدہ بود خیال میکند این اجتماع فرهنگیان بضرر او است لذا دستور تیراندازی میدہد و بوسیلہ ہ پاسبان با کلت در حضور فرماندار و سایر مقامات محلی و رئیس انجمن شہرو شہرستان تیراندازی میشود و در این جریان یک نفر از دانش آموزان میمیزد و ۲ نفر دیگر حالشان بہم میخورد و تقریباً تا حالا شاید پنج نفر مردہ باشند...

یکنفر از نمایندگان مملکت را بہ آتش کشیدند.

رضوی نژاد- من کاری ندارم- کسی با بی نظمی موافق نیست ولی در جائیکہ بشود با مدیریت صحیح و یک رفتار سادہ جمعیتی را آرام کرد، تیراندازی معنی ندارد.

اخلاق پور- پلیس باید تحمل گفتار مخالف را داشتہ باشد و بطور شایستہ با مردم رفتار کند نہ بہ بی گناہان تیراندازی و خون معرضان را بریزد رفتار فرمانداران و استانداران ہم باید نمونہ باشد.

رضوی نژاد- و اصولاً در جائی کہ نہ حکومت نظامی و نہ وضع فوق العادہ اعلام شدہ است جمع شدن چند فرهنگی اگر تبدیل بہ کشتن عدہای بشود پس هیچکس تأمین ندارد، خاصہ مردم صومعہ سرا شما شاہد بودید کہ مردم آرامی هستند، اگر بخواست نمایندہ توجہ می شد من بارہا راجع بہ سوء مدیریت رؤسای ادارات صومعہ سرا بہ استاندار گفتم ولی مگر قرار است حرف نمایندہ شنیدہ بشود، اگر آقای استاندار بموقع توجہ میکردند هیچوقت این فاجعہ پیش نمی آمد، اینہا فرزندان کسی هستند کہ در مرحلہ دوم اصلاحات ارضی همان بلایی را کہ ولیان در مشہد بسر اینہا آورد برای ما نیز بوجود آوردند (صحیح است) زمینہای همین مردم را گرفتند

بعنوان طرح بہ یک افراد غیر واجد شرایط دادند آیا مردم با این تفصیل می توانند آرام باشند؟ زعمای قوم و فرهنگیان محترم خواستہ اند با رئیس سازمان اموراداری کہ فرماندار باشد مسالہ را در میان بگذارند و مسالہ را مطرح بکنند در ازاء اینکار بہ آنها تیراندازی شدہ است و شہر غرق در ماتم است عدہای از اینہا الان در پائین هستند و از من می خواهند کہ در تشییع جنازہ این کشتہ شدگان شرکت بکنم.

یزدی- بآدم کشی عادت کردہ اند.

رضوی نژاد- من از دولت جناب شریف امامی خاصہ وزیر کشور و معاون پارلمانی می خواہم کہ الساعہ ہیاتی را بفرستند و باین وضع رسیدگی شود این فرماندار کہ باین سادگی از کلت استفادہ و در آنجا شکارگاہ درست کردہ است چہ بسا ممکن است سوء استفادہ کند و چہ بسا در سایر مراسم ہم این اعمال را انجام بدهد من خواہش می کنم دولت در اسرع وقت باین مسائل رسیدگی کند و در خانمہ عرایض سہ تا سؤال هست کہ تقدیم مقام ریاست می کنم.

رئیس- آقای بہرہ مند فرمائید.

بہرہ مند- چہا ردیقہ از وقتہ راہ آقایان رفعتی و ملکشاہی میدہم و درابتدا زادروز الاحضرت ولیعہد نورچشم ملت ایران را بملت شریف ایران تبریک عرض مینمایم (احست) با اجازه مقام ریاست، خانمہا، آقایان، در این روزہا کہ جنگ سردین گروہہای اجتماعی و تضاد فکری در جامعہ بچشم میخورد و با باز شدن فضای سیاسی مردم کشویمان فرصت یافته اند کہ فریادہای درگلو شکستہ شدہ را بیرون بریزند و در پهنہ خیابانہا و کوچہ های وطنمان آنجا کہ تا دیروز سکوت بود و آرامش باران بیدادگریہا و ظلم و ستم دستگاہہای اجرائی بر سر آنان میبارید بہ ہماہوی بپردازند و دیوار سکوت را بشکنند و غم های دیرین را بصورت فریادہا و شعارہای شکل نایافتہ و بی سرانجام عرضہ کنند بہر حال در این گپرو دار نفس کشیدن در فضای آزادی من بعنوان یک نمایندہ مردم متحیرم و گاہ متأسف کہ چہ ادر این فضای مطلوب بوی باروت بشامہم میرسد چہر اسامتان آزادی و دمکراسی کہ آرزوی میکردند پس از سالہا اختناق امروز دیگر نمیتوانند در ہوای آزادی سیاسی نفس بکشند؟ شاہد ہرچ و مرجہا، آتش سوزیہا، برادر کشی ہا و ویرانی ہا فریادہای خشم بود هستند چہر اعزیزان ما دانش آموزان کوچہ ہا ریختہ اند و بجای ساختن اندیشہ ہا مدرسہ کلاسی درس بساختن سنگرہای بی بنیاد در کوچہ و بازار پرداختہ اند و چہر اجبای شنیدن زمزمہ معلم ابروان در ہم اورامی بینند و گاہ باتوم

پلیس را؟ راستی چرا؟ و این ہمہ ہماہوی خشم آلود را چہ کسی پاسخگوست و من در شکنتم کہ کیست این فضای آزاد آلودہ میکند و راہ نفس کشیدن رامی بندد مردم، یا دولت؟ مردم عصیان زدہ کہ بارسنگین ظلم ہا و ستم ہا و بیعدالتی ہا و کجرویہای ہیاتہای حاکمہ ۳ سال اخیرا بدوش میکشند و ہدف گلولہ و رگبار مسلسل اند و دولت کہ باید بر زخم این گروہ ناراضی و دردمند مرہم نهد و عوامل این عصیانہا را ازین ببرد بر سر دو راہی است کہ چہ کند؟ آیا دزدان و غارتگران بیت المال و ظالمان عرصہ حکومت را بہ پای میز محاکمہ بکشند و رسوائی را بر ملا کند یا همچنان بازی یکی بر نعل و یکی بر میخ را ادامہ دہد؟ اما سخن من این است کہ جناب نخست وزیر مردمی کہ سالہای زیادی از بہترین ایام عمرشان را در اختناق بسر بردند و بدو روز آموزش سیاسی نظارہ گر بازیگران سیاست بودند (صحیح است) مردمی کہ از ہیاتہای حاکمہ ستم ہا دیدند مردمی کہ هیچگاہ بہ حساب نیامدند مردمی کہ سالہا شاہد دزدیہا و غارتگریہای دولت مردان بودند مردمی کہ تحقیر شدند و رنج حقارت امروز چشمشان را بر ہمہ واقعیات ہا بستہ است مردمی کہ سالہا مات و متحیر و غمزدہ و متأسف از فساد اداری بودند مردمی کہ حق خواندن کتاب نداشتند مردمی کہ افکار سیاسی از پیش ساختہ را برایشان ارمغان آوردند (صحیح است) امروز دیگر از آنها نباید انتظار داشت کہ اعتراضشان همانند ملت ہائی باشد کہ در دامان دمکراسی و آزادی رشد و نمو کردہ اند و تربیت شدہ بکب دانش سیاسی و بینش جماعی باشند؟ جوانان ما روزہای بدیخنی و سیہ روزی کشور را در دوران جنگ دوم جهانی ندیدہ اند ولی ورشکستگان سیاسی قدا کاری و جانبازی رہبر مملکت را در شہر یور شوم ۱۳۲۰ دیدند بچہ ہای ما طعم تلخ تجزیہ را نجشیدہ اند اینہا ناراضیان وطن پرستی هستند کہ در زمان حال فریاد میزنند بدون آنکہ دیروزشان را دیدہ باشند و یا ذر اندیشہ و نگران فردا باشند کہ صحنہ سازان وطن - فروش آنها را بہ چہ بازی گرتہ اند؟ آنها ہیجان زدہ از پارہ شدن زنجیرہای بیعدالتی کہ ہویداہا و روحانی ہا و شیخ الاسلام زادہ ہا و نیک بی ہا و کسان دیگر از بیوطنان چمدان بدست کہ آنها را بدام کشیدہ بود فریاد آزادی و عدالت سردادہ اند اینان بجای دریافت گلولہ باید حکم اعدام خائشان بوطن و غارتگران مملکت را دریافت کنند برای یک بار ہم کہ شدہ سر توپ و تانک را بطرف آن خدا ناشناس ہائی کہ عزیزان ما را در سیاہ چالہا شکنجہ

دادند بجرم آنکہ کتاب خوان بودند بطرف ہویداہا کہ در پارلمان ایران فریاد زدند ما یک رہبر داریم و پشت سر آن رہبر ایستادہ ایم و گوش بفرمان آن فرماندہی هستیم ولی ہمہ اش دروغ گفتند و بشاہنشہ خیانت کردند بگیرید (صحیح است) گلولہ را در قلب ناپاک کسانی کہ برہر ملت ایران خیانت کردند خالی کنید شما سلاح گرم را بسوی آنان متوجہ کنید کہ ۱۳ سال مملکت را باشوخی و متلک و دلقک بازی ادارہ کردند و ہر گاہ وطن پرستی زبان بہ اعتراض میکشود تمام تارسانی ہا را و گناہا را متوجہ رہبر دلسوز ایران میکرد چرا مسبب بدیخنی ایران را آزاد گذاشتہ اید؟ مگر مادہ حکومت نظامی شامل حال او نمیشود یا کہ ملت ایران انتظار آترا نمیکشد پس چرا شروع نمیکنید چہا اجازہ میدہید کہ دزدان یکی بعد از دیگری از کشور بگریزند؟

(یکنفر از نمایندگان ہویدا تنها نبودہ، مسئولان دیگر اطرافش ہم باید محاکمہ بشوند)

بہرہ مند در جلسہ گذشتہ بود کہ دوست ارجمند جناب یزدی از ستمی کہ بر مردم شریف خراسان بوسیلہ ولیان شدہ بود سخن ہا گفت چرا این استاندار نازانی تراش را آزاد گذاشتہ اید او یک استان را بہ عصیان کشیدہ است بفرمائید توپہایتان را متوجہ او کنید و متوجہ کسانی کہ در ادوار گذشتہ در پارلمان ایران بودند و بقانون اساسی و نظام شاہنشہای سوگند یاد کردند هنوز اثر آن سوگند زائل نگردیدہ کہ می بینیم بعنوان مختلف و ہر بار بنحوی قصد ہم زدن رژیم را دارند اینک برای استحضار ہمکاران ارجمند اصل سی و ششم متمم قانون اساسی را قرائت میکنم «سلطنت مشروطہ ایران از طرف ملت بوسیلہ مجلس مؤسسان بہ شخص اعلیحضرت شاہنشہ رضا شاہ پهلوی تفویض شدہ و در اعقاب ذکور ایشان نسلا بعد نسل برقرار خواهد بود» ولی با گذشت زمان پشت بقانون اساسی کردہ و قصد تجزیہ ایران را دارند

خوش بود گر محک تجربہ آید بمیان تا سیہ روی شود ہر کہ در او غش باشد جناب نخست وزیر آنہائی کہ مردم را در مقابل شاہنشہ قرار دادند باید بسرعت محاکمہ و مجازات شوند مردم تا مجازات عوامل بدیخنی کشور را نبینند راحت و آسودہ نخواہند بود و اصولاً هیچ کاری را قبول ندارند جناب شریف امامی بخدا قسم ہر لحظہای کہ بر مجازات دزدان و خائشان درنگ کنید لحظہای فراوانی را از دست

داده‌اید آقای شریف امامی ایرانی ذاتاً شاه دوست است ایرانی به وطنش عشق میورزد (صحیح است) بیایید این غده‌های چرکین و دردآلود را که می‌خواهند بین مردم و رژیم سلطنت جدائی بیندازند بدست تیغ بسپارید نمیدانم آیا شما قادرید که به این جراحی بزرگ و تاریخی دست بزنید و نام جاودان از خود در تاریخ ایران باقی بگذارید یا نه؟ ما آرزو میکنیم که اقدامات دولت یار شاطری برای مردم باشد آرزو می‌کنیم که مردم بدانند این فرصت‌ها را نباید از دست داد و هر گروه و دسته‌ای که دست به آتش و تخریب بزند بداند که نهال آزادی در طوفان هرج و مرج رشد نمیکند هرج و مرج سبب خواهد شد که درهای آزادی بسته شود و این فرصتی را که برای کشور فراهم آمده است از دست برود مخالفان و موافقان دولت باید بدانند که امروز باید بسرنوشت کشور اندیشید باید از تجزیه کشور که خیال خام دشمنان وطن است نگران بود باید نظام شاهنشاهی را در چارچوب قانون اساسی حفظ کرد باید از فریادهای خشم‌آلود مردم نهراسید و امیدوار باشیم که مردم راه صحیح اعتراض را فرا خواهند گرفت آتش زدن و خرابکاریها راه صحیح مبارزه نیست. جناب نخست وزیر در آن روزهایی که دولت جنابعالی در مجلس شورای ملی برای اخذ رأی اعتماد حضور داشت من در روستاهای اسدآباد مشغول بازدید بودم همراه خبرنگار روزنامه کیهان و اطلاعات جناب نامداری در روستاهایی که مردم با محرومیت‌های فراوان روبرو بودند نیازهای آنها اولیه زندگی بود نیاز به آب به برق به راه به مدرسه و از این قبیل و من بعنوان نماینده این طبقه زحمتکش که بازوان اقتصادی مملکت و سربازان جانباز شاهنشاهی هستند شرمند بودم که پاسخ این همه نیازهای بحق را چگونه بدهم آقای نخست وزیر این مردم شرافتمند نام شاهنشاهی را با علاقه و اشتیاق یاد میکردند و از رهبر ایران بعنوان ناجی خود نام میبردند آنها با زبان ساده میگفتند که مسئولین نمیگذارند شاهنشاهی کمبودهای ما را بداند (احسن) حتی آن روستائی ساده دل و وطن پرست هم میدانست که شاهنشاهی خواهان بزرگی و سرافرازی ایران است خواهان پیشرفت و ترقی کشور است آنها میدانستند دولتمردان بودند که نگذاشتند صدای توده مردم بگوش رهبر مملکت برسد (صحیح است) به امید آنکه هم هشیار و بیدار باشیم در راه وحدت و سرافرازی و عاقلاً نه بیانییم و بر ارزشهای قومی و فرهنگی بان ارج نهیم و نظام

شاهنشاهی و قانون اساسی را محترم بشماریم چون پیوند بین شاه و ملت ناگسستی است (صحیح است) درخاتمہ عرایضم ناگزیر بذكر این مطلب هستم که متأسفانه در اسدآباد هم بعلت بی توجهی مسئولان امور وقایعی نظیر وقایع سایر کشور رخ داده که اینجانب ضمن ابراز تأسف و همدردی با کسانی که در این رهگذر جان خود را از دست داده و متحمل ضررهای شده از دولت میخواهم که در این مورد مراقبت لازم بعمل آید و از تکرار وقایع بعدی جلوگیری نمایند و تلگرافی را که در این مورد و اصل گردیده است جهت رسیدگی و پیگیری و اعلام نتیجه تقدیم مقام ریاست مینمایم (احسن) رئیس - آقای رفعتی بفرمائید.

رستم رفعتی - بسم الله الرحمن الرحیم، میلاد مسعود - والا حضرت ولایت‌عده را بحضور شاهنشاهی و شهبانوی ایران تبریک عرض میکنم (احسن) از پاره آستینان حذر بنما که روزی - زین آستین پاره، دست خدا برآید. ۱۳ سال حکومت اختناق هویدا، ۱۳ سال خیانت به ملک و ملت، اگر کاری انجام شده فقط از اندیشه شاهنشاهی بوده، هویدا مردی خطا کار بوده...

چند نفر از نمایندگان - چرا فقط هویدا؟ همدستانش هم مقصر بودند همه‌شان را باید محاکمه کنند.

محمد پارسا - مسئولان زمان هویدا هم در کارها شرکت داشتند.

یک نفر از نمایندگان - نیک‌بوی و روحانی را محاکمه کنید.

رفعتی - خودش و همدستانش را باید محاکمه کنید باید به زنجیر بکشید، خشم ملت ایران فرو نمی‌نشیند مگر اینها محاکمه شوند. جناب شریف امامی شما اعلام کردید دولت آشتی ملی هستید، این را پیش کشی، دولت آشتی ملی کارمندان در شهرستانها با نیروهای انتظامی باشید دادگستری خراب میشود می‌گویند نیروی انتظامی است البته من قبول ندارم نیروی انتظامی و ارتش در خدمت مردم هستند ولی یک مثلی خدمت‌تان عرض کنم می‌گویند شخصی گفت بمن اتهام می‌زنند می‌گویند تودزدی. متأسفانه وقتی منزلش را می‌گردند آن شیئی در منزل او پیدا میشود استناد از زبان اعلام می‌کند بیایید ببینید کدام مأمور خطا کرده‌صورت بدهید آنها را اخراج کنم این درست نیست این صحیح نیست جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی مملکت به هرج و مرج تبدیل شده‌نه فضای باسیاسی، جلوشان را بگیرد (احسن) عشایر غیور کرمانشاه و پاهو کردستان و مردم زحمتکش

همدان، دزفول و نادر خراب شده، مغازه‌ها ویران شده، بانکها ازین رفته است شما خبر ندارید؟ وضع اقتصادی ازین رفت جواب بدهید آقای جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی موافقت کنید در مقابل حفظ قانون اساسی اینها هرج و مرج است دانشجوی عزیز چطور مغازه‌ها را خراب می‌کند؟ دکتر صدیق اسفندیاری - استاد و دانشجو میخواهند بگذارند آنها درس بخوانند.

رفعتی - بیایید بنشینید و فکری بحال این مملکت کنید اگر میتوانست این دولت خدمت کند و اگر نمی‌توانید زمین خدمت را ببوسید و بروید جناب آقای شریف امامی دیگر مردم طاقشان به طاق رسیده است مردم کرمانشاه و ایلام در آتش می‌سوزند فکر کنید چه خبر است و برای کیست؟ آقای امینی میخواهد نیمه انقلاب تشکیل بدهد یادتان رفته است آن فریادهایی که با کنسرسیوم می‌کشید باید مردم ایران گول اینگونه شایدان را نخورند.

رئیس - آقای رفعتی وقتان تمام شد. آقای ملکشاهی فرمایشی دارید بفرمائید.

ملکشاهی - من هم سهم خود میلاد مسعود و ولایت‌عده را به شاهنشاهی و شهبانوی نیکوکار و ملت عزیز ایران تبریک می‌گویم (احسن) همکاران عزیز من از سوی مردمی صحبت میکنم که در راه شاهدوستی و وطن پرستی امتحان خود را داده‌اند با کمال تأسف باید عرض کنم مردم ایلام برای دومین بار است که با سوء مصیبت روبرو شده‌اند یک بار در عید فطر بود که ما متأسفانه ۳ نفر از همشهریان را یکجا و دو نفر دیگر از همشهریانی را که در خدمت پلیس بودند در جای دیگر از دست داده‌ایم در روزهای شبانه ششم و یکشنبه هفتم آنان ماه عده‌ای از افراد مغرض از انبوه جمعیت استفاده کردند و شهر را به آتش کشیدند (نمایندگان - کمونیست‌ها بودند) بله افراد خرابکار دستور از کمونیست می‌گیرند من از جناب آقای شریف امامی خواهش می‌کنم و استدعا دارم حیاتی را برای رسیدگی به وضع آتش‌سوزیها و ناآرامیها و زیانی که از این بابت متوجه مردم شده و همچنین زیان جانی و مالی و تدابیر لازم برای جلوگیری از حوادث بعدی به ایلام اعزام دارند تا از نزدیک بموضوع رسیدگی و تصمیم لازم اتخاذ نمایند و نتیجه امر را به استحضارتان برسانند. اینان که امروز بنام وطن پرست و بنام آزادی و بنام حمایت از قانون اساسی در صدر کشور دست

به تظاهرات می‌زنند اینها چرا چشم حق بین ندارند که ببینند در زمان سلطنت محمدرضا شاه پهلوی چه زحماتی کشیده شده و چه خدماتی برای این مملکت انجام شده است، ما وظیفه دار هستیم همانطوریکه باید از پشت این تریبون از افرادی که خیانت کرده‌اند انتقاد بکنیم بجاست از افرادی هم که خدمتگزار بوده‌اند یاد نمائیم.

دکتر صدیق اسفندیاری - از روحانی تعریف کنید. رئیس - جناب آقای افتخار بفرمائید.

افتخار - قبلاً چهار دقیقه از وقتم را به آقای قریشی میدهم.

اخلاق پور - باین ترتیب دیگر بما وقت صحبت کردن نمیرسد.

افتخار - بنام خدا - با اجازه مقام ریاست و همکاران گرامی: متأسفانه مسائل و مشکلات امروز مملکت ابعاد گسترده‌ای پیدا کرده و مملکت را در آستانه مخاطرات - تازه‌ای قرار داده است تظاهرات خونین و خشونت‌آمیز در بسیاری از شهرهای ایران تلفات و خسارات زیادی بدنبال داشته است این وضع همه مردم و خانواده‌ها را نگران

نموده (صحیح است) همه می‌پرسند عاقبت این ناآرامی‌ها و ناراضی‌ها به کجا خواهد کشید و این تراژدی خونین تا کی باید ادامه داشته باشد و آیا در صورت ادامه راه حل‌ها مشکل‌تر نخواهد شد؟

محمد پارسا - آنها بی‌وطن‌هایی هستند که هرج و مرج و املی اندلزنند و.....

افتخار - همه آنها از افراد ملت هستند رئیس - آقای پارسا شلوغ نکنید - یعنی چه؟ افتخار - بدون شک هیچ ایرانی آزاده و وطن‌خواه راضی به آشفتنگی اوضاع و تبدیل ایران به لبنان دیگری نیست همه ما از این می‌ترسیم که ادامه خشونت از دو طرف خدای نخواستنه وضع را وخیم تر یا باعث برخورد موافقین و مخالفین و منجر باغشاش و آشوب و حتی جنگ داخلی گردد. من انکار نمی‌کنم که عده‌ای عوامل مارکسیست از موقعیت استفاده کرده هیجان‌هایی برمی‌انگیزند و ناآرامی‌ها را دامن می‌زنند ولی هرگز معتقد نیستم که همه ناراضیان ایران مارکسیست و عامل خارجی‌اند چگونه ممکن است همه رجال دین و سیاست، بازاریان، دانشگاہیان و قضات و فرهنگیان را خائن و نوکر استعمار بخوانیم و همه جوانان و دانشجویان را تحت تأثیر تحریکات ضد ملی تصور نمائیم حقیقت این است که این تظاهرات عکس العمل

اختناق و فشار گذشته است. سال‌ها مردم در برابر استبداد و تجاوز، تبعیض و جپاول، مملکت بدست عده‌ای معدود قادر به نشان دادن عکس‌العمل نبودند. وقتی فشارها کاهش یافت عقده‌ها و ناراضی‌ها بیرون ریخته شد این تظاهرات نوعی عقده‌گشایی است که ریشه آنرا در فساد و تباهی گروه حاکم طی سال‌های گذشته باید جستجو کرد. مردم خواهان اجرای قانون اساسی و عدالت و آزادی بودند. متأسفانه رفتار خشن بعضی از مأمورین انتظامی خشم و هیجان را دامن زد و موجب گسترش ناآرامی‌ها گردید. اگر مسبین حادثه قم محاکمه و مجازات می‌شدند شاید کار باینجا نمی‌کشید. اکنون دست‌های مرموزی از دو سوی باغتشاشات دامن می‌زنند از یکطرف عده‌ای از مردم ناراضی را به خرابکاری و آتش زدن اموال مردم تحریک می‌کنند و از طرف دیگر گروه‌هایی مشخص و تحریک شده را وادار می‌نمایند تا در شهرهای مختلف دست بویرانی بزنند و با ایجاد آشوب و ضرب و جرح و کشتار مردم و غارت اموال و آتش زدن خانه‌ها و اماکن عمومی ایجاد هراس و وحشت نمایند. این توطئه‌گران پنهانی کسانی هستند که از دیکراسی و حکومت قانون می‌ترسند و بخیال خود می‌خواهند نهضت آزادی ایران را از مسیر اصلی منحرف سازند. مردم ایران و تمام رهبران سیاسی و مذهبی این خشونت ویرانگر را محکوم می‌کنند همه علاقمندان به حفظ استقلال و تمامیت ارضی ایران و همه طالبان آزادی و آزادی باید در برابر این دسیسه خطرناک هشیار باشند و از قانون و آزادی عاقلانه استفاده کنند تا آزادی بماند و دشمنان آزادی و مملکت نتوانند نقشه شوم خویش را اجرا و حیثیت و اعتبار مردم را ساقط نمایند. آزادی حق مسلم همه افراد است ولی تعطیل مدارس و کشانیدن دانش آموزان بخیا بانها راه استفاده از آزادی نیست. دولت نیز باید بداند که چاره تسکین این پرخاشگری خشونت نیست زیرا خشونت زاده خشونت است و هر فشاری انفجاری بدنبال خواهد داشت باید مرض ناباوری و بی‌اعتقادی که در اثر اعمال خلاف دولت‌های گذشته گریبانگیر ملت ایران شده است از جامعه رخت بربندد و در مردم این اطمینان بوجود آید که بعد از این اعمال گذشته تکرار نخواهد شد. امنیت قضائی و آزادی‌های فردی بر طبق قانون اساسی رعایت خواهد شد اگر دولتی نتواند اعتماد و اطمینان و باور مردم را جلب کند هرگز قادر بر حل مشکلات نخواهد شد. برای اینکار مبارزه با فساد و نادرستی باید در رأس برنامه‌های دولت قرار گیرد تا مردم احساس

مسکن اقدام اساسی شود. کارمندان و کارکنان اداری از استبداد اداری، تبعیض و نابرابری درآمدها در ادارات و سازمان‌های مختلف اداری و شرکت‌های دولتی شکایت دارند. وقتی کارمندی می‌بیند احراز مقامات اداری برحسب رابطه است نه شایستگی و لیاقت، حق دارد ناراحت شود. هنگامی که کارمندان اداری می‌بینند حقوق او کمتر از منم، حتی ثلث کارمند دیگری است که در سازمان یا شرکت دولتی دیگر کارمند و از لحاظ تحصیلات و سابقه کار بائین تر از او است باید ناراضی باشد بخصوص تبعیض و توضیح در ادارات مشهود است. متأسفانه تبعیض در تمام سطوح مختلف مملکت حتی در اجرای برنامه‌های عمرانی مشاهده میگردد. اجرای برنامه‌های عمرانی به طرز تفکر برنامه‌ریز و میزان رابطه او با مسئولان اجرایی در نقاط مختلف مملکت بستگی دارد. نه نیاز واقعی مردم، و گرنه چطور ممکن است مردم یک شهر بیش از سی سال برای ابتدائی‌ترین نیاز زندگی خود یعنی آب و راه فریاد بزنند و کسی بفریاد آنان نرسد. در سال ۱۳۲۶ که مرحوم عبدالرحمن فرامرزی نماینده شهر لار بود برای بازدید حوزه انتخابیه خود به لار آمد. من آن روز دانش آموز کلاس سوم ابتدائی بودم و خوب بخاطر دارم که یک روز بعد از ظهر جلسه‌ای در دبستان صحبت شهر تشکیل گردید پس از بیانات مرحوم فرامرزی از مردم خواست نیازمندیهای خود را بیان کنند مردم دو چیز میخواستند تأمین آب مشروب و راه جهرم - لار، اکنون بعد از گذشت ۳۱ سال هنوز مردم تقاضای تأمین آب و ساختمان راه مذکور دارند. لارستان یکی از شهرهای بزرگ با مساحت ۳۱۷۷۶ کیلو متر مربع است در تمام این شهر بجز یک راه فرعی که لار را به قیر وصل و تا جهرم امتداد می‌یابد یک کیلو متر راه اصلی و فرعی دیگر ساخته نشده در حالی که ظرف ده سال اخیر صدها میلیارد ریال درآمد مملکت از طریق عده‌ای معدود خودکامه بصورت مختلف بر باد رفته و صرف کارهای تفتنی و غیر ضروری نظیر عمران کیش و برگزاری فستیوال‌ها و جشن‌ها شده است. چرا مردم ناراضی حتی عاصی نشوند؟ دولت در برنامه خود اعلام کرد با الهام از تعالیم عالی‌اسلامی توجهی عمیق به مسائل اخلاقی چه در قلمرو آموزش و پرورش و چه در زمینه تالیف و نگارش و چه در پهنه رسانه‌های همگانی معطوف خواهد داشت رعایت احترام به مبانی معنوی و دینی عمل می‌خواهد ممکن است بفرمائید مهمترین سازمان مملکتی که میتواند این نیت را عملی کند یعنی

سازمان رادیو و تلویزیون در این زمینه چه تغییری در روش خود نشان داده است مسلماً جواب این خواهد بود که تغییر محسوس که کلیت داشته باشد هنوز مشهود نیست. عذر کمی وقت هم مسموع نمیباشد چون تغییر روش سازمان مزبور بیش از این مدت بوقت نیاز ندارد آیا بخش روزانه سه دقیقه تلاوت قرآن و چند دقیقه گفتار مذهبی از رادیو برای تربیت اخلاقی و معنوی جوانان یک کشور مسلمان کافی است؟ (احسنست)

رئیس - آقای قریشی بفرمائید.

سیدمسلم قریشی - جناب آقای رئیس - همکاران عزیز نمایندگان محترم دولت، در ابتدای سخنم از خداوند متعال صمیمانه تقاضا می‌کنم که آن توان و نیرو را بمن بدهد تا قادر گردم حداقل قسمتی از مکنونات قلبی خویش را که انعکاسی است از خواستها و تقاضاها و حتی آرزوهای مردم میهن خود بخصوص موکلین عزیزم ساکن کرانه‌های گرم و سوزان خلیج فارس بیان دارم (احسنست).

تصور میکنم در این اعتقاد همه همکاران عزیز و حتی نمایندگان دولت با من توافق داشته باشند که در این برهه خاص زمانی جامعه ما با برعهضه‌ای از تاریخ زندگی و حیات خویش گذشته که حتی محافظه کارترین نمایندگان هم در زیر فشار بحق افکار عمومی و مردم ستم‌دیده و ستم کشیده این آب و خاک ناچار بطرح مسائل و مطالبی اساسی هستند (صحیح است) ولی با صداقت کامل باید به این مطلب اشاره کنم که پس از خاتمه دوران سکوت ممتد ۴ ساله مردم میهن ما در فضای تازه ایجاد شده دست خوش آنچنان هیجان و شوق زدگی گردیده‌اند که به اصطلاح معروف سرزشته کار از دست بسیاری خارج گردیده و نه تنها من سهم خود، نمیدانم عازم کجا هستیم و چه میکنیم؟ بلکه بسیاری از حرکات و تصمیمات و اقدامات هیئت محترم دولت هم ناشی از این سردرگمی و دستپاچگی است و تعجب آور آنست که گاه و بیگاه آنچنان تقاضاتی در گفته‌ها، رفتارها تصمیمات متعده بچشم میخورد که هر انسان متفکر و مسئولی را نگران میسازد. اساتید دانشگاه و دانشگاهیان اعلام میدارند که هفته آینده را بعنوان هفته همبستگی ملی برگزار خواهند کرد و در درون دانشگاه و مؤسسات عالی آموزشی برنامه سخنرانی و تظاهرات آرام و مسالمت آمیز اجرا میکنند. ناگهان روز جمعه آقایان رؤسای دانشگاههای ملی و

شریف، اما جدا از شریف امامی ۲۰ روز قبل از رأی اعتماد او رویروئیم، در آنچنان کلاف سردرگم و متناقضی گرفتار شده‌ایم که در برابر بسیاری از سئوالات درمانده‌ایم.

دردوران سیاه یازدو و قرمز این ۱۰ ساله با بسیاری شعارها و وعده‌ها و وعیدها رویرو بودیم ولی یکی از مشخصات شاخص این دوران این بود که نه دولت بردم کاری داشت و نه مردم بدولت، ولی پس از تحولات بنیادی اخیر که در ارکان افکار عمومی حاصل گردید و بالاخره مردم جان بر لب رسیده را وادار به حرکت نمود دولت در بیان نامه اولیه خویش و در لابلای برنامه‌ایکه بمجلس ارائه نمود وعده بسیاری چیزها و عمل به بسیاری از اصول را اعلام نمود و با صراحت گفت که مسئولیت همه چیز را بر عهده میگیرد و پاسخگوئی هر حرکت و اقدامی در سطح مملکت است و قول جبران همه اشتباهات گذشته را داد. (صحیح است).

یکی از مسائل و مشکلاتیکه بطور صددرصد در اختیار دولت است و برای آن نیاز به فراهم گردیدن هیچ مقدمه و مقدماتی ندارد و با کوچکترین دقتی میتوان این مسئله مشکل را که یکی از عوامل بنیادی همه تارنما بیتهای آشوب زافریادهای نگران کننده دانست تسلط مشتکی از افراد بی صلاحیت و باحتی بیهوش و بی استعداد (اگر از فساد مسلم و قطعی گروهی از آنان بگذریم) بر سر نوشت مردم مبین ماست که از طریق اشغال بنا حق پستها و سمتهای بزرگ و کوچک، تعیین کننده سر نوشت همه ما شده‌اند. چندی قبل یک سلسله مقاله در روزنامه رستاخیز ترجمه میشد بعنوان دوران «متوسطها» در این سری مقاله تحلیلی نویسنده با توجه بسئال و تحولات بین المللی و مقایسه شخصیتهای بزرگ جهان باین نتیجه رسیده بود که دردنیای کنونی جای بسیاری از شخصیتهای بزرگ تاریخی مانند چرچیلها، روزولتها، دوگنها استالین ها و آیزنهاور ها را شخصیتهایی گرفته اند که «بعلت خیلی خیلی متوسط بودن» هرگز قدرت و توان تصمیم گیریهای آنان را ندارند و سیاستهای بین المللی هم بشدت متأثر از این صفت است. ولی متأسفانه در مبین ما در دوران این ۱۰ ساله کارایی تغییر و تبدیلیها تحت تأثیر مستقیم انتظاراتی که دستگاه از آنان داشته و گویا بیش از هر چیز نیازمند مردمانی ضعیف و بی شخصیت بوده بجائی رسیده که واقعاً احکامیت بر سر نوشت مردم بدست افراد «زیر متوسط» افتاده و بسیاری از افراد صلاحیتدار تنها بجرم داشتن کوچکترین شخصیت و استعداد پرونده‌ای بزیر بغلشان داده و از گردونه

تهران اعلام می نمایند که روز شنبه کلیه کلاسهای دانشگاه تعطیل است و از ورود دانشجویان بدانگاه جلوگیری میکنند دو روز دانشجویان و دانش آموزان را به خیابانها سرازیر می نمایند و کلیه مردم را بهیجان می آورند و بعد از انجام این شاهکار خود زیر فشار - دانشگاهیان دربها را باز میکنند من نمیدانم در مورد این شاهکارها چه کسی تصمیم گیر است. کدام یک از تصمیمات درست بود؟ چرا اینقدر سردرگم و دستپاچه شده‌ایم؟ و این دستپاچگی‌ها عاقبت ما را یکجا سوق میدهد؟

چرا محدود شده تهران ناگهان دو برابر میشود؟ چرا حدود صنفی را منتفی میکنند؟ چرا اعزام محصلین بخارج ناگهان از همه قیود آزاد میگردد؟ چرا قطعاً حقوقها تا ۲۰٪ بالا میرود؟ ولی همه کنترل ذریعهای مایحتاج عمومی ازین میروند؟ آیا همه این تصمیمات با بررسی و برنامه ریزی جوانب مختلف و عوارض ناشی از آن اتخاذ گردیده یا تنها برای پاسخگوئی فوری و فوری بدخواستها و ناراحتیهای امروز حتی این ساعت و این لحظه چنین عجول و شتابزده گردیده‌ایم؟

موج اعتصابات گوناگون که انگیزه بسیاری از اعتصابیون را میتوان قانونی و بحق دانست بشکل غیر طبیعی وسعت میگیرد و همه گوشه‌ها و جوانب زندگی و حیات عادی جامعه ما را در بر میگیرد و آنرا فلج میسازد و واقعاً این اعتصابات از کجا و چگونه زهبری میشود؟ و هدف نهائی از آن چیست؟

علی‌الاصول پاسخگوئی این مسائل بایستی دولت و ارگانهای برنامه ریز آن باشند و مردم مملکت را در جریان واقعی تضا یا بگذارند.

خیلی خوشمزه است که ما پس از ۱۴ سال حکومت آن قهرمان کذابی و باور شکوفائی اقتصادی و در انتظار ورود به آستانه تمدن بزرگ با دو دولت رویرو می‌شویم که یکی مدعی، صراحت و صداقت بود و باید متصفانه قبول کرد و اعتراف نمود که دزدی اعتنائی به افکار عمومی و نمایندگان آنان در مجلس و مجلسیان حقاً صریح و صادق بود و تحت تأثیر آن مجالسهای تابع و حلقه بگوش دوران ۱۴ ساله که بر همه چیز و همه کس مهر تأیید زدند آنقدر بی اعتنا به قوه مقننه مملکت بود که حتی زحمت پاسخگوئی ناهری را هم به سئوالات نمایندگان بخود نمیداد. و در زمینه نحوه رویرو شدن با مردم و قوه مقننه بحق دارای شجاعت و صراحت بود.

دوران اخیر هم که هنوز مدتی از آن نگذشته و ما با

میگوید (چون شاهنشاه بر همه مملکت و مشکلات آن «تر» «تر» «بهرتر» تسلط دارند) خوب توجه فرمائید «تر» به «تر» یعنی هیچ جای خالی برای مسئولیت خود باقی نمیگذارد (با راهنماییهایی که فرمودند دیگر هیچ نیازی برای مطالعه و تعیین برنامه جهت ما وجود ندارد) یعنی بله من مجری نیات هستم و هر حرکت درست و غلط آتی ما ناشی از این راهنمایی است و تمام این مسائل خوب و بد به دوش فردی گذاشته میشود که تمام زندگی و عمر خود را برای بهبود و رفاه و ترقی این ملت مصروف داشته است ولی امروز باید، جوابگوئی این سخنان باشد من اگر بجای وزیر کشور بودم با توجه بهمه مصائبی که از این طریق این ملت متحمل گردیده و با عنایت بنحوه کار این دروغ پرورازان و چاپلوسانی که با حیثیت نظام مبین ما بازی میکنند بلافاصله عذر ایشانرا از قبول مسئولیت میخواستم.

من نمیدانم دولت آشتی ملی، دولتی که مدعی به حساب آوردن مردم است چرا توجهی بخواسته‌های - میلیونها مردمیکه در این روزها در لابلای تظاهرات و قطعنامه‌های گوناگون خویش (که متأسفانه قسمتی از تظاهراتها بصورت عکس العمل شدید در برابر نارواییها و ستمهای گذشته در جریان است) نمیکنند یکی از - خواسته‌های پر معنای همه کارکنان زحمتکش دولت (نه صاحبان مشاغل و پستهای رده بالا) انحلال ادارات حفاظت در وزارتخانه‌ها و ادارات است آیا هرگز در جلسه هیئت دولت آقایان وزراء این سؤال را مطرح کردند که چرا؟ بر این خواسته اکثریت انبوهی از مردم عادی و کارکنان دولت پای می‌شازند؟ دیگر دوران به روی خود نیاوردن، خود فریفتن، حقیقت را کتمان کردن، پنبه در گوش گذاشتن گذشته است و آنها که احساس مسئولیت در قبال این ملت و تاریخ آن میکنند باید با شجاعت با واقعیات رویرو گردند متأسفانه ادارات حفاظت وزارتخانه‌ها در طول سالهای اخیر تحت تأثیر عوامل مختلفی تبدیل بدستگاهی گردیده‌اند که موجب طرد و بیکاری ارزنده ترین عناصر و مهره‌های این مملکت شده‌اند.

برای هر عنصر با شخصیت و مقاومتی بنحوی پرونده‌ای ساخته‌اند و از ارجاع هر پست حساسی به آنان جلوگیری کرده‌اند و میدان فعالیت و کار وزارتخانه‌ها را به ضعیفترین و بی سوادترین افراد سپرده‌اند.

جناب وزیر کشور اگر جنابعالی تقاضای نلافات کارمندان سابق خود را که گویا بعنوان یک فرد و یا افرادا شریرو

خارجشان ساخته‌اند الان که مشغول تهیه این سخنرانی هستم نمیدانم تیمساز قریباغی وزیر کشور در موقع بیان این مطالب در مجلس حضور خواهند داشت یا خیر؟ ولی بهر حال از حضور ایشان که بعنوان وزیر کشور، مسئول انتصاب و معرفی استانداران و فرمانداران کشور بعنوان عالیترین مقامات هستند خواهشمندم که «روند» تغییر و تبدیلات استانداران و فرمانداران را بررسی کنند و ببینند که سال بسال این مقامات از نظر شخصیت و قدرت و توان کار تنزل یافته‌اند و هر کس رفته، شخص ضعیفتری جانشین او شده است با نهایت تأسف این «روند» کلی در زمان حکومت حاضر و وزارت کشور تیمسار هم ادامه یافته (صحیح است) جناب وزیر کشور در روزیکه جنابعالی استانداران جدید را بحضور شاهنشاه معرفی فرمودید در اخبار رادیو تلویزیون ضمن بخش این خبر گفتگوی کوتاه خبرنگار رادیو تلویزیون را با آن جنابان بخش کرد من کاری به آن ندارم که این جنابان یا آنچنان ذوق زده و یا سرشار از شخصیت و هوش بودند که از بیان چند جمله ساده و با محتوی عاجز شده بودند بلکه نکته بسیار جالب و «ظریف» پاسخ جناب «ظریف» بود به خبرنگار رادیو تلویزیون، باید با صراحت و با شهادت خود آقای ظریف بگویم که هرگز افتخار آشنائی با جناب ایشانرا نداشته‌ام و حتی یکبار هم نه ایشانرا زیارت کرده‌ام و نه باهم مکاتبه و کاری داشته‌ایم و خوشبختانه در حال حاضر هم که ایشان از نظر من بطور کلی ناشناخته‌اند ساکناندار با اختیار و بی چون و چرای استانی گردیده‌اند که حتی از نظر بعد و فاصله جغرافیائی هم با محل تولد، زیست و زندگی و حوزه و کالتم طولانی - ترین فاصله را دارند ولی پاسخ «ظریفانه» ایشان با توجه بهمه سوابق و خاطرات تلخی که همه مردم مبین ما از اینگونه افراد دارند بشارت دهنده روحیه و نحوه تفکر و نوع عملی است که وای بحال مردم آن استان.

آقای ظریف درست بر منوال و روال همه صاحبان مقامات و مشاغلیکه در طول سالهای اخیر حاکم بر سر نوشت مردم این مملکت بودند و انواع تجاوزات، قانون شکنیها حتی دزدیها و چپاولهای خویش را در زیر ماسک اجرای منویات رهبری مملکت پوشاندند و بنا بر احترامی که مردم بر رئیس مملکت داشتند از هر نوع عکس العملی جلوگیری کردند و بزرگترین خیانتها را نسبت ب مردم و نظام مملکت مرتکب شدند که امروز همه را در برابر بزرگترین مشکل تاریخی قرار دادند با چاپلوسی و حقارت کامل که قطعاً باید توأم با عدم ایمان او هم باشد

فاسد از جناب عالی تقاضای ملاقات خواهند کرد به پذیرید چه بسا با بسیاری از اوقایع آشنای شوید ولی چون این آشنائی بفع گروه زیادی از صاحبان پستها و مشاغل نبود آنها هم پاسخی در برابر تقاضایش نشنیدند ولی اینگونه مردم بالاخره بطریقی حرفهایشان را خواهند زد و شما خواهید شنید انشاءالله که مثل همیشه دیر نشده باشد من نمیدانم چرا دولتی که در چنین شرایط استثنائی قبول مسئولیت نموده این چنین باضعف و تردید در مقابل مسائل مختلف عکس العمل نشان میدهد زیرا این دوران نیاز بحکومت با شجاعت و قاطعیت دارد جناب آقای دیوید اوئن وزیر خارجه انگلیس و نماینده مجلس آنها اقدام بمصاحبه ای میکند که قطعاً هدف آنها برخورد آنها روشن است من نمیدانم این دایه دلسوزتر از مادرها بچه منظوری با این واقعتاً نه تنها در اوضاع داخلی ایران دخالت میکنند بلکه با گفته های خویش بر آتش افروخته شدن ها هم دامن میزند خوب توجه فرمائید (آنطور که در مطبوعات منعکس گردیده) ایشان علاوه بر اهانت بمردم ایران علاوه بر مهمت کردن آنها بارتجاع و عقب ماندگی در جائی میفرمایند (ما که از دولت ایران میخواهیم که قیمت نفت را برای مادر سطح پائین نگه دارد و چطور میتوانیم در شرایط کنونی از آنها حمایت نکنیم الی آخر... واقعاً این فرمایشات وزیر خارجه انگلیس چه چهره ای از حکومت ما ترسیم میکند؟ وجه کمکی بحل مشکلات ما خواهد نمود: چرا وزارت خارجه، قبل از همه به این بیانات اعتراض نفرمود و نگفت که ما احتیاج بپیچ دلسوزی نداریم و مردم ما خود مشکلات موجود را حل خواهند کرد.

ما بیهمة دولتها و ملت های جهان اعلام میکنیم که همه مردم ایران و گروه های سیاسی در حفظ وحدت ملی و دفاع از یکپارچگی و تمامیت ارضی مملکت و صیانت از فرهنگ و سنن تاریخی خویش هیچگونه اختلافی با هم ندارند و در موقع خطر از همه چیز خویش در راه حفظ مصالح عالییه مملکت خواهند گذشت من اعلام میکنم که اگر روزی حتی انحلال مجلسین بعنوان قدمی در راه مصالح کشور مورد ارزیابی قرار گیرد من و همه نمایندگان واقعی مردم بعنوان مدافعین راستین وحدت و یکپارچگی مردم این مرز و بوم حاضریم و داوطلبانه استعفا نمائیم و تا زمانیکه ادامه حیات این سنگرمی لازم باشد تا پای جان در این سنگر بر حفظ حقوق مردم خود پای میفشاریم و هیچگونه احتیاجی به چنین طرفدارانی نداشته و نداریم. (صحیح است - احسنست) گفتم که متأسفم دولت کنونی در لایبای درگیریهای خود با مسائل و مساجراهای خلق الساعه مشکلات و دردها

و رنجهای توانفرسای مردم صبوریکه در گوشه و کنار این مملکت زندگی میکنند فراموش کرده اند ولی ما ناچاریم بعنوان نمایندگان آنان این دردها را بازگو نموده و تقاضای توجه بدان را بنمائیم. مردم استان هرمزگان نه تنها سالها بلکه قرنها است که بعنوان صمیمی ترین و صادق ترین و با ایمان ترین مردمان این مملکت در سواحل سوزان خلیج فارس و دریای عمان مدافع از جان گذشته استقلال و تمامیت ارضی مملکت و نظام تاریخی آن بوده اند و بایستی اعتراف کنم که در سالهای اخیر رهبر اندیشمند مملکت نهایت توجه و عنایت را به این منطقه داشته اند و بزرگترین سرمایه - گذارها برای درگونی زندگی مردم این منطقه انجام گرفته است ولی متأسفانه بعلمت عدم صداقت، درستی، صمیمیت با سوریان اجرائی، انجام بسیاری از این طرحها نه تنها مشکل گشای مردم این مناطق نگردیده بلکه در بسیاری از موارد آنچنان مشکلاتی برای مردم ایجاد کرده که توان تحمل را از صبورترین مردم سواحل خلیج فارس سلب نموده است و با نهایت تأسف هیچیک از اعتراضات: فریادها: درخواستهای مردم و نمایندگان ایشان برای حل این مشکلات و معضلات تا کنون بجائی نرسیده است و من اینک اجازه میخواهم خیلی خلاصه به رئوس این مشکلات اشاره کنم و مؤکداً تقاضا نمایم هر چه زودتر برای رفع آن و پاسخگونی به این درخواستهای قانونی و حیاتی اقدام و به انتظارات یک دهه ساکنین آن مناطق جواب دهند.

۱- مثلاً سلب مالکیت کلی از دهها هزار مردم شریف و وطن پرست جزایر خلیج فارس و بحر عمان: دولت در چند سال قبل آبنده بوسیله سازمان زمین یا منابع طبیعی و غیره کلیه جزایر را بدون در نظر گرفتن مالکیت صد ساله آن مردم شریف حتی عرصه زیر خانه آنها را بنام خود به ثبت رسانیده و مردم آن سامان که بدون کوچکترین انتظار و چشم داشتی اعم از داشتن آب و برق، راه، کار هزاران سال این جزایر را بنام موطن خود از شر تجاوز دشمنان ایران حفظ نموده اند بدون مالکیت حتی یک وجب زمین رها نموده اند، من نمیدانم آیا دولت با این برنامه غلط خود میخواهد چه بگوید آیا این جزایر مهم مملکت از این به بعد بدست سازمان زمین و منابع طبیعی حفظ و پاسداری میشود یا مردم مقیم آن که بعقیده اینجانب باند داشتن یک وجب زمین دیگر دولت حق بگردن آنها ندارد لذا مصرأً از دولت میخواهم خیلی فوری نسبت به صدور سند مالکیت این مردم شریف که اباجداً بقیه و مالک اراضی و اعیانی آن جزایر بوده

و هستند اقدام و سند بنام دولت باطل گردد که به این ناراضانی کلی و نگرانی مردم خاتمه داده شود.

۲- در مورد مسائل آب و برق و شیلات جنوب چند روز قبل مفصلاً طی سه سؤال از دولت خواستم رسیدگی و پاسخ بدهد امید دارم بدون اینکه دولت در مقابل سؤالهای تقدیمی جبهه گیری نماید و پاسخ سر بالائی بدهد دقیقاً به واقعیت سؤال که مشکلات زیادی برای منطقه به بار آورده است بصورت کاملاً منطقی رسیدگی فرمایند و از خود رفع تکلیف نمایند:

۳- بطوریکه همکاران محترم و نمایندگان دولت اطلاع دارند در طول شش ماه از سال کلیه محصولات صیفی کاری مصرف مملکت امثال - خیار - گوجه فرنگی - بادمجان - کدو و غیره و مرکبات امثال - نارنگی - پرتقال - لیمو ترش از استان هرمزگان به بازار عرضه میشود ولی با کمال تأسف با توجه به سعی و کوشش کشاورزان در تولید بهتر و بیشتر این محصولات با رقابت و بی مهری دولت بجای کمک و مساعدت و تشویق مواجه هستند مثلاً گذشته از اینکه هیچگونه کمک مالی به این کشاورزان زحمت کش نمیشود قیمت صیفی کاری آنها که نوب و منحصر به فرد است خیلی کمتر از موقعی تعیین میشود که کلیه مملکت در تهیه آنها اقدام میکنند یا بجای خرید لیمو ترش محصول آنها دولت لیموی خشک را از عمان با دو برابر قیمت آنها وارد میکند و یا راه برای حمل این محصولات وجود ندارد و غیره که ناچاراً از نظر مالی به میدان دارهای تهرانی مراجعه و محصولات خود را به نصف قیمت در مقابل بدهی به آنها بدهند بدیهی است با جریان فوق در صورت عدم رسیدگی دولت ناچار همگی دست از تولید خواهند کشید.

در این مورد سالیان دراز است که دولت جریان را گفته و نوشته ایم ولی کوشش شنوا مسئله خیلی خوش - مزه تر باید عرض کنم بندر عباس قریه ای دارد بنام سیاهو که بهترین نارنگی دنیا را تولید میکند و نحوه کشت آنها به چه زحمت و هزینه ای برای آنها تمام میشود متأسفانه بیشتر این قریه راه برای رسانیدن محصول خود ندارند و هیچگونه کمک از طرف دولت به آنها نمیشود که هیچ بعضی اوقات نارنگی پاکستانی برای تغذیه فرزندان آنها که زیر درخت نارنگی زندگی میکنند فرستاده میشود اگر دولت بفریبت به وضع آنها و دادن وام های کافی اقدام نکند این محصول را هم از دست میدهیم.

۴- موضوع قانون ۶۰ متر حریم دریا در سطح شهرها

۷- کیلومتر در حومه بندر خلیج فارس اینهم بدتها است گرفتاری عجیبی برای مردم درست کرده من نمیدانم هیئت دولت اصولاً به کلمه بندر آشنائی دارد یا خیر بندر به جائی اتلاق میشود که خانه ها و تجارتخانه ها و اسکله ها و غیره لب آب باشد بخصوص با توجه به آب و هوای بندر خلیج فارس که تنها اقامت ممکنه و اجباری در آن شهرها باید در کنار ساحل باشد آمده اند قانونی وضع کرده اند که اصولاً ۶۰ متر از آخرین مددریا کسی مالک نیست و دیگر نگفته اند چه باید بشود حال این قانون مزاحم هزارها نفر ساکنین سواحل شده است که بلا تکلیف مانده اند نه کسی میآید خانه و زمین آنها را بخرد نه میگذارند با کسی معامله بکنند نه میگذارند خانه خود را بهتر کنند در این مورد هم سالیان دراز است که کلیه نمایندگان بندر خلیج فارس و بحر عمان صحبت میکنند ولی آنچه بجائی نمیرسد این فریادها است.

۵- برای اجرای طرح های زیادی در بندر عباس توسط نیروهای مسلح شاهنشاهی - هوائی - دریائی - بندرو کشتی رانی - ذوب آهن - مس سرچشمه - کشتی سازی نیروگاه برق املاک مردم متصرف شده اند ولی با کمال تأسف با توجه به وجود قوانین معین برای چنین تشریفات بیشتر بهای املاک مردم به آنها پرداخت نشده و حتی در بعضی از موارد قبل از تصرف زمین و املاک آنها نه با خون جگر در کاشتن و سبز کردن یک بته درخت خرما با دوش آب کشیده اند دولت متوسل به حیل و نیرنگ گشته است بدین معنی که آمده است بوسیله کارشناسان قسم خورده خود بدون کوچکترین دخالت مالکین بهای عرصه و اعیانی و درخت راتعیین کرده و پس از توافق با مالکین صورت جلسه تنظیم کرده به شورای داوری و انجمن ده محل مراتب اعلام نموده و به مالکین ابلاغ نموده که مثلاً یکماه دیگر نماینده خواهیم فرستاد و طبق این توافق حق شمارا خواهیم پرداخت مردم ساده دل و شاه دوست و مینهن پرست هم بمنظور احترام به تعهد و امضاء دولت و بمنظور کمک به اجرای هر چه سریع تر و دوستی املاک خود را به دولت تحویل و طرح پیاده شده ولی پس از مدت ها دولت آمده گفته قیمت قبلی که مثلاً هر متر زمین ۸۰ ریال تعیین شده زیاد است و ۱۰۰ ریال بیشتر نمیدهم هر کاری هم میخواهید بکنید و با کمال تأسف مبالغ زیادی هم تا کنون نداده اند حال قضاوت فرمائید اسم این کار دولت با ملت را چه باید گذاشت؟ زور؟ کلاه برداری؟ ناراضا کردن مردم؟ چه: من که واقعاً نمیدانم. (احسنست)

رئیس - آقای محدنوری بفرمائید.

محدنوری - قبلاً ه دقیقه از وقتم رایه آقای اعظمی باوندپور میدهم، بنام یزدان پاك و بنام پاك اندیش شاهنشاه آریامهر

جناب آقای رئیس، همکاران ارجمند، هیئت محترم دولت؛ در شرایطی که هاله شک و ابهام سیمای واقعیات را در بر گرفته است. برای کسی که بخواهد حقایق را بشکافد صداقت و ایمان لازم راه گشااست و از خداوند میخواهم در این موقعیت خاص از زبان ما را باری دهد در مسیر صداقت و ایمان گام برداریم بگوئیم و بشنویم.

در ابتدای سخن، عرایض معطوف بمطالبی است که همکار عزیزم جناب آقای نظمی در جلسه پنجشنبه گذشته شاید از روی احساسات ملی که طبعاً این احساس برای هر مبین پرستی قابل تحسین است.

در مورد آریائی نژادان غرب ایران یعنی شاخه ای از اصل ترین ریشه های قوم ایرانی اشاره فرمودند: که لباس کردی میپوشند. کردی صحبت میکنند. و شعارهای دیکته شده را تکرار میکنند.

در مورد شعارها و دیکته های خلاف اصول بخشی است جداگانه که قلب هر مبین پرستی را آزار میدهد اما درباره لهجه و لباس: نظمی عزیزم همکار محترم: یکی از علایق خاص رهبر عالیقدرمان شاهنشاه آریامهر حفظ خصوصیات قومی و خصصت و خصیصه ایرانی است. همه دیده ایم در مراسم و یادبودها و باریبیهای عام تیره و طوایف ایران هر یک با خصوصیات محلی خود افتخار تشریف حاصل کرده اند.

مسلماً اگر در پیروی از عارضه نامطلوب تقلید و شیوه نامتناسب غرب گرایی افراط نکرده بودیم و بعلاقه شاهنشاه خود در حفظ آداب و رسوم و سنت قومی توجه میکردیم امروز ما با خیلی از مشکلات و ناآرامیهای که جامعه ما را در بر گرفته است روبرو نمیشدیم.

اگر این اصل را در نظر بگیریم که هر ملتی پاینده بحفظ نظام و فرهنگ و مدنیتی است که بان پیوسته و با آن زیسته است. قبول خواهیم کرد آریائی نژادان غرب ایران افزونتر از سی قرن نظام و فرهنگ و مدنیت ایرانی را از معبر پر پیچ و خم زمان عبور داده و همچنان در دیار خود حفظ کرده اند. پیوند عمیق این نژاد با نظام شاهشاهی نه سفارشی است نه غارضه و نه یک اتفاق. بلکه اساسی است قویم از اعماق تاریخ سر چشمه گرفته و در دلها می جوشد. و سرزمین خود را هم چنان بظهورت پایگاه اثبات حقانیت قانون اساسی و

نظام شاهنشاهی پاسداری خواهند کرد. در آن دیار هستند سربازان گمنامی که در دل کوهها و در داخل دشتها و صحراها چون لاله کوهی سبز میشوند. رنگ و بو میدهند و بدون اینکه خصیصه ملی خود را در هیچ قالب دیگری جلوه دهند. در راه وطن برای تجلی دیگری خاموش می شوند. این رازی است لطیف و رمزی است ظریف از سر بقا و استمرار نظام شاهنشاهی در آن دیار باستانی. لذا با جرأت میگویم. رؤیای شوم بیگانگان در غرب ایران رؤیائی است بی تعبیر و با عالم لمس و ادراک یکندیا فاصله دارد.

ما چرا؟ بر واقعیات تکیه نکنیم. چرا بعضی مسایل را از نظر علت و معلول تجزیه و تحلیل ننماییم اساساً این نوع شعارهای شوم و برنامه ریزیها و دسایس و دسیسه های ضد ملی، از کجا طرح و دیکته میشود. و چطور به شهرهای کوچک و نوارهای غرب کشور میرسد. اینجا جای تأمل است.

بردم و دیاریکه بارامش و آسایش. عمران و آبادی. مسایل فرهنگی و بهداشتی تقویت مبانی اجتماعی و ملی نیاز دارند پیک آشوب و قاصد بلوا. از راه میرسد. و باین ترتیب شهرهای دور و نزدیک ما آرامش خود را از دست میدهند همان ایر عصبانی که فضای کشور را تیره کرده است آسمان شهر کوچک و آرام مانند بوکان را در بر میگردد شهری با مردمان پاك و خدائی. مردمان کاسب و زحمتکش و مین پرست و برکتیوار از هر نوع جریانانات سیاسی. ملی طوفان حادثه در چنین فضای سالمی پیچید و غریب و در یک چشم بهمزدن دو جوان معصوم و بی گناه را در کام خود فرو برد و چند زخمی را بر جای گذاشت و شهری را مصیبت زده و عزادار ساخت جوانانی که برای مسیهن آیینده ساز بودند و برای خانوادشان مایه امید و تکیه گاه زندگی (من بنام نماینده بوکان در مجلس شورای ملی بار دیگر از جناب آقای نخست وزیر مصرانه خواستارم مسبین قتل این دو جوان و حادثه آفرینان واقعه بوکان را در پیشگاه عدالت مجازات و یکفر قانونی برساند).

اسف انگیز است جامعه که در فرهنگ والا و انسانی او آزار موری جایز نیست. تا کی باید باین طغیان نیل - آسای مصر باستان قربانی انسانی هدیه کند؟ تا کی سرمایه و ثروت و حیات اقتصادی مملکت در مسیر این طوفان بی پایان منهدم و نابود شود؟! مگر، چه ارزشهای بالاتر از آنچه از دست داده ایم بدست خواهیم آورد؟

فکر میکنم در هیچ زمانی ملت ایران این چنین مورد تحقیر و توهین دسیسه دشمنان و بیگانگان قرار نگرفته است برای مردمان خدانشناس و منطمان ایران چه تحقیری بالاتر از آتش زدن مؤسسه های ملی و سرمایه های مردمی است چه توهینی بالاتر از تعطیل مدارس و دانشگاهها و سایر مکاتیب علم و دانش و فرهنگ است چه ناسزائی بدتر از این که: اطفال معصوم مردم را وسیله تبلیغ شعارهای سیاسی قرار میدهند؟! میگویند: خشونت راه حل نیست. پایان فشار انفجار است. من هم قبول دارم. اما چرا این نسخه را فقط برای دولت می پیچند چرا بمن ملت هم نمیگویند پایان انفجار انهدام است و ویرانی و خرابی و پایان این نهادنات و حسرت و پریشانی است در همدان، زنجان، گرگان، کرمانشاهان و سایر جاهای دیگر شاهدش هستیم.

میگویند: خشونت راه حل نیست. پایان فشار انفجار است. من هم قبول دارم. اما چرا این نسخه را فقط برای دولت می پیچند چرا بمن ملت هم نمیگویند پایان انفجار انهدام است و ویرانی و خرابی و پایان این نهادنات و حسرت و پریشانی است در همدان، زنجان، گرگان، کرمانشاهان و سایر جاهای دیگر شاهدش هستیم.

میگویند: خشونت راه حل نیست. پایان فشار انفجار است. من هم قبول دارم. اما چرا این نسخه را فقط برای دولت می پیچند چرا بمن ملت هم نمیگویند پایان انفجار انهدام است و ویرانی و خرابی و پایان این نهادنات و حسرت و پریشانی است در همدان، زنجان، گرگان، کرمانشاهان و سایر جاهای دیگر شاهدش هستیم.

میگویند: خشونت راه حل نیست. پایان فشار انفجار است. من هم قبول دارم. اما چرا این نسخه را فقط برای دولت می پیچند چرا بمن ملت هم نمیگویند پایان انفجار انهدام است و ویرانی و خرابی و پایان این نهادنات و حسرت و پریشانی است در همدان، زنجان، گرگان، کرمانشاهان و سایر جاهای دیگر شاهدش هستیم.

میگویند: خشونت راه حل نیست. پایان فشار انفجار است. من هم قبول دارم. اما چرا این نسخه را فقط برای دولت می پیچند چرا بمن ملت هم نمیگویند پایان انفجار انهدام است و ویرانی و خرابی و پایان این نهادنات و حسرت و پریشانی است در همدان، زنجان، گرگان، کرمانشاهان و سایر جاهای دیگر شاهدش هستیم.

میگویند: خشونت راه حل نیست. پایان فشار انفجار است. من هم قبول دارم. اما چرا این نسخه را فقط برای دولت می پیچند چرا بمن ملت هم نمیگویند پایان انفجار انهدام است و ویرانی و خرابی و پایان این نهادنات و حسرت و پریشانی است در همدان، زنجان، گرگان، کرمانشاهان و سایر جاهای دیگر شاهدش هستیم.

میگویند: خشونت راه حل نیست. پایان فشار انفجار است. من هم قبول دارم. اما چرا این نسخه را فقط برای دولت می پیچند چرا بمن ملت هم نمیگویند پایان انفجار انهدام است و ویرانی و خرابی و پایان این نهادنات و حسرت و پریشانی است در همدان، زنجان، گرگان، کرمانشاهان و سایر جاهای دیگر شاهدش هستیم.

میگویند: خشونت راه حل نیست. پایان فشار انفجار است. من هم قبول دارم. اما چرا این نسخه را فقط برای دولت می پیچند چرا بمن ملت هم نمیگویند پایان انفجار انهدام است و ویرانی و خرابی و پایان این نهادنات و حسرت و پریشانی است در همدان، زنجان، گرگان، کرمانشاهان و سایر جاهای دیگر شاهدش هستیم.

میگویند: خشونت راه حل نیست. پایان فشار انفجار است. من هم قبول دارم. اما چرا این نسخه را فقط برای دولت می پیچند چرا بمن ملت هم نمیگویند پایان انفجار انهدام است و ویرانی و خرابی و پایان این نهادنات و حسرت و پریشانی است در همدان، زنجان، گرگان، کرمانشاهان و سایر جاهای دیگر شاهدش هستیم.

میگویند: خشونت راه حل نیست. پایان فشار انفجار است. من هم قبول دارم. اما چرا این نسخه را فقط برای دولت می پیچند چرا بمن ملت هم نمیگویند پایان انفجار انهدام است و ویرانی و خرابی و پایان این نهادنات و حسرت و پریشانی است در همدان، زنجان، گرگان، کرمانشاهان و سایر جاهای دیگر شاهدش هستیم.

در محیط شهرها و جنگلهای عقیدتی از وجودشان نتیجه مطلوب گرفته نمی شود دستور داده شود در دهات پر جمعیت منطقه مدارس دوره راهنمایی و حتی در یکی دو نقطه دوره نظری شبانه روزی احدث گردد که روستا زادگان در محیط امن و سالم دهات به تحصیل مشغول شوند از جناب آقای وزیر آموزش و پرورش توجه دقیق باین پیشنهاد وارد.

۴ - موضوع مهمی که برای روستائیان مناطق کرد نشین مطرح است موضوع بهره دیر کرد چکهای اقساطی یا سایر وامهای بانک کشاورزی است اغلب چکهای اقساطی بعلت اختلافات ملکی و ثبتی یا اساساً فروش آنها بازار در سر رسید ارائه نگردیده یا وامی که بعلت خرابی محصول یا سیل و آفات آسمانی کشاورز نتوانسته است پرداخت نماید بهره این نوع وامها مبلغی را گاهی دو برابر اصل تشکیل میدهد و این موضوع مشکلی برای بانک کشاورزی و بدکار گردیده اغلب شکوائیه ها که بمجلس شورای ملی میرسد در همین مورد است لذا از وزیر محترم کشاورزی و عمران روستائی تقاضا دارد ترتیبی اتخاذ فرمایند که این مشکل حل شود و برای استرداد این نوع دیون بانک کشاورزی با بخشیدن بهره دیر کرد یا راه حل دیگری ارائه طریق فرمایند.

۵ - تقویت شرکتهای تعاونی و تقویت بنیه مالی آنها در روستاها و مناطق کشاورزی از نظر مبارزه با سرمایه گذاران حرفه ای که با تهیه عاملی در سود مزارع کشاورزان سهم میشوند یا تولیدات آنها را خریداری مینمایند و موجب فساد در بازار مصرف میشوند خیلی ضروری است و من در این باره بازها پیشنهاد داده ام که شرکتهای تعاونی در خرید و فروش محصولات کشاورزی واسطه مستقیم بین تولید کننده و مصرف کننده باشند و از نظر وسایل فنی کشاورزی از قبیل تراکتور و کمباین و ماشینهای درو و بونجه و کود و بذر و سموم و غیره پایگاهی برای حوزه تعاونی خود باشد که سود جویان شهری در این زمینه سرمایه گذاری نکنند و در درآمد کشاورزان شریک نشوند از جناب وزیر کشاورزی تقاضای عطف توجه باین مسئله دارد (احسنست).

رئیس - جناب اعظمی بایوند پور فرماید.
اعظمی باوند پور - بنام خداوند بخشنده مهربان جناب آقای رئیس همکاران ارجمند چهارم آبانماه مصادف است با میلاد مسعود شاهنشاه آریابهر و امروز نهم آبانماه نیز مصادف است با میلاد مسعود والا حضرت رضابهلوی ولیعهد محبوب ایران این دو میلاد خجسته را به عموم

هم میهنان عزیز و نمایندگان ملت تبریک و تهنیت عرض می نمایم (احسنست) جناب آقای نخست وزیر مدتی است موبی از هرج و مرج و آتش سوزی و تخریب و ناامنی دامسگیر میهن عزیز ما شده و بیشتر شهرهای مملکت را در بر گرفته. کرمانشاهان کمبود آب، برقی و دیگر مسائل شهری را به امید داشتن امنیت تحمل نموده بود. متأسفانه مخربین و گردانندگان این صحنه شوم به مردمان شاه دوست و وطن پرست این شهرستان رحم ننموده و آنها زیر چتر محبت، تخریب آتش سوزی غارت کشتار ناامنی و وحشت قرار داده و چنان خسارات جانی و مالی جبران ناپذیری به این شهر باستانی وارد نموده اند که تاریخ از ثبت آن ننگ دارد و مسبین اسم این رفتار را آزادی گذاشته اند.

اینجناب و دیگر همکاران ارجمند طبق وظیفه خطیری که بر عهده داریم معرفی مسبین این واقعه شوم وهم چنین مجازات فوری آنها را خواهانیم و باید چنان تصمیم قاطعی در جهت امنیت دائمی این شهر اتخاذ فرمائید که در آینده نظیر این واقعه شوم رخ ندهد و خسارات وارده جبران شود (احسنست).

با کمال تأسف باستحضار میرسانم که ناامنی و خرابکاری دارد به دیگر شهرهای استان کرمانشاه سرایت می نماید. دیروز قصر شیرین شاهد ماحراهائی از ناامنی و خرابکاری بوده و سر پل ذهاب هم بوسیله عده تخریب کشنده مورد تهدید قرار گرفته و بقرار اطلاع خساراتی به مردمان شهر سر پل وارد آمده و غده ای مجروح شده اند این جریان دارد میان مردمان مرز نشین رسوخ می نماید. باید هر چه زودتر به فکر چاره اندیشی بود و برای جلوگیری از اینگونه وقایع تدابیر امنیتی فوری لازم است مجازات فوری مسبین را خواستارم و همچنین جبران خسارات وارده را، جناب آقای نخست وزیر مردمان مرز نشینی که به مرحمت حکومت ابد مدت هویدا از تمام امکانات رفاهی محروم بوده و تا حال به کوچکترین خواسته قانونی ماها جامه عمل پوشانیده نشده است. مخربین و محرکین از ماها چه می خواهند ماها دارای ایمان به خدا و ایمان به شاه و ایمان به وطن هستیم این مخربین باید بدانند که این سه اصل در نهاد ما و در خون ما آمیخته شده تاریخ نشان داده نه بورش اسکندر نه حمله مغول و نه حکومت عرب و نه حمله قوای متفقین در دو جنگ جهانی کوچکترین تزلزلی برای ما پیش نیارند آنها را مردانه از مرز و بوم خود راندم و از بذل جان و مال دریغ نداشتیم و سعادت و غرور ایرانی بودن خود را حفظ نمودیم ما مردمان مرز نشین

و ایلات و عشایر از بدو خلقت دارای آداب و رسوم مخصوصی بوده و برای نگهداری آن از هیچ نوع کوششی فروگذار نکرده ایم. (خدا شاه میهن) به آنهایی که برای بهم زدن این اعتقاد در تلاش و تکاپو هستند اخطار می نمایم نه حال و نه هیچوقت در صدد نباشند پیکهای شومی که حامل تخریب و بدبختی هستند میان ماها بفرستند زیرا طول زمان و شهادت تاریخ گواه این مدعا است با پشت سر گذاشتن آنهمه مصائب در بیست و پنج قرن همیشه و در همه حال با ایثار خون خود از پرچم پر افتخار وطن و نظام مقدس شاهنشاهی پاسداری نموده و یاوسراها و مخالفین ایران عزیز دارای چنین صلاحیتی نیستند که بتوانند نسبت به وارث دوهزار و پانصد سال امپراطوری ایران تعیین تکلیف نمایند. زیرا مخالفت با رژیم سلطنت، مخالفت با شرف و آئین و ملیت فرد فرد ایرانی است. و تا فرزندان غیور ایران اعم از کارگر - کشاورز - ایلات - عشایر - مرزداران و مرز نشینان زنده باشند بهم خوردن نظام شاهنشاهی آرزوی نیست که مخالفین بگور برده و خواهند برد (آفرین)

همکاران ارجمند ما خود بخوبی میدانیم که بارای ملت به مجلس شورای ملی راه یافته و در پشت این تریبون به کلام الله مجید سوگند یاد نموده ایم که پاسدار رژیم سلطنت و قانون اساسی باشیم (صحیح است - احسنست) اجازه ندهید ماها را غیر از این که هستیم معرفی نمایند مخالفین و خرابکاران ماها را نمایندگانی بپست نمی دانند اگر خدای نخواسته بخواهیم از وظیفه خطیری که بعهده داریم کوچکترین انحرافی حاصل نمائیم در پیشگاه شاهنشاه معظم و ملت نجیب ایران و همچنین پیش کلام خداوند رو سیاه ابدی خواهیم بود باید در وظیفه نمایندگی چنان عمل نمائیم که بعد از ختم دوره نمایندگی با روسفیدی و افتخار پیش برادران و خواهران عزیز رأی دهنده، و زادگاه خود برگردیم.

در خاتمه عرایضم آن قسمت از نیازمندیهای حوزه انتخابیه که کمال ضرورت دارد در جهت درج در جزوه های مجلس و پیگیری قانونی در چندین صفحه تقدیم مقام ریاست می نمایم - جاوید شاه - پاینده ایران و حالا نیازمندیهای حوزه انتخابیه ام را بعرض ساحت مقدس مجلس شورای ملی میرسانم.

جناب آقای نخست وزیر: نیازمندیهای حوزه انتخابیه در حدی است که از اعلام آن شرم دارم زیرا بموجب جوابهایی که مسئولین حکومت سابق به اینجناب

داده اند شاهدهی بر بی توجهی آنها به مسائل مملکتی بوده و همشهریان عزیز می نمایند که بن رأی داده اند تصور می نمایند که در انجام وظیفه قصوری نموده ام الحال نیازمندیهایی که انجام فوری آنها کمال ضرورت دارد به استحضار عالی رسانده و مستدعیم اوامر مؤکد در جهت انجام آنها صادر فرمایند

- ۱ - تأمین آب آشامیدنی شهرستان قصر شیرین که بارها مورد تقاضا بوده از سراب گرم سرپل ذهاب به قصر شیرین وهم چنین به خسروی بوسیله لوله کشی.
- ۲ - احداث سد انحرافی از رودخانه الوند به خسروی که روستائیان مسیر این پروژه بتوانند از حداقل صیفی - کاری بهره مند شوند بین در این قصر شیرین و خسروی از آب خبری نیست.
- ۳ - نوسازی قسمتهای ساختمانی کهنه خسروی مثل سایر قسمتهای نوساز دیگر آن
- ۴ - لوله کشی مجدد گاز به منازل مردمان نفت شاه زیرا دو سال قبل گاز منازل آنها را به علت فرسودگی بعضی از لوله ها قطع نموده اند خود اهالی با خودیاری آماده هستند قسمتی از لوله ها که پوسیده شده عوض نمایند و مجدداً به آنها گاز داده شود و همچنین به کوره های احداثی آنها نیز گاز بدهند که از لحاظ تأمین آجر در ضمیمه نباشند

- ۵ - در بخش سومار برای برق رسانی به کلیه روستاها اقداماتی بعمل آمده ولی مسئولین متعلقه از روشن نمودن برق در این منطقه حساس مرزی خودداری می نمایند استدعای اقدام فوری نسبت به این تقاضا دارم.
- ۶ - جاده شوسه که از قره بلاغ سرپل به شرکت زراعی ذهاب می رود و کمتر از ده کیلومتر است اگر اسفالت شود در بهبود کارهای زراعی مخصوصاً جلوگیری از خاک جاده که بر روی محصول و باغات می نشیند و خود آفتی است جلوگیری می شود.

- ۷ - اسفالت یا تعمیر اساسی راه شوسه گاور به پادگان نظامی شاهین در بخش سر پل ذهاب مورد استدعا است
- ۸ - احداث راه ملهنی بین بخش گیلان غرب و دهستان کفرآور در بخش گیلان غرب
- ۹ - احداث دنباله راه روستائی گاور صیادیان تاتنگ (منصوری)
- ۱۰ - احداث راه تنگ ترازگ از باسکله تا به جاده دار بادام وصل شود.

۱۱- حفر چندین حلقه چاه جهت آب آشامیدنی مردمان دهستان کفرآور.

۱۲- تأسیس فوری پل کله شک گیلان غرب که رابط بین روستائیان و شهر گیلان غرب است.

۱۳- ایستگاه یا تعمیر فوری و اساسی راه گیلان غرب قلاجه زیرا خرابی این راه و خواسته اینجانب نسبت به اسفالت و تعمیر اساسی آن از تقاضا گذشته و به التماس رسیده خواسته‌ها و تلگراف‌های اهالی نیز حکایت از نارضایتی بسیار شدید آنها نسبت به بی‌اعتنائی مسئولین راه دارد.

۱۴- جنگل ذاری شاه‌آباد غرب با کشیدن سیم خاردار مزاحمتی برای روستائیان ساکن داربادام- انجیرگ- ترازگ از جهت تعلیف اجسام فراهم نموده در حدی که روستائیان نامبرده آماده کوچ نمودن و ترک محل سکونت خود هستند ولی آنها را به امید بذل توجه نگه داشته‌ام.

۱۵- در قسمت‌هایی از حوزه انتخابیه مثل پشت‌تنگ ذهاب و میان دارقر و نگ گیلان غرب و بعضی جاهای دیگر از طرف منابع طبیعی برای مالکین و زارعین این محل‌ها با اعتراضات بی‌جا و بی‌جهت و بر خلاف قانون مزاحمت‌هایی تولید شده و سالهاست پرونده‌های بی‌اساس در دادگستری خالصی خورد و صاحبان زمین بلا تکلیف.

امر مقرر فرمائید این نوع اعتراضات مسترد شود و مردم را از شر این مایمان مزاحمت نجات دهید.

۱۶- مسئولین امر در تأمین آب و برق سرمنست گواور در بخش گیلان غرب اقدامات لازم بعمل آورند.

۱۷- بانک تعاونی کشاورزی از لحاظ وام به کشاورزان تسهیلاتی آن چنان فراهم نماید که هر کشاورز واقعی بتواند به اعتبار زمین که مالک آن است وام کافی بدون مقررات دست و پاگیر دریافت دارد.

استدعای بذل توجه و فوری به این نیازمندیها را دارم سایر خواسته‌ها بعداً بفرض میرسد (احسنست).

۴- تقدیم طرح از طرف فراکسیون «آزاد» بوسیله آقای علی نظمی.

رئیس- آقای نظمی بفرمائید.

نظمی- طرحی است از طرف فراکسیون آزاد که تقدیم میشود.

رئیس- مرحمت بفرمائید، بعداً قرائت میشود.

۵- بیانات جناب نخست‌وزیر و معرفی جنابان حسین نجفی بعنوان وزیر دادگستری و مصطفی پایدار بعنوان وزیر مشاور در امور اجرائی بوسیله ایشان.

رئیس- وارد دستور میشویم جناب آقای نخست‌وزیر فرمایشی دارید بفرمائید.

نخست‌وزیر (مهندس جعفر شریف امامی)- بدو می‌خواهم با اجازه جناب آقای رئیس و نمایندگان محترم مجلس شورای ملی جناب آقای حسین نجفی را که از قضات عالی‌مقام دادگستری هستند به سمت وزیر دادگستری و جناب آقای پایدار را بسمت وزیر مشاور در امور اجرائی به پیشگاه مجلس شورای ملی معرفی کنم (نمایندگان مبارک است).

زهیمی لاریجانی- رسیدگی به کار شرکت واوان را فراموش نکنید.

نخست‌وزیر- عرض کنم مطلبی که امروز در دستور جلسه مجلس است موضوع استیضاحی است که از دولت شده است نزدیک به دو ماه است که این دولت تصدی امور مملکت را بعهده گرفته است بطوریکه همه نمایندگان محترم مستحضرند از شروع کار این دولت مواجه با یک گروه مشکلات بودیم (صحیح است)، عدم رضایت فوق‌العاده مردم، عصیان و هیجانات فوق‌العاده در اثر این عدم رضایتها و کلیه پیش‌آمدهائی که کم و بیش تمام نمایندگان محترم از آن استحضار دارند ولی ما بناچار بایستی که قبول این مسئولیت را بکنیم و اگر این مشکلات نبود شاید بنده امروز خدمت آقایان نبودم و دیگری بود من مجبور هستم و مسئولم که این مشکلات را برطرف کنم البته در این موقعیت بسیار حساس عده‌ای شاید بیخبر و شاید بدون داشتن سوء نیت دامن به آتش می‌زنند و کارها را شکل ترمی کنند به تصور اینکه اگر این دولت برود مشکلات هم با او خواهد رفت اینطور نیست هر دولتی که بیاید با این مشکلات مواجه است (صحیح است) پس ما وظیفه داریم که این مشکلات را از بین ببریم و این مشکلات بصورت مختلف است بنده بسیار تعجب می‌کنم که نماینده محترم در متن استیضاحی که نوشته‌اند نوشته شده است که در این مدت هیچگونه اقدامی در زمینه رفع مشکلات بعمل نیامده است.

دکتر دادفر- جناب آقای رئیس طبق آئین‌نامه اگر استیضاح مطرح باشد اول استیضاح کنند....

رئیس- متوجه هستم که چه مطلبی را میخواهید بفرمائید استیضاح هنوز مطرح نشده است این مطالبی را که می‌فرمایند توضیحاتی است که خواستند به عرض مجلس برسانند.

نخست‌وزیر (مهندس جعفر شریف امامی)- مسئله

دیگر مسئله بودجه مملکت بود که با کسر فوق‌العاده ای مواجه بود بنده بسیار خوشوقتیم که به عرض نمایندگان محترم مجلس شورای ملی برسانم که ما توانستیم یک بودجه معقول و متعادل تهیه کنیم که عنقریب تقدیم خواهد شد. (احسنست) قوانین دست و پاگیری که موجب مزاحمت مردم شده بودند سعی کردیم که آنها را لغو کنیم مثل قانون تکمیل و اجازه واحدهای مسکونی که مطلقاً جنبه عملی نداشت و یا کلیه قوانینی که خلاف مصلحت و موجب زحمت شده بود مثل منع دادن استعلام نسبت به املاک مردم آنها را لغو کردیم مردم برای اینکه دست و پایشان باز باشد نسبت به مایملک خودشان بتوانند تصمیماتی بگیرند و آزاد باشند (یکنفر از نمایندگان- مزایع) قریب دو سال بود که بکلیه کارمندان دولت اضافه‌ای داده نشده بود، فقط در سال ۱۳۵۵، ۱۳۵۶ ما بیست و پنج درصد تورم داشتیم این کارمندان دولت باید زندگی داشته باشند (صحیح است) باید با خاطر آسوده کار مملکت را انجام بدهند ما ناچار بودیم به آنها اضافه‌ای بدهیم، متأسفانه در اثر سوء تعبیر و تشویق آنها به اعتصاب چیزی را که دولت تصمیم داشت به آنها بدهد اینها به صورت اعتصاب خواستند و حق هم داشتند بنده به آن‌ها ایرادی ندارم، زیرا در مصلحت و زحمت بودند ما به آن‌ها اضافاتی که مقدور بود دادیم و در عین حال سعی شد که این اضافاتی که داده میشود موجب تورم بی‌جانگردد برای اینکار اولین اقدام همان بودجه متعادل بود که به وجود آوردیم از هزینه‌های بی‌جا، پرداخت‌های بی‌مورد که مصلحت نبود جلوگیری کردیم (آفرین) هم چنین نسبت به کارگراها توجه خاصی شد که به آنها اضافه حقوق و مسکن داد (احسنست) اما مسئله اساسی که بیان بایستی توجه می‌کردیم و خوشبختانه توفیق حاصل شد با مطبوعات بود که از مضایقی که داشتند آنها را خلاص کردیم. باین معنا که بتوانند آزاد باشند و هر چه می‌خواهند بنویسند و بتوانند احساس بکنند که آزاد هستند (همه نمایندگان) البته الان بر علیه دولت می‌نویسند اما توجه بفرمائید این بهای گران اما با میل و رغبت می‌پردازیم زیرا اهمیت آزادی مطبوعات خیلی بیشتر از اینهاست ما حرفی نداریم بما حمله کنند خلاف بنویسند ما تحمل می‌کنیم. اطمنان دارم که خودشان متوجه خواهند شد ولی مطبوعات آزاد اساسی ترین آرکانی است که در قانون اساسی برای مردم و مملکت نوشته شده است (یکی از نمایندگان- آزادی یکطرفه است) برای نمایندگان محترم

دکتر صدیق اسفندیاری- کافی نیست باید ملاحظه شوند و با همان وسیله مجازات شوند.

نخست‌وزیر- بدیهی است فضای بازی که برای آزادی انجام شده است ما را دچار مشکلات زیادی کرده است اما چاره نیست باید تحمل کرد این مشکلات بر طرف خواهد شد ولی کسانی که از آزادیهای داده شده برخوردار هستند بایستی توجه کنند و حدودی بر آن قائل شوند حدود آزادی اگر رعایت نشود من دریغ دارم که این نعمت بزرگ از دست ما گرفته شود اینست که بنده واقعاً توصیه می‌کنم تمام ملت ایران که از این آزادی و فرصت حسن استفاده را بنمایند و نگذارند که این آزادی که الان از آن برخوردار هستند از بین برود و یا کم بشود.

قوامی- استدعا می‌کنم روزی یک ربع ساعت از تلویزیون صحبت بفرمائید خیلی آرامش بجزدم میدهد.

نخست‌وزیر- شما بخوبی میدانید کسانی و گروه‌هایی هستند که مردم را تشویق می‌کنند به اعتصاب دانشجویان را که دست از درس بردارند و نوجوانان معصوم دبیرستانها را بکوبند یا می‌کشند (یکنفر از نمایندگان- کمونیسم بین‌الملل میکند) من میخواهم این نکته را اینجا عرض کنم که مخالفت با دولت نبایستی مخالفت با مملکت باشد (صحیح است) نباید نمایندگان محترم تا چه حد مستحضرند که الان در جنوب در خوزستان در تأسیسات نفتی با چه مشکلی روبرو هستیم آن کسانی که کارمندان عزیز و کارگران عزیز و وطن پرست ما را تشویق می‌کنند یا با تهدید و ارعاب مانع کار آنها می‌شوند نمیدانند که چه ضربه‌ای به اقتصاد مملکت می‌زنند (یکنفر از نمایندگان- کمونیست‌ها هستند) اگر دولت مقصر است بحثی نیست به دولت حمله کنید چرا مردم بیگناه را در مضیقه می‌گذارید؟ چرا کاری می‌کنید که فردا گرفتاریهای متعدد داشته باشیم اعلام می‌کنم کسانی که کارگران شریف نفت را تشویق با اعتصاب می‌کنند بیایند اینجا و اعلام کنند که چه کسانی هستند تا لااقل ملت آنها را بشناسند.

رفتمی. دکتر امینی.

اجاق. - دکتر امینی بوی نفت شینده دوباره آمده است. بهره‌مند بجای این صحبتها عمل کنید هویدا ۱۳ سال مملکت را چایید ولی آزاد می‌گردد.

رئیس. - اجازه فرمائید که صحبتشان را بکنند.

نخست وزیر. - نمایندگان محترم کمی فکر بنمایید ببینید که اگر ما تولید نفتمان متوقف بشود یعنی چه؟ قدری فکر کنید این کارها خیال نمی‌کنم جز خیانت چیز دیگری باشد (احسنت)

دکتر دادفر. - عاملین آن باید مجازات شوند.

نخست وزیر. - مطلب گفتنی بسیار هست ولی بنده وقت محترم مجلس را نمی‌خواهم بگیرم وارد اصل مطلب می‌شوم.

رئیس. - اجازه فرمائید اول استیضاح کننده مطالبشان را ایراد بکنند بعد جنابعالی توضیح فرمایید.

۶- اخطار نظامنامه‌ای بوسیله آقای نوذر صادقی.

رئیس. - آقای صادقی فرمایشی دارید فرمائید.

نوذر صادقی. - با اجازه مقام ریاست و همکاران محترم خواستم توجه جناب رئیس و نمایندگان محترم مجلس را باین مسئله جلب کنم که آقای نخست وزیر حق دارند الان صحبت کنند و استیضاح کننده باید بعداً صحبت کند.

رئیس. - تخییر اینطور نیست اول باید استیضاح کننده مطالبشان را بگویند و بعد از سخنان نخست وزیر هم یک ربع می‌توانند صحبت کنند.

۷- طرح استیضاح آقای عباس اخباری از دولت.

رئیس. - آقای اخباری فرمائید.

عباس اخباری. - بسم الله الرحمن الرحيم (احسنت) ریاست معظم مجلس شورای ملی. همکاران محترم نمایندگان مجلس

همانطوریکه در مقدمه لایحه استیضاحیه خود اشاره کرده‌ام لازم دانستم در این محل و مکان مقدس قبل از ورود بمطلب موضوعی را بعرض ملت ایران و نمایندگان محترم مجلس شورای ملی برسانم چون بعد از تقدیم استیضاح از دولت بر ریاست محترم مجلس شورای ملی بعضی شایعات که معلوم و معین است از چه قماش بوده و از چه ناحیه‌ای پراکنده گردیده است که علت استیضاح من چه بوده و آیا ممکن است در اینموقع نماینده‌ای بدون حمایت از طریق فرد یا گروه و جمعیتی اقدام بچنین عملی نماید (صحیح است خنده نمایندگان) لذا بدون توجه باین گفته‌ها برای بار دوم در این مجلس مقدس باین

قرآن کریم سوگند یاد میکنم که جز ندای وجدان و جز وظیفه خطیر نمایندگی ملت در مجلس شورای ملی آنهم در اینموقع حساس هیچ علت وانگیزه‌ای وجود نداشته است تا باین استیضاح اقدام نمایم زیرا دیدم: اگر خاموش بنشینم گناه است. ونسبت باین اقدام و عمل خود ملت ایران را بقضاوت میطلبم و این داوری را بعهده مردم و آینده واگذار خواهم کرد. واما در خصوص منشأ این شایعات آنچه مسلم میتوان گفت جزئی از برنامه کلی است که مدتها است اجرا میگردد و طبق مثل تفرقه بینداز و حکومت کن. بین تمام افراد و جناحها و نیروهای ملی ایجاد شکاف میشود و شایعات مضره در این زمینه رایج میگردد تا همه را بهم بدین کنند و نیروهای ملت را بجای همبستگی روبروی هم قرار دهند.

و با اینکه در هر مورد از موارد استیضاح میتوان بیش از پنجاه ساعت ایراد سخن نمود (نمایندگان - پنج ساعت) سعی خواهم کرد از اطاله کلام خودداری و عرایض خود را حتی المقدور فشرده بعرض برسانم تا وقت عزیز همکاران محترم را بیش از حد مصروف ننمایم.

جناب آقای شریف امامی شما با قبول مقام نخست وزیر دو وظیفه مهم و اساسی را میباید بعهده می‌گرفتید و بان عمل مینمودید.

۱- از بین بردن آثار اعمال ناصحیح دولتهای گذشته و واقعاً برنجیر کشیدن آنها که مملکت را باین روز انداخته‌اند که خود شما گفتید وضع بدتر از این است که دیده میشود.

۲- اجزای کامل قوانین اساسی ایران که متأسفانه به هیچیک از این دو وظیفه عمل ننمودید و کشور را باین روز که همه ملاحظه مینمایند انداخته‌اید (همه نمایندگان)

اینک راجع به هریک از موارد منعکس در ورقه استیضاحیه مطالبی بعرض مجلس شورای ملی میرساند.

۱- در مورد بند اول استیضاح: در هیچ دوره‌ای از تاریخ این مملکت کشت و کشتار بیرحمانه این چنین که در دوره نخست وزیری شما و این هیئت کابینه صورت گرفته است سابقه نداشته آنهم باین ترتیب که باگشودن رگبار مسلسل به سینه مردم شریف این مملکت بدون آنکه ملت کمترین گناهی در این باب داشته باشد جناب آقای شریف امامی مجوز دولت شما در این کار چیست؟ با تمام تذکراتی که نمایندگان محترم بتفصیل داده‌اند شما همینطور بی اعتنا بکار خود و باعمال خود ادامه

میدهید. حضرت آیت الله العظمی آقا سید کاظم - شریعتمداری در اعلامیه‌های خود بخصوص در مورد واقعه شنیع کرمان حکومت شما را بحکومت چنگیز تشبیه کرده‌اند (یک نفر از نمایندگان - اشتباه فرموده‌اند) من قبلاً قانون حکومت نظامی را خوانده بودم و در همین قانون متسوخه ندیده بودم که بموجب ماده یا تبصره‌ای بدولتها اجازه چنین بیرحمی داده شده باشد (نمایندگان - قانون دارد) معذالک برای آنکه نسبت باین امر مطمئن شوم یک نسخه از قانون مزبور را گرفته‌ام که بشما تسلیم کنم و از شما و دولت شما بخواهم تا مجوز اینهمه کشت و کشتار را در این قانون به ملت و مجلس ارائه کنید. با اینکه زمان تصویب این قانون متسوخه زمانی استثنائی و واقعاً برای نجات مملکت از توطئه‌هایی که بزبان ملت و از طرف دشمنان مملکت در شرف تکوین بود وضع شده معذالک واضعین این قانون بخود اجازه نداده بودند که دشمنان ملک و ملت را بیرحمانه آنهم بدون رعایت ترتیبات قانونی و انسانی مجازات کنند آنوقت شما چطور بخود دولت حاضر اجازه چنین قتل عامها را میدهید - (یک نفر از نمایندگان - شما به این دولت رأی داده‌اید) آقای شریف امامی این خونریزی بی حد و حصر در تاریخ بنام شما که سمت ریاست هیئت دولت را دارید ثبت خواهد شد - گفته میشود که شخص جنابعالی موافق با اعلام و برقراری حکومت نظامی بوده‌اید زیرا شما بهتر از هر کس در این مملکت میدانید که ملت هیچ اقدام و عملی علیه خود و بزبان اساس استقلال مملکت بر مبنای قانون اساسی نکرده و نخواهد کرد - بنابراین هیچ ضرورتی بر اعلام حکومت نظامی وجود نداشته است و عواقب آن نیز همانطور که ملاحظه میگردد این کشت و کشتار بود که جبران آن غیر ممکن است و چون بموجب قوانین اساسی هیئت وزراء که فعلاً تحت ریاست شما مشغول بکار است مسئول کلیه امور و حوادث و اتفاقات و جریاناتی است که در مملکت میگذرد بنابراین در این مورد چه جوابی میدهید؟ آیا دولتی دیگر در دولت شما تصمصیم میگیرد که در این صورت اعلام فرمائید تا بوظیفه قانونی خود عمل نماید. جمعیت حقوقدانان کشور که از جمعی افراد فاضل و خوشنام و متقی و وارد با مرقوق تشکیل شده است در زمینه قانون حکومت نظامی بیانیه‌ای صادر کرده است و با بحث و استدلال قانون مزبور را بعلت آنکه بجهت خاصی آنهم برای زمان محدودی ضرورت تصویب و اجرا داشته است فقط برای همان زمان معتبر دانسته و لا غیر.

برای استحضار مجلس محترم و همچنین هیأت دولت

عین بیانیه مزبور را برائت مینمایم:

« استقرار حکومت قانون منبعث از اراده آزاد مردم بر اساس تفکیک قوای سه‌گانه با اجرای صحیح اصول قانون اساسی صیانت قضائی حقوق و آزادیهای اجتماعی و فردی مندرج در قوانین اساسی ایران و اعلامیه جهانی حقوق بشر»

(نقل از اساسنامه جمعیت)

دولت آقای شریف امامی که با نقض سنت مشروطیت راجع به اعلام تمایل بر سر کار آمده و در شرایطی که حتی از نظر تشریفات جاری مربوط به اخذ رأی اعتماد استقرار صوری نیافته است - به بهانه جلوگیری از بی نظمی در تهران و یازده شهر دیگر اعلان حکومت نظامی نموده و این حکومت نظامی در اولین ساعات استقرار خود دست به کشتار وسیع مردم یدفاع و بی خبر و بی گناه تهران زد و باین ترتیب در همان لحظات اول نشان داد که نه تنها مدافع نظم عمومی نیست بلکه وجودش فی نفسه مخالف نظم عمومی است.

جمعیت حقوقدانان ایران برقراری حکومت نظامی را که موجب تعلیق اصول قانون اساسی و متمم آن در قسمت آزادیهای ملت و اقتدار محاکم میباشد عملی مغایر با حکومت قانون و بر خلاف مصالح ملت ایران دانسته و به آن شدیداً اعتراض مینماید و در توجیه این اعتراض توضیح میدهد که:

ماده یک قانون حکومت نظامی مصوب ۲۷ سرطان ۱۲۹۰ شمسی محدود کننده صلاحیت قوه مقننه و مواد ۳ و ۲ آن سلب کننده اختیارات قوه قضائیه و مواد ۵ و ۷ و ۱۰ آن ناقض حقوق و آزادیهای ملت و بالجمله مجموعه آن متضمن تعطیل اساس مشروطیت میباشد و نظرباینکه اساس مشروطیت کلاً و جزئاً تعطیل بردار نیست حکومت نظامی از بدو مشروطیت هیچگاه مورد تأیید آزادخواهان و مدافعان حکومت قانون قرار نگرفته و اینک نیز اعلان حکومت نظامی بجهت و دلائل عدیده اصولی و حقوقی نمیتواند قابل توجیه باشد:

۱- قانون حکومت نظامی مصوب سرطان ۱۲۹۰ - شمسی (رجب ۱۳۲۹ قمری) یک قانون موقتی و موضعی است که برای مقابله با محمد علی میرزا که پس از خلع از سلطنت به کمک روسها از طریق گمش تبه بایران هجوم آورده و ایادی او در تهران در صدد قیام و اقدام علیه حکومت جدید مشروطه بودند وضع گردیده و بدلالات کلمات و اصطلاحات مندرج در آن از قبیل اصطلاح « نایب السلطنه » و اختیاراتی که در آن به نایب السلطنه

داده شده فقط و فقط برای همان زمان وضع شده و درحال حاضر منسوخه محسوب و قابل اجرا نیست.

۲- بموجب قانون مصوب ۱۳۲۹ خورشیدی جز در موارد فوق العاده برقراری حکومت نظامی قبل از تصویب مجلسین ممنوع است و این موارد فوق العاده از نظر تعریف قانونی آن چنان محدود است که فقط در صورت وقوع خطر هجوم و اشغال بیگانه میتواند مصداق داشته باشد زیرا هیچ مورد دیگری واجد آن اهمیت نیست که بخاطر آن بتوان حقوق و آزادیهای مردم را که روح قانون اساسی و مشروطیت ما میباشد بحال تعلیق و تعطیل درآورد.

۳- بپایه دولت در برقراری حکومت نظامی بدون تصویب قبلی مجلسین و توسل به وضع فوق العاده تظاهرات وسیع مردم تهران در روز عید فطر و روز پنجشنبه ۱۶ شهریور بوده است در حالیکه شرکت کنندگان در این تظاهرات نشان دادند که دارای رشد کامل اجتماعی هستند و در تمام مسیر طولانی تظاهرات این جمعیت یک میلیون نفری هیچگونه حادثه‌ای اتفاق نیفتاد و این حقیقت نه تنها در رادیو و تلویزیون دولتی بکرات اعلام گردید بلکه انظم جمعیت تظاهرکننده موجب شد که شهروانی کشور کتاباً و رسماً از مردم تهران اظهار قدردانی کند.

۴- برای درک حسن نیت تظاهرکنندگان روزهای ۱۳ و ۱۶ شهریور نسبت به نیروهای انتظامی کافی است بعکسهای مطبوعات در روزهای ۱۵ و ۱۶ شهریورنگاهی افکنده و مراسم گل باران کردن سربازان و در آغوش کشیدن آنان بار دیگر از نظر گذرانده شود.

در مقابل این نظم و در مقابل اظهار وزیر دادگستری کابینه شریف امامی که هنوز صدای او در گوشها طنین افکن است که میگفت «تظاهرات حق مردم است» و این اظهار در جراید چاپ و منتشر شده اعلان فوری حکومت نظامی بر طبق قانون منسوخه تیرماه ۱۳۹۰ را هرگز نمیتوان یک عمل قانونی تصور نمود.

این حکومت نظامی مستبدانه در ساعت ۷ صبح روز جمعه فقط از رادیو اعلام وجود نمود هیچ روزنامه‌ای در صبح جمعه منتشر نشده است و اعلامیه برقراری حکومت نظامی از طریق مطبوعات بدست مردم ترسیده است مردم غالباً صبح قبل از انتشار خبر از رادیو از خانه‌های خود خارج شده بودند این مردم که در تظاهرات ۱۳ و ۱۶ شهریور نشان داده بودند که مردمی مسالمت‌جو و بدون سلاح هستند در صبح روز جمعه در میدان شهدا اجتماع کرده بودند و حکومت نظامی حتی

بر خلاف قانون منسوخه‌ای که به آن استناد مینماید این اجتماع مسالمت آمیز مردم را بخون کشید.

قانون حکومت نظامی سرطان ۱۳۹۰ صرفاً میگوید: «... اگر اجتماعی منعقد شود بمجرد اخطار پلیس باید متفرق شوند و در صورت مقاومت یا مخالفت، مقاوم یا مخالف جلب به محکمه نظامی و محکوم به مجازات خواهد شد» در این قانون و در هیچ قانون دیگری تیراندازی بسوی اجتماعات تجویز نشده است ولی حکومت نظامی غیر قانونی اجتماع مردم را که در پیشاپیش آنها بانوان قراز داشتند به مسلسل بست و گروهی بیشمار از زن و مرد بیگانه را بکشت و این فاجعه عظیم ملی را بوجود آورد.

«جمعیت حقوقدانان ایران ضمن عرض تسلیت به پیشگاه ملت ایران و ابراز تأثر عمیق درخواست مینماید که: یک هیئت تحقیقاتی بی طرف از میان عناصر ملی و مورد احترام ملت (نه منسوبان حکومت) برای کشف عوامل و مسببان این فاجعه تشکیل شود.

مسئولان این کشتار عظیم دسته جمعی به محاکمه کشیده شوند.
بازداشت شدگان بلافاصله آزاد شوند.

جمعیت حقوقدانان ایران اعلان و ادامه حکومت نظامی را محکوم نموده و خطاب به اعضاء مجلسین (بالفعل) میگوید که اکنون فرصت دارند که لاقبل به احترام روح شهدای روز جمعه هندم شهریور که همه آنها خواستار آزادی اجتماعات و تظاهرات بودند بدرخواست دولت برای تصویب این حکومت نظامی مستبدانه در تهران و یازده شهر دیگر جواب رد بدهند و از این طریق بگونه‌ای با مردم معتقد و با ایمان ایران پیوند برقرار کنند.

جمعیت حقوقدانان ایران
تهران - بتاريخ بیستم شهریورماه ۱۳۵۷»

جناب آقای شریف امامی همینطور که خود گفته‌اید محکوم بماندن هستید بنابراین شما مرتکب زنب لایغفر شده‌اید. جناب آقای رئیس‌الوزرا در این قانون حکومت نظامی که قطعاً هیچگونه اعتباری ندارد و هر دولتی با تمسک بان دست بچنین قساوتی بزند در حکم مرتکب قتل عمد است هرگز دیده نمیشود که بمأمورین حکومت نظامی که قانوناً مأمورین شما رئیس دولت هستند حتی اجازه شلیک یک گلوله بروی مردم داده شده باشد چه رسد باینکه این چنین رنگار مسلل بیرحمانه و با شقاوت و قساوتی که در تاریخ نظیر آن دیده نشده است سینه‌های

برادران، خواهران و نوجوانان این مملکت را بشکافید و آنها را روانه دیار عدم نمایند.

جناب آقای شریف امامی- دولت شما نسبت باین اقدامات مرتوسین خاطی و قطعاً مجرم چه عکس العملی از خود نشان داده است؟

در تمام مواد قانون حکومت نظامی تصریح شده است که مأمورین حکومت نظامی مکلف به متفرق کردن مردم و در صورت مقاومت آنانرا جلب و برای محاکمه تحویل بمحکمه نظامی بدهند. اگر جنابعالی در این قانون که هم اکنون قرائت میکنم مجوزی ارائه کردید که مأمورین حکومت نظامی حق شلیک حتی یک گلوله را داشته باشند من استیضاح خود را فی المجلس پس میگیرم و اولین نفری خواهم بود که به دولت شما رأی اعتماد بدهم.

هیدری- پس بگیر و توبه کن!
چند نفر از نمایندگان- خودت به پیشنهاد حکومت نظامی رأی دادی!

اخباری- قانون حکومت نظامی مصوبه ۲۷ سرطان ۱۳۲۹ قمری «ماده ۱- از وقتی که اعلان حکومت نظامی شود اسوری که راجع به امنیت و آسایش عمومی است با تصویب هیئت وزراء بتوسط وزارت جنگ اجرا خواهد شد.

ماده ۲- باید محاکم نظامی موقتی تشکیل داده شود که با سرعت و شدت در تقصیرات و اقداماتی که برخلاف امنیت و آسایش عمومی است رسیدگی نمایند.

ماده ۳- تمام حکام محاکم نظامی باید اهل نظام باشند. ماده ۴- اشخاصیکه عملاً برخلاف دولت مشروطه و امنیت و آسایش عمومی اقدام و خیانت آنها مدلل شده باشد محکوم بقتل خواهند بود.

ماده ۵- اشخاصی که سوهنن مخالفت با دولت مشروطه و امنیت و انتظام عمومی در حق آنها بشود قوه مجریه حق توقیف آنان را خواهد داشت و پس از توقیف باستنطاق آنان شروع میشود هرگاه در استنطاق سوهنن بکلی رفع نشود شخص مظنون در توقیف باقی و بعد از اختتام حکومت نظامی بعدلیه تسلیم خواهد شد.

ماده ۶- هرگاه هیئت حاکمه محاکم نظامی تخفیف مجازات مقصری را مقتضی بدانند این حق را خواهند داشت که بتوسط وزراء مسئول از مقام نیابت سلطنت تخفیف مجازات شخص مقصر را درخواست نمایند و غیر از هیئت حاکمه احدی حق این توسط را نخواهد داشت.

ماده ۷- مأمورینی که تأمین شهر بعهده آنان واگذار است در صورت سوهنن حق دخول بمنازل و اجرای تحقیقات خواهند داشت در صورت مقاومت و مخالفت جبراً میتوانند داخل شوند و مخالف و مقاوم تهرآ دستگیر و موافق

حکم محکمه نظامی قویاً سیاست خواهد شد.
ماده ۸- روزنامه جات و مطبوعات اگر بر ضد اقدامات دولت انتشاراتی بطبع رسانند نمرات روزنامه و اداره روزنامه توقیف خواهد شد در صورتیکه تحریک بضدیت دولت شده باشد متصدیان یا مدیران آنها موافق حکم محکمه نظامی مجازات خواهند شد.

ماده ۹- مجازاتی که در حق مستخدمین دولت و کسانی که متصدی امور دولتی بوده‌اند مقرر میشود قابل تخفیف نیست.

ماده ۱۰- اجتماعات و انجمن ها در مدت حکومت نظامی باید بکلی موقوف و متروک باشد اگر اجتماع منعقد شود بمجرد اخطار اولی پلیس باید متفرق شوند و در صورت مقاومت یا مخالفت مقاوم یا مخالف جلب به محکمه نظامی و محکوم بمجازات خواهد شد هرگاه اجتماعات مزبوره کلاً یا بعضاً مسلح باشند بمقارن همان اخطار اولی حاملین اسلحه توقیف و موافق حکم محکمه نظامی مجازات می‌شوند.

ماده ۱۱- حمل اسلحه از هر قبیل جز برای مأمورین دولت که مأمور نظم و امنیت عمومی هستند اکیداً ممنوع است هرگاه سلاحی در دست کسی غیر از مأمورین دولت دیده شود اسلحه ضبط دولت و حامل آن موافق حکم محکمه نظامی مجازات میشود.

ماده الحاقیه اول- مأمورینی که اقتضای اسرار تلگرافی و کتبی دولت را بنمایند جلب بمحکمه نظامی شده قویاً سیاست خواهند شد.

ماده الحاقیه دوم- حکومت نظامی شامل نقاطی خواهد شد که دولت در آن نقاط اعلان حکومت نظامی را لازم بداند»

جناب آقای شریف امامی - سلاحهاییکه در زمان تصویب قانون حکومت نظامی وجود داشت شاید بزحمت میشد با کشیدن هر بار ماشه یکی از آن سلاحهایک تیرشلیک و یک نفر را زخمی کرده و با وجود این مقنن اجازه تیراندازی بمأمورین نداده بود ولی اکنون این سلاحهای ابتیاعی از خارج که برای دفاع در حدود و نورو مرزهای کشور تهیه شده است بقول جرائد آراخرین نوع سلاحهای پیشرفته است که واقعاً هم عملاً همینطور بوده با کشیدن هر بار ماشه آنها پی آمدی معادل ریختن خون دهها، صدها و بلکه هزارها مردم بی پناه این مرزوبوم خواهد داشت کما اینکه دیدیم و در جراید خواندیم واز همه جاسنیدیم. جناب آقای شریف امامی- بموجب حکومت نظامی مأمورین از پلیس خواهند بود نه از افراد ارتش، افراد ارتش باز بحکم قانون برای حفظ و حراست از مرزهای کشور و برای مقابله با

دشمن تربیت و بکار گرفته میشوند نه برای کشتن ملت - این راهم نمیدانید و میخواهید کشور را اداره کنید - زهی تصور باطل، زهی خیال محال.

جناب آقای شریف امامی - اعلامیه قضات شریف آمل را بطایفه کرده‌اید؟ اعلامیه‌ایکه در اثر احساس مسئولیت از طرف قضات مزبور صادر شده است، برای استحضار نمایندگان محترم مجلس و هیئت دولت و شخص شما ناچار از فرات عین اعلامیه مزبور هستم:

ریاست محترم دیوان عالی کشور

احتراماً باستحضار میرساند: نظر باینکه نقض آشکار اصول قانون اساسی از طرف هیئت حاکمه علاوه بر اینکه مورد اعلام قاطبه مردم بویژه حقوق دانان بوده مورد تأیید اعضای دولت فعلی نیز میباشد متأسفانه تا کنون با وجود گذشتن مدت قابل ملاحظه‌ای از اعلام دولت جدید دایره اجرای کامل مقررات قانون اساسی هیچگونه اقدام شایسته‌ای در این راه بعمل نیامده است. و این عدم اقدام نیز مورد اعلام مردم میباشد. در روز پانزدهم مهرماه ۵۷ ما قضات شهرستان آمل در اداره دادگستری واقع در طبقه سوم ساختمان مشرف به محل تجمع دانش‌آموزان شاهد تعرض آشکار و بی‌ورد مأمورین انتظامی بجان این نوپایان بوده‌ایم و بچشم خود دیدیم که مأمورین انتظامی با دخالت غیر ضروری و بی‌ورد و ایجاد وحشت و نتیجتاً تحریک جمعیت باین قبیل اعمال؛ مستقیماً بروی اجتماع دانش‌آموزان آتش گشودند و در نتیجه عده‌ای مجروح و مقتول گشته‌ودر

خون خود غلطیدند و تشکفته پژمردند و حتی بسوی ساختمان دادگستری نیز تیراندازی شده و شعبه اول و دوم دادگاه شهرستان آمل مورد اصابت گلوله قرار گرفته است و از این رهگذر امنیت قضائی مردم و قضات و کارکنان دادگستری آمل بوجه آشکاری مورد تهدید و تعرض واقع شده است بطوریکه پزشکان معروف و مورد اعتماد دادگستری و مردم در همین روز کتباً و صریحاً در نامه مورخه ۱۳۵۷/۷/۱۰ چنین مطلبی را باین عبارت "جناب آقای فرماندار شهرستان آمل - جناب آقای دادستان آمل - جناب آقای رئیس شهربانی شهرستان آمل - جناب آقای رئیس ژاندارمری شهرستان آمل - پزشکان معالج مجروحین با اطلاع میرسانند: چون همه امکانات درمانی بکار گرفته شده و بیمارستان امکان پذیرش بیماران تیرخورده و مجروحین جدید را ندارد - دستور فرمائید صریحاً به تیراندازی و جرح و ضرب خاتمه داده شود. دکتر جوان پیرست - دکتر بوبی - دکتر اخوان - دکتر بحر - دکتر شکوهی - دکتر باذری - دکتر سکوتی - دکتر

نجفی - دکتر غفاری - دکتر ساروی» نیز اعلام نموده‌اند و در روزهای ۱۷ و ۱۶ مهرماه نیز با اجیر کردن عده‌ای از اوباش حاشیه نشین غیربومی شهر که در تبهکاری و قساوت شهره شهرند و منفور مردم و پوشاندن لباس انتظامی بر تن آنان و دادن اسلحه بدست این زنگیان مست واقع روز پانزدهم مهرماه از سوی مأمورین انتظامی و این اجیرشدگان آنها بنحو دلخراش تری تکرار شد و شهر را در ماتم و ناامنی محض فروبرد و دل‌های داغدار را دوچندان کرد اکنون ضمن محکوم کردن این اعمال خلاف قانون اساسی و متاثر از این وقایع جانگداز درخواست مینمائیم جناب عالی بعنوان رئیس قوه قضائیه بمنظور حفظ امنیت قضائی مردم و قضات و دیگر کارکنان دادگستری مراتب رابقوه مجریه اعلام و اقدام شایسته‌ای در جهت تکلیف بقوه مجریه دایر اجرای مقررات قانون اساسی و عدم تعرض به امنیت قضائی مردم و دادگستری مبذول تا تمامیت ارضی و استقلال مملکت در این صورت بحق و عملاً حفظ شود و استقلال قوه قضائیه از طریق انحلال دیوان کیترو کلیه مراجع اختصاصی و اعاده صلاحیت دادگستری در رسیدگی بجرایم ضابطین دادگستری و آزادی و امنیت قضائی مردم و منافع عمومی ملک و ملت کما هو حق تأمین گردد.

اخوان: رئیس شعبه ۲ دادگاه شهرستان - حسینی رئیس شعبه ۳ دادگاه شهرستان - ابراهیمی باز پرس دادسرا - علیزاده - الهیان - مهدی زاده - دادرسان دادگاه شهرستان

«عبدالهیان - تیمورزاده - ثقی - حیدری - دادیاران دادسرا»

جناب آقای رئیس الوزراء - این جلادی که مأمورین شما بدان عمل کرده‌اند جرم مشهود است و شهود عینی قضیه عالیترین مرجع تظلمات عمومی هستند قانون اساسی کشور، دادگستری و قضات شریف آنرا مرجع تظلمات عمومی دانسته است. این مرجع صدای اعتراض خود را هر چه رساتر بگوش دیوان عالی کشور رسانده است. در زمان حکومت شما بدستور چه کسی این قتل عام صورت گرفته است؟ اقدامات شما چه بوده است؟ کدامیک از مسئولین و مرتکبین این واقعه شرم‌آور را بکیفر رسانده‌اید؟ آنوقت چطور دولت شما با خیال راحت و فارغ از هرگونه دغدغه خاطر به حکومت ناصحیح و ناسالم خود ادامه مینماید.

شادمان ولوی - این دولت سالم است.

اخباری - جناب آقای رئیس دولت قطعاً روزنامه‌ها را مطالعه میکنید، روزی نیست که از اقصی نقاط مملکت اخبار نگران کننده و ناراحت کننده از این قبیل بگوش

نرسد. هر کس که روزنامه‌ها را میخواند خود را در کشوری در حال جنگ احساس میکند آنهم دز کشوری که مغلوب دشمن گردیده و دشمن غالب مشغول قتل عام هموطنان است. آقای نخست وزیر این دشمن غالب جز مأمورین حکومت نظامی شما نیستند.

و در اینجا لازم است اشاره‌ای بواقعه مسجد کرمان بنمایم. چطور ممکن است یک عده کولی ساکن حومه شهر که ارتزاق آنها از ناحیه مردم آن شهر است و سالهای متمادی در آرامش کامل بسر میبرده‌اند بیکباره بخود اجازه دهند که این چنین شرارت کنند و این چنین بمقتضات ملی آن شهر اهانت نمایند؟ جز در حکومت شما باز هم در تاریخ این مملکت سابقه دارد که مردمی مسجدشهرشان را با آتش بکشند؟ جناب آقای نخست وزیر بنظر شما نمیرسد که افرادی که دست بچنین عمل وحشیانه و غیر انسانی در کرمان و مسجد جامع آن زده‌اند غیر از آنهایی باشند که بادی امر از طرف دولت شما وسیله جرائد معرفی شده‌اند بدانند که ملت بترتیب دیگری فکر و قضاوت میکند و عاملین حادثه شوم و جنایت بار و متاثرکننده مزبور را دسته مشخص و معلوم دیگری میداند. هیئتهای مختلفی برای رسیدگی باین امر بکرمان عزیمت کرده و گزارشی داده‌اند اما ملت گزارش هیچیک از وابستگان به دولت را قبول ندارد در حالیکه همان گزارشات دولتی حاکی از جنایات فجیع کرمان است. یکی از مطمئن‌ترین گزارش‌ها که در این زمینه بدست رسیده است گزارش جمعیت حقوقدانان است که عیناً قرائت میگردد و آقای بنی‌احمد همکار محترم نیز خوشبختانه دامن همت بکمر زده و از نزدیک واقعه را بررسی و گزارش جامع خود را بمقام ریاست تقدیم داشته‌اند. بقرار اخبار جرائد از طرف علما و مراجع تقلید نیز در این باب تحقیقاتی بعمل آمده است که واقعه کرمان راجز آنچه که دولت اعلام کرده است ثابت مینماید. بحقیقت لازم است که عین گزارش جمعیت ایرانی دفاع از آزادی و حقوق بشر و جمعیت حقوق دانان ایران را در اینجا بعرض مجلس شورای ملی برسانم.

«جمعیت ایرانی دفاع از آزادی و حقوق بشر جمعیت حقوقدانان ایران»

امضاء کنندگان زیر این گزارش بعنوان هیئت مشترک اعزامی از طرف جمعیت ایرانی دفاع از آزادی و حقوق بشر و جمعیت حقوقدانان ایران برای بررسی واقعه کرمان روز سه شنبه دوم آبانماه ۵۷ بکرمان عزیمت نمودیم پس از ورود بکرمان بلافاصله و به ترتیب به اقدامات زیر پرداختیم:

۱- دیدار از حضرت آیت‌الله صالحی کرمانی. از فرودگاه مستقیماً برای دیدار حضرت آیت‌الله صالحی کرمانی که فعلاً در منزل دامادشان بستری هستند رفتیم و در محضر ایشان چند تن از آقایان روحانیان و جمعی دیگر حضور داشتند.

ابتدا مراتب تسلیت و تأثر و همدردی هیأت و جمعیت‌های مزبور و قاطبه ملت ایران را نسبت به فاجعه دردناک روز دوشنبه ۲۴ مهرماه بحضور حضرت آیت‌الله و همه مردم زجر دیده کرمان عرضه داشتیم، سپس معظم‌له که از ابتدا در مسجد جامع حضور داشته و آخرین نفری بوده‌اند که مسجد را ترک کرده‌اند در حالیکه فوق‌العاده متأثر بودند و اظهاراتشان با گریه قطع میشد مختصری درباره واقعه و حمله و هجوم اشرار و کولیها به حمایت و همدستی مأموران به مسجد جامع و ضرب و جرح مردم و سوزاندن و باره کردن قرآنها و کتب موجود دیگر و دریدن جامه زنها و تیراندازی و زها کردن گاز اشک‌آور در داخل شبستان و در صحن مسجد، فرمودند و اضافه کردند که حاضران عباها و پیراهنهای خود را برای پوشاندن زنها میدادند و خود ایشان عباي خود را به زنی که جامه بر تنش دریده بودند داده‌اند، با معظم‌له که در اعلامیه‌ای از ظلمی که بر مسجد و مردم رفته است حکایت کرده‌اند مذاکره شد که بعنوان امام‌جماعت و مسئول و محافظ مسجد اقدام و تعقیب قانونی را از مراجع قضائی کرمان بخواهند سپس حاضران مجلس که همگی روز واقعه در مسجد حضور داشته‌اند هر یک شرحی یا نکاتی درباره ماجرا گفتند که خلاصه مجموع آنها بدینترتیب است:

روز دوشنبه ۲۴ مهرماه جمعیت کثیری (بیش از پانزده هزار نفر) بمناسبت چهلم شهداء «جمعه سیاه» تهران و سالگرد فوت حجت‌الاسلام حاج سید مصطفی فرزند حضرت آیت‌الله الاعظمی خمینی در مسجد جامع کرمان گرد آمده بودند قبلاً در نظر گرفته شده بود که پس از ختم جلسه راهپیمائی آرامی صورت گیرد، وقتی آقای صدائی از وعاظ شهر بالای منبر بودند و مطالبی با ملایمت تمام میگفتند خیر رسید که غده‌ای از کولیها و اشرار مسلح بچماق تحت حمایت مأمورین انتظامی در خیابانها به تظاهرات آشوبگرانه پرداخته‌اند برای جلوگیری از برخورد به آقای صدائی تذکر داده شد که از منبر مردم اعلام کنید که برنامه راهپیمائی صورت نخواهد گرفت در اینموقع دود آتش از پشت دیوارها از طرف جلوخان مسجد زبانه کشید و معلوم شد که مهاجمین موتوسیکلتها و دوچرخه‌های

ولی موفق نشده اند.

بعد از غائله مسجد که چند ساعت طول کشیده مهاجمان به بناگاهها و مغازه‌هایی که قبلاً در نظر گرفته بودند و صاحبان آنها به ارادت نسبت به حضرت آیت‌اله خمینی شهرت داشته و عکسهائی از معظم‌له نصب کرده بودند رفته و به آتش سوزی و شکستن درویشیه و غارت پرداخته‌اند. از جمله آنها برادران عقابیان، حسین منصوری و افتخار ساعت فروش بوده‌اند.

یکی از برادران عقابیان برای دیدار از اعضای هیأت آمد و مشروحاً جریان آتش زدن و غارت فروشگاههای خود و دعوت تلفنی خویش را از طرف پلیس برای حضور در آتش سوزی توصیف کرد و افزود بنگاه اتومبیل فروشی من در خیابان محمد رضا شاه است و در اطراف آن بافواصل خیلی کم ادارات شهربانی، شهرداری، آتش نشانی، فرمانداری و دادگستری قرار دارند (فواصل دورترین این سازمانها یعنی کلانتری یک بمحل فروشگاه فقط ۱۰ متر است) ولی از طرف هیچ سازمانی اقدام در اطفاء حریق و حفظ اموال و محل بعمل نیامد تلفنی از مأمورین آتش نشانی تقاضای اقدام کردم گفتند دستوری برای آتش نشانی نداریم ابتدا با قرار دادن اتومبیلهای ازتس و شهربانی در دو طرف فروشگاه در عرض خیابان قبلاً مواد آتش زا آورده بودند و پس از شکستن درویشیه‌ها و در آوردن قفل گاو صندوق و تخلیه گاو صندوق و بردن مبالغ زیادی پول و اوراق و اسناد، در داخل بنگاه ریخته و بعد آتش زده بودند وقتی من بمحل رسیدم سرگرد گنجی صفار (رئیس کلانتری یک) در بلندگو فریاد زد خودش هم آمد که او را بکشید، من جان خود را در خطر دیدم و فرار کردم، آتش سوزی از ساعت ۲ بعد از ظهر تا ۱۱ شب ادامه داشته دو مغازه دیگر برادرانم راهم یکی موتور - سیکلت فروشی دیگری دوچرخه فروشی است آتش زده‌اند و مبالغ هنگفتی بما خسارت وارد کرده‌اند من چند روز متوازی بودم بعد به مراجع مختلف شکایت کردم آقایان دادستان و بازپرس محل را معاینه کرده، از من وعده‌ای تحقیق بعمل آمده است.

افسرانی که در جریان دخالت داشته‌اند سرگرد گنجی صفار، سروان ریاضی و سروان فرزین بوده‌اند (که دو نفر اخیر هر یک مبلغی بمن بدهکارند).

حاضران در مسجد را که در قسمت جلوخان مسجد گذاشته بودند باتش کشیده اند کمی بعد کولیاها و اشرا و مأمورین در بام مسجد ظاهر شدند و با پراندن سنگ و آجر و تیراندازی بروی مردم عده‌ای را مجروح کردند و مردم ناچار بداخل شبستانها هجوم بردند و درهای شبستانها را بستند، سپس حمله و هجوم اشرا بداخل مسجد شروع شد در حالیکه با شکستن شیشه‌های کلاه فرنگی‌ها از آنجا کپسول گاز اشک‌آور و بنا بگفته عده‌ای از حاضران گازی قهوه‌ای رنگ که ممکن است گاز خفه کننده باشد بداخل شبستانها پرتاب میکردند در نتیجه جمعیت متراکم و فشرده داخل شبستانها که گازهای مذکور آنها را بحالت خفگی انداخته بود و بخصوص وضع حال کودکان و مادران آنها بسیار اسفناک و دلخراش بود از شبستان بیرون آمدند که مهاجمین با چوب و چماق‌های مخصوصی که در سرگرز مانند آنها میخهائی تعبیه شده بود بانها حمله ور شدند و بشدت آنها را مضراب کردند و سرمیخ چماق را بیقه پیراهن زنهار بند می‌کسردند و بیسانین میکشیدند بطوریکه تمام لباس سر تا سر پاره میشد و زنها عریان میشدند و مردها با دادن عباها و حتی پیراهنهای خود سعی میکردند زنها عریان را بیوشانند و هر کس میخواست چماق را از دست یک مهاجم بگیرد بلافاصله باتیر مأمورین از پا در میامد و سپس عده‌ای از مهاجمین بداخل شبستانها هجوم بردند و کولیاها را آتش زدند و با بیرحمی مردم را با باطوم زدند بداخل شبستان زنانه که هنوز عده‌ای از زنها در آنجا بودند حمله کردند ابتدا زنها مسن را مضراب کرده و بیرون انداختند سپس بجان زنها دیگر افتادند تعداد زیادی کورک در اثر گازهای مسموم خفه شده و با زیر دست و پا له شدند با چماق و گلوله از پا درآمدند و مأمورین بسرعت مقتولین را بیرون میبردند و در این احوال بتدریج هر که زنده بود مضراب و مجروح فرار کردند وعده زیادی از ترس حتی به بیمارستانها نرفته وعده‌ای هم که به بیمارستان میرفتند یا دیگران آنها را میبردند از گفتن اسم و مشخصات خود امتناع داشتند بهمین دلیل تعداد دقیق مقتولین که مسلماً از بیست نفر متجاوزند و تعداد دقیق مجروحین در دست نیست اطلاعات دیگری که میدادند خبر از این داشت که روز قبل از حادثه سید عباس - طاهری (معروف به عباس پهلوان) سر سپور شهرداری اشخاص متفرقه را برای حمله اجیر میکرده است و شب قبل از هجوم چهار نفر منزل ظهاسبی که از خدمتگزاران مسجد جامع است رفته‌اند که با بتزین آنجا را آتش بزنند

۲- دیدار از مسجد جامع:

در حدود ساعت ۵ بعد از ظهر به مسجد جامع کرمان که از آثار معماری و تاریخی بنام و چند صد ساله است رفتم، اثرات گلوله در کاشی کاری در ورودی مشهود بود ساعت سردر مسجد هم که گفتند تصویری از حضرت آیت‌الله خمینی بر روی آن نصب بوده (در حال حاضر هم تصویر جدیدی از معظم‌له در آنجا نصب است) بضرر گلوله خراب شده، تمام شیشه‌های درهای شبستانها و کتابخانه و انبار خرد شده بود در داخل مسجد در صحن و در شبستانها زیلوهای نیم سوخته دیده شد که بروی پاره‌ای از آنها و بعضی از قابلهای لکه‌های خون مشهود بود لکه‌های خون بر روی زمین در قسمتهای مختلف مسجد دیده میشد، آثار گلوله در چندین نقطه در و دیوار مسجد و انبوه لباسها و چادرهای زنانه در چند مکان و انبوه اوراق پاره شده و نیم سوخته قرآن مجید و کتابهای دعا و غیر آن دیده شد (نمونه‌ای از اوراق پاره شده یا دارای اثر سوختگی ضمیمه گزارش است - گفته میشد بیشتر قرآنهای و کتابهای سوخته شده را از مسجد خارج کرده‌اند) کامپیوتر ساعت سر در مسجد شکسته شده و اثر گلوله بر روی آن مشهود است و آمپلی فایر مسجد هم در اثر ضربات وارده و پرتاب شدن از کار افتاده است قسمتهای دیگری از دیوارهای شبستانها سیاه رنگ و دارای اثر دود و آتش است.

در بیرون مسجد و مجاور آن در کرکراه مغازه‌ای با گلوله سوراخ شده و شیشه آن شکسته بود در نزدیکی این مغازه دری که به سمت پشت بام مسجد می‌روند شکسته شده و گفته میشد این در را شکستند مقدار زیادی سنگ به پشت بام مسجد برده و بسوی مردم پرتاب کرده‌اند.

در بازدید از مسجد با ازدحام جمع زیادی از مردم مواجه شدیم که با تأثر و التهاب فراوان کیفیت قضیه و وحشیگریهای مهاجمان را توصیف میکردند.

۳- بازدید چند محل خسارت دیده

پس از بازدید مسجد به محل فروشگاه بزرگ عقابیان هدایت شدیم شیشه‌های درها همه شکسته بود درهای مشبک آهنی را یلا کشیدند در داخل فروشگاه که وسعت زیادی دارد در طبقه همکف و طبقه زیر هر چه از اتومبیل و لوازم یدکی و قفسه و غیره دیده میشد سوخته و از حیز انتفاع افتاده بود گاو صندوق فروشگاه دیده شد که با دستگاهی قفل آنرا بیرون کشیده‌اند. بر در و دیوار سقف آثار سوختگی و خرابی فراوان بود. اما طبقات بالای

ساختمان و ساختمان مجاور از آسیب محفوظ مانده بود.

توضیح اینکه این ساختمان چند طبقه و منک آقای عقابیان است طبقه دوم در اختیار یک سازمان درمانی وابسته بوزارت بهداشتی و بهداشتی است که هیچگونه آسیبی ندیده ساختمان مجاور هم آسیب ندیده آقای عقابیان و اشخاص دیگر میگفتند که مواد آتش‌زای مخصوصی بکار برده‌اند که جز محل مورد نظر بجای دیگری آسیب نرساند، آقای عقابیان اظهار می‌داشتند که شب قبل به سازمان درمانی اطلاع داده بودند که اسباب و اثاثه خود را خارج کنند.

۴- عیادت از یک مجروح (آقای رضوانی نژاد)

شب هنگام به عیادت آقای رضوانی نژاد عضو سابق هیأت علمی دانشگاه کرمان (در اواخر سال گذشته مانع ادامه کار او در دانشگاه شده‌اند) و در خانه بستری هستند رفتم دست چپ ایشان شکسته و گچ گرفته شده در صورت اونیز آثار ضرب و جرح تقریباً التیام یافته دیده شد ایشان اجتماع آرام مردم زادرسجد و اظهارات ملایم آقای صمدانی وحمله و هجوم به مسجد را بهمین نحو که قبلاً نوشته شد توصیف کرده و افزودند که مهاجمان کولی، نظامی و پلیس بودند هر کس میخواست چوب و چماق را از دست کولیاها و کولی‌نماها بگیرد با گلوله مأمورین کشته میشد من خواستم به فرار دیگران بخصوص زنها و بچه‌ها کمک کنم چهار نفر بمن حمله کردند و با چوب و باتوم مرا با این روزانداختند ایشان پس از شرح مفصل ماجرای مضراب و بیهوش شدن و انتقالشان به بیمارستان گفتند مسلماً آنها میخواستند به کشتار عمدی مردم بپردازند و تظاهرات کولیاها در اتومبیل‌های پیکان در خیابانهای شهر که صبح آروز انجام شده، دادن چوب در پشت سازمان زنان و پشت مسجد جامع به کولیاها و ترغیب مردم به رفتن به مسجد از طرف مأمورین سنگهائیکه با کامیون از خیابان شاه نعمت‌الله ولی آورده شده و به بام مسجد برده شده، وجود کپسولهای گاز در اختیار مهاجمین، وجود باتوم‌های مخصوص پلیس در دست کولیاها و اشرا، بستن درهای مسجد و شبستانهای آن برای محاصره و گرفتار کردن مردم و دلایل دیگر این مدعا را ثابت میکند.

عده‌ای در حدود چهل نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه کرمان و دانشجویان آن دانشگاه نیز که در منزل آقای رضوانی نژاد حضور داشتند با تأیید اظهارات ایشان، توضیحات مفصلی درباره ناسامانیهای دانشگاهی و روش

پلیسی و نامعقول اولیاء دانشگاه و کمبودها و معایب کار دانشگاه دادند

۵- ملاقات و مذاکره با مقامات قضائی

صبح چهارشنبه سه نفر از اعضای هیأت برای تذکرات و تأکیدات قانونی لازم بمقامات قضائی بدادگستری رفتیم در اطراف آقای رئیس دادگستری استان با حضور آقای رفعتی دادستان شهرستان کرمان و سپس آقای احمدی باز پرس دادسرا که پیرونده مربوط به حادثه برائت و وصول اعلامیه فرهنگیان و شکایت آقای عقایان و غیره نزد ایشان است مذاکراتی شد و با تصریح و تأکید در مراقبت جدی جمعیت ایرانی دفاع از آزادی و حقوق بشر و جمعیت حقوقدانان ایران و قاطبه ملت ایران و همچنین افکار عمومی جهان نسبت به فاجعه کرمان تقاضا شد بانهایت دقت و حق طلبی نسبت به قضیه و جمع آوری دلایل جرائم ارتكابی از هر قبیل (بخصوص فیلم تلویزیونی و فیلمها و عکسهای دیگر) در تعقیب متجاوزان و مأموران خاطی و مسببان و آبرین اقدام و تعقیب قانونی بعمل آید تا ضمن مجازات توطئه گران و متصدیان به حقوق و مقدسات دینی مردمشان و احترام دستگاه قضائی حفظ گردد و اعتلاء یابد، مقامات مزبور اطمینان دارند که با دقت و جدیت تحقیقات و تعقیبات قانونی لازم معمول خواهند داشت چنانکه تاکنون از عده ای تحقیق شده از محل های آسیب دیده معاینه بعمل آمده و تحقیقات وسیعی در جریان است.

۶- حضور در اجتماع فرهنگیان

پس از آن همگی اعضای هیأت به محل اجتماع فرهنگیان کرمان (در محوطه اداره کل آموزش و پرورش رهسپار شدیم و در اجتماعي که با حضور صدها نفر تشکیل شده بود شرکت کردیم سخنرانان فرهنگی و مذهبی درباره حادثه شوم روز دوشنبه و جنایات اشرار و مأموران و لزوم اتحاد و اتفاق مردم برای مقابله با اینگونه وقایع سخنان پرشوری میگفتند یکی از اعضای هیأت (آقای دکتر ملکی) نیز ضمن بیان اینکه جمعیت های ما هیچگونه وابستگی به دستگاههای حکومتی ندارند و هدفشان تنها دفاع از حقوق مردم و مبارزه با مظالم اجتماعی است مردم را به اتحاد و همدلی و اعلام شکایات حق خود و جمع آوری کلیه دلایل و مدارک حادثه شوم گذشته و مقابله با هرگونه حادثه ستم بار دیگری که رخ دهد تشویق نمودند این جلسه با شعارهای ملی و مذهبی پایان یافت یکی از گویندگان و اداره کنندگان اجتماع در پایان بتقاضای هیأت، خانواده های مقتولین و مجروحین را

شکایات به مراجع قضائی و استقامت در تظلمات خود دعوت و تشویق نمود.

(... نسخه ای از اعلامیه های فرهنگیان ضمیمه این گزارش است)

۷- رفتن به دو بیمارستان برای عیادت مجروحین:

و بالاخره هیأت بدو بیمارستان برای عیادت مجروحین که بستری شده اند رفتیم در بیمارستان کرمان مسئولین درمان بیمارستان اظهار داشتند فقط یک نفر از مجروحین باقی مانده از این مجروح عیادت شد جوانی است ۲۰ ساله شاگرد راننده گلوله به میج پایش خورده است. ابتدا از اینکه مطلبی بگوید امتناع داشت با اطمینان و دلگرمی که بوی داده شد گفت در حالیکه از محل واقعه فرار میکرده مورد اصابت گلوله قرار گرفته است بدادگستری شکایت نکرده است، مؤکداً باو توجه داده شد که مراتب را بدادسرای کرمان که پیرونده امر در آنجا است اعلام کند. در بیمارستان راضیه فیروز نیز یک مجروح باقی مانده، مردی تقریباً ۳۰ ساله که ضربه مغزی باو وارد شده آثار ضرب و کوفتنگی زیر چشمان او نیز باقی بود که بسختی قادر به گفت و گو بود، اما معلوم شد از دادسرا بدیدن او آمده و تحقیق کرده اند.

در این بیمارستان یکی از مجروحین فوت کرده بود عده ای هم که ظاهراً چند تن از مهاجمان در بین آنها بوده اند پس از پانسمان و درمان بیمارستان را ترک کرده اند ضمناً مراجعه کنندگان بنا باظهار معینان بیمارستان از اعلام هویت خود امتناع داشته اند.

۸- نتیجه گیریها و استنباطها

از مجموع ملاقاتها و تحقیقات و گفت و گوهائی که با وجود اهالی و اوضاع و احوال، هیأت در مورد مقدمات و کیفیت قضیه و دست اندرکاران آن به نتایج و استنباطهای زیر رسیده است.

۱- روز ۲۲ یا ۲۳ مهر ماه جلسه ای در استانداری با حضور آقای جهان بین معاون استانداری و آرشام رئیس ساواک و رئیس شهربانی (سرتیب خانمرادی) و رئیس ژاندارمری و نماینده ای از طرف ارتش تشکیل شده و طرح توطئه در این جلسه ریخته شده است.

۲- دکتر باقری رئیس لژیون خدمتگزاران بشر که برای کولیا تعدادی خانه ساخته است در باجرا گذاردن توطئه مداخله داشته است.

۳- سیدعباس طاهری (عباس پهلوان) از کارکنان شهرداری در دادن پول به کولیا و اجیر کردن کسانی

دیگر و بعداً در جمع آوری موتورها و دوچرخه های سوخته دخالت داشته و نمیتوان پذیرفت که اقدامات او بدون اطلاع شهردار صورت گرفته باشد.

۴- مردم قصد هیچ نوع عمل شدید نداشته اند از برنامه راه پیمائی نیز صرف نظر کرده بودند.

۵- کولیاها و کولی نماها حداکثر ۲۰۰ نفر بوده و چنین جمعیت اندک نمیتواند بدون پشتیبانی مقامات انتظامی و امنیتی به جمعیتی مسلماً بیش از ده هزار نفر آنها در مسجد حمله کنند و آن فجاجیح را بیار آورند.

۶- مهاجمان با باتومها و چوبهائی بیک شکل و یک اندازه (که بالای چوبها میخ کوبی شده بود) مجهز بوده اند و این خود تجهیز قبلی آنها را بوسیله مأمورین نشان میدهد ۷- خرابیها و آتش سوزیها و آثار گلوله در مسجد جامع نشاندهنده شرکت مأمورین در توطئه است.

۸- همچنین وجود گاز اشک آور و احتمالاً گاز خفه کننده و رها کردن آن در شبستان مسجد مداخله و همکاری مأموران را در مهاجمه نشان میدهد و پیداست اینگونه گازها نمیتواند در اختیار کولیاها باشد.

۹- عدم تعقیب و دستگیری کولیاها و اشرار از طرف مأمورین و عدم گزارش بدادسرای کرمان مؤید مشارکت مأمورین در جریان فاجعه است.

۱۰- نحوه آتش سوزی در مغازه ها که بکار بردن مواد منفجره مخصوص را میسراند (حریق از جایی که مورد نظر بوده بجای دیگری سرایت نکرده در صورتیکه از وسایل آتش نشانی هم استفاده نشده است).

۱۱- مهاجمان با قیافه ها و شکلها و لباسهای متفاوت بوده اند و این نشان دهنده ترکیب و اختلاط کولیاها با عناصر و افراد دیگر است.

۱۲- مهاجمان شعارهائی بتظاهر بدولتخواهی و شاه پرستی میداده اند و افسران و پاسبانان بدنیاال آنها حرکت میکرده اند.

۱۳- صاحبان مغازه ها و بنگاههائی که مورد هجوم و غارت واقع شده اند مشهور به هواخواهی از حضرت آیت الله خمینی بوده و عکسهای از معظم له داشته اند.

۱۴- رادیو و تلویزیون کرمان در برنامه دوشنبه شب خود تصریح کرده اند که پلیس در ماجرا پشتیبان کولیاها بوده است.

در فیلم تلویزیونی نیز افراد پلیس در میان کولیاها و اشرار در حال همکاری دیده شده اند.

۱۵- سرهنگ نشاط رئیس کارگزینی شهربانی و سرهنگ معتمد معاون اطلاعاتی شهربانی سرهنگ سروری

سرگرد گنجی صفار، سروان ریاضی، سروان فرزین و سروان صالحی از افسران شهربانی، در اجرای توطئه مداخله و همکاری داشته اند.

۱۶- از پاسبانان نصیری و شیرینی در داخل مسجد و برائی و کردستی در خارج مسجد در حمله بمردم شرکت داشته اند و عده ای میگویند اینان تیراندازی کرده اند، حسینی، پاسبان راهنمائی نیز در معرکه دخالت داشته است ۱۷- همچنین بموجب اظهاراتی که میشد اشخاص زیر نیز از جمله مهاجمین و دخالت کنندگان در ماجرا بوده اند، دهکافی نام از کارگران دانشگاه که در خیابان چوب بدست مردم را میزدند است و اصغر ذوالقیاس و همسرش، علی اصغری معروف بعلی ریش- عزیزا ایلاتی بیوه فروش- گلستانی معروف بزراغواگریچی- تیمور فیلسوف قهوه چی و کارکنانش و همچنین حسین آراسته راننده تاکسی و علی خوارزمی که صبحانه کولیاها را داده و چوب و چماق برای آنها تهیه میکرده است.

۱۸- روز قبل دو وانت سنگ ظاهراً از سنگ تراشی داودی گرفته اند که بعداً بالای بام مسجد برده از آنجا مردم را ستیگران کرده اند.

۱۹- دو یا سه روز پس از واقعه کمیسیون دیگری از نمایندگان استانداری و مراجع امنیتی برای امحاء آثار جرائم واقعه تشکیل شده، ظاهراً دادستان شهرستان کرمان نیز باین جلسه دعوت شده ولی نامبرده باین عنوان که شرکت وی در این بحث مانع صلاحیت قضائیش درباره قضیه خواهد شد از شرکت در آن جلسه خودداری کرده است.

بالجمله واقعه نفرت انگیز و جنایت باری که اتفاق افتاده و متضمن هتک حرمت مسجد و کتاب خدا و سوختن و از بین بردن و آسیب رساندن متعلقات مسجد و کشتن و مجروح و مضروب کردن نفوس مردم از زن و مرد و کودک در داخل و خارج مسجد و آتش زدن و غارت کردن محل کار و اموال مردم شده بیشک ناشی از توطئه بزرگی بوده است که نه برای نخستین بار بمنظور اخافه و ارعاب مردم بازمایش گذارده شده و این بار کرمان را طعمه خود قرار داده چنانکه قبل از آن شیراز و آمل و میناب و پس از آن زاووند و همدان و... طعمه توطئه و اعمال رذیلاانه و ضد انسانی و ضد دینی مشاهده کرده اند هیأت پیشنهاد میکند مصراً و مستمراً هم از مقامات قضائی محل و هم از مقامات حکومتی در مرکز پیگیری قضیه و تعقیب و مجازات شدید عاملان و آمران جرائم

ارتکابی خواسته شود.

(سه برگ فتوکپی شکوائیه انجمن شهرستان کرمان و ۴ برگ اعلامیه‌های دیگر علمای کرمان و سایرین نیز ضمیمه است).

از طرف جمعیت ایرانی دفاع از آزادی و حقوق بشر از طرف جمعیت حقوقدانان ایران

جناب آقای شریف امامی

بر همه مردم این مملکت و بر شما و بر من هم روشن است که عزیزترین امر نزد ملت ایران مقدسات مذهبی مردم است و در حال حاضر این مقدسات مذهبی در وجود حضرات آیات عظام مراجع تقلید بالاخص حضرت آیت‌الله العظمی خمینی تجلی کرده است و به حکم اصل دوم متمم قانون اساسی که لایتنر است رعایت احترامات لازم و مصونیت کامل آیات عظام تکلیف گردیده که بعهدہ دولتها است اینک شما که مخاطب من قرار گرفته‌اید باید جواب بدهید نه به من بلکه به ملت ایران که نسبت بوضعیت و سرنوشت حضرت آیت‌الله العظمی خمینی چه اقدامی کرده‌اید و همانطور که در متن استیضاح بعضی مجلس رسانده‌ام در خصوص علت تبعید حضرت معظم له و ارائه مجوز این عمل خلاف قانون و ناشایست و همچنین مجازات تبعید کنندگان ایشان چه عملی از طرف دولت شما صورت گرفته

است به فاطمیت میتوان گفت دولت شما نه تنها کمترین توجهی به این مهم ننموده بلکه مرتکبین جنایات توهین آمیز علیه شما را که هنوز آثارش در بیرون منزل حضرت آیت‌الله العظمی شریعتمداری باقی است و همچنین توهینات وارده بحضرات آیات عظام گلپایگانی و نجفی مرعشی جبران نگردیده است با ادامه این وضع این شما و این دولت شما نیست که علیه مقدسات مذهبی و ملی و قانون اساسی قیام و اقدام میکنید؟ آقای نخست وزیر به خدای لایزال سوگند که اگر من بجای شما بودم و تصور میکنم هر شخصی مصاح خیر اندیشی که مورد اعتماد ملت ایران میبود و بجای شما قرار میگرفت قبل از دست زدن به هر کاری با کسب اجازه از پیشگاه حضرت آیت‌الله العظمی خمینی بدیدار ایشان میرفت و با قبول شرایط ایشان و بطور رسمی از حضور معظم له استدعا میکرد که با مراجعت بعین چاره‌ای بر این همه مشکلات این مملکت می نمود و شک نیست که در آنصورت ملت خواهی و وطن پرستی معظم له ایشان را وادار به اجابت در خواست شما مینمود و امروز مملکت به این روز نینتازده بود و خون هزاران بیگناه مردم وطن ما ریخته نمیشد و کار مملکت اینطور از هم گسسته نمیگردد.

رحیمی لاریجانی- یعنی چه مملکت را بباد میدهید؟!

(همهمه نمایندگان)

منصور صادقی- رهبر ما شاه مملکت است.

رفعتی- بگذر رو. حرفشان را بزنند.

اخباری- آقای شریف امامی علاوه بر آنکه اقداماتی

از طرف شما در زمینه رفع مضیقه از حضرت آیت‌الله العظمی خمینی به عمل نیامده است بحکایت رادیوهای خارجی و جراید آنها که مورد قبول شما نیز هستند کما اینکه در جلسه‌ای اظهار داشته‌اید که اگر شما ننویسید و نگویید مردم از بی‌بی‌سی خواهند شنید گفته شده است که معظم له بر اثر فشار و اقدامات ناصحیح شما مجبور به ترک کشور عراق گردیده‌اند و این اقدامات موجب هتک حرمت پیشوای شیعیان عالم گردیده است و این اعمال شما موجب گردیده است صدام حسین به خود اجازه دهد که بگوید اگر شما یک خمینی برای ما فرستادید ما حاضریم صدها خمینی برای شما بفرستیم این مرد غافل از آن است که اگر حتی یک خمینی عراقی در عراق وجود داشت حکومت جبار عراق نمیتوانست این چنین به حکومت خود ادامه دهد و به دستور همین حکومت بوده است که سفیر عراق نیز در پاکستان به یابوگویی در این باره پرداخته است.

جناب آقای شریف امامی- تعداد بسیاری از علمای اعلام هم اکنون در قید و بند زندانهای شما اسیرند، نه اتهام آنها را اعلام کرده‌اید نه تاریخ محاکمه آنها را. پس شما به چه وظیفه قانونی خود عمل میکنید؟ حضرت آیت‌الله العظمی روحانی- حضرت آیت‌الله العظمی طالقانی حضرت آیت‌الله العظمی دستغیب- حضرت آیت‌الله العظمی منتظری- حضرات آیات عظام علامه نوری طاهری اصفهانی- ربانسی شیرازی (همهمه و اعتراض نمایندگان) و صدها روحانی عالیقدر دیگر بدون داشتن هیچ نوع اتهامی در بدترین شرایط زندان محبوسند و طبیعی‌ترین حق بشری که حق دفاع است نیز از آنان سلب و حتی به وکلای آنها اجازه مداخله در امورشان را نمیدهید. در حالیکه متهمین به فساد و متهمین به جنایت و خیانت به ملت را که علی‌القاعده برای حفظ جانشان نه برای رسیدگی به اعمالشان در اختیار گرفته‌اید هر روز و هر شب به خوشگذرانی در زندان با استفاده از تمام امکانات رفاهی در محل باصطلاح زندان به رقص و پایکوبی مشغول و بریش شما و من و ملت ایران می‌خندند (زنگ رئیس)

رئیس - آقای اخباری رعایت نزاکت را بفرمائید.

اخباری - آیا این است رسم مملکت داری؟ جناب آقای نخست وزیر به حکایت اخبار رسیده از جراید و رادیوهای خارج دولت فرانسه حضرت آیت‌الله العظمی خمینی را در بدو ورودشان به پاریس تحت فشار قرار داده بود و اگر تأیید ملت ایران از معظم له نبود وظی تلگرافها-طومارها-تلفنها- اعلامیه‌ها- قطعنامه‌ها مراتب تأیید ملت ایران به اطلاع زعمای دولت فرانسه اعم از رئیس جمهوری و دولت فرانسه میرسید قطعاً دولت فرانسه نیز همانکاری را با حضرت آیت‌الله العظمی خمینی میکرد که دولت عراق و کویت کردند. لابد اطلاع دارید که از طرف مراجع رسمی روحانیون عالیقدر - قضات عالی مقام دادگستری و تمام گروهها و دستجات و صنوف مختلف مملکت مراتب پشتیبانی از حضرت آیت‌الله العظمی خمینی به دولت و ملت فرانسه اعلام گردیده است. اقدام شما چه بوده است آیا وظیفه خود ندانسته‌اید که شما هم به حمایت از چنین شخصیتی اقدامات رسمی معمول دارید؟

حجت‌الله اردلان - شما هم رئیس سازمان جوانان

بودید و هم دبیر حزب رستاخیز و در تمام موارد دفاع میکردید حالا چه خبر شده است!؟

دانشی - ماسک‌تان چیست؟

رحیمی لاریجانی - آقای رئیس اصولاً این مطالب مربوط به استیضاح است؟

رئیس - آقای رحیمی من بوظایف خود آشنا هستم.

دهقان نژاد - ایشان در ابتدا به قرآن قسم خوردند که حرف خودشان را بزنند نه حرفهایی را که دیگران یادشان داده‌اند! (خنده نمایندگان)

اخباری - در بند ۴ از استیضاح اشاره به مبارزه قهرمانانه ملت ایران در استیفای حقوق حقه خود و برچیدن بساط غارتگرانه شرکت سابق نفت از ایران بعنوان درخشان‌ترین سند افتخار برای ملت ایران در تاریخ مبارزات ملی ملل آزاد جهان یاد نمودم آنروزهای درخشان که در ایران از شاه تا دولت و ملت دست در دست هم برای دفاع از حیثیت ملی و مبارزه با غارت منابع نفت از طریق بزرگترین امپراطوریهای جهان بیاخواستند و هنوز بسیاری از ملل جهان که امروز از نعمت آزادی برخوردار هستند اسیر چنگال استعمارگران بودند. ملت قهرمان الجزایر در بند تجاوزات استعماری فرانسه. ملت نجیب مصر گرفتار استعمار انگلیس و ملت تونس درگیر سیاستهای استعماری و خلاصه بسیاری از کشورهای آزاد کنونی جهان در آنروزها در بند استعمار گرفتار بودند. آنگاه که شیر پیر بریتانیا توپ‌های خود را بروی آبادان نشانه

گرفت تا با تهدید بغارت منابع نفتی ما ادامه دهد پادشاه ما بآنها اخطار نمودند که اگر یک گلوله توپ بسوی ایران رها شود شخصاً در پیشاپیش سربازان ایران بجنگ خواهم آمد و از منابع ملی کشورمان دفاع خواهم نمود و آنان چون دیدند که در داخل مملکت با همبستگی ملی ما هرگز نخواهند توانست با وجود اتحاد نامقدس سیاستهای استعماری سرخ و سیاه توفیقی کسب نمایند بناچار برامراج بین‌المللی روی آوردند. ابتدا شکایت دولت انگلیس از ایران در شورای امنیت با دفاع سرسختانه هیئت اعزامی از ایران برهبری دکتر محمد مصدق مردود شناخته شد. در دیوان داوری لاهه با تشریح مظالم شرکت سابق نفت در ایران و آگاهی اعضای دیوان داوری و جهانیان از رفتار غیر انسانی شرکت سابق نفت و مکیدن خون ملت شریف ایران با بیانات تاریخی دکتر محمد مصدق در این دیوان داوری موجب گردید تا نه تنها کلیشه نمایندگان عضو دیوان داوری لاهه بنفع ایران رأی دهند بلکه قاضی انگلیسی نیز تحت تأثیر واقعیات مطروحه به حقانیت ملت ایران رأی داد. بظواهر دارم که در همان روزهایی که دکتر محمد مصدق تحت محاکمه قراردادش و دادستان ارتش بدون توجه بشخصیت جهانی این بزرگ رهبر مبارزات ملی ملت ایران بی‌رحمانه با اتهاماتی وارد میساخت مرحوم احمد هاشمی مدیر روزنامه اتحاد ملی طی سرمقاله‌ای خطاب به دادستان وقت ارتش گفت شما آیا میدانید چه شخصیتی را تحت محاکمه قرار داده‌اید و در همین مقاله میگوید چندی قبل بعنوان توریست از محل دائمی دیوان داوری لاهه دیدن نمودم راهنما من شرح کاملی از هر قسمت از دادگاه وقتی بمقابل یک صندلی در تالار قرار گرفت اظهار داشت این صندلی یادآور یکی از افتخارات بزرگ دیوان داوری لاهه است چه بروی همین صندلی بود که دکتر محمد مصدق نخست‌وزیر ایران با بیان سخنانی مستدل و ارائه اسناد و مدارک فراوان موجب محکومیت بزرگترین امپراطوریهای جهان گردید و دیوان داوری این افتخار ۱۰ همواره برای خود محفوظ میدارد. و کسانیکه در سالهای بعد نیز از آنجا دیدن نمودند شاهد این اظهارات بوده و میباشند. مقاومت ملت ایران در دفاع از حقوق ملی خودش پس از بیست و هشت براد سال هزار و سیصد و سی و دو جهت دیگری بخود گرفت تا آنجا که ایدن نخست‌وزیر اسبق انگلیس میگوید وقتی خبر سقوط مصدق را شنیدم برای

اولین بار خواب راحتی نمودم. خاطره این مبارزات برای ملت ایران همواره جاودان خواهد بود. کتابی در فرانسه به چاپ رسیده تحت عنوان امپراتوری سازمان سیا—در این کتاب سازمان سیا افتخار میکند که موجبات سقوط مصدق را فراهم آورده است و توطئه آن دستگاه در این زمینه به نتیجه قطعی رسیده است. همکاران محترم بارها گفته شده است که دولت مصدق با آنچنان بی‌بستی در فروش نفت مواجه بود که حتی حاضر بود نفت را بی‌تپیت بفروشد اما خریدار نداشت. به ستون اخبار روزنامه‌ها در ۲۷ اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۳۲ مراجعه فرمائید خواهید دید که در همین روز یک کشتی ۱۹۰۰ تنی ژاپنی نفت تصفیه شده از ایران حمل نمود و در روزهای قبل از ۲۸ مردادماه ۱۳۳۲ مقدار زیادی کشتی‌های ۲۰۰۰۰ تنی در آبادان لنگر انداخته بودند چه دیگرجهانیان را تاب مقاومت در مقابل عدم استفاده از نفت ایران نبود و اگر دولت مصدق چند صباحی دیگر برقرار میماند شاید هرگز دیگر ملت ایران شاهد تجاوزاتی نظیر آنچه در بیست و پنج سال گذشته کنسرسیوم به حقوق ملت ایران نموده نبود. کنسرسیوم از همان ابتدا با قرارداد ظاهری پنجاه پنجاه واردگود شد و باز برای خود این حق را محفوظ داشت که در سالهای بعد ۲۰۰۰ سنت از هر بشکه نفت تخفیف بگیرد و به این هم اکتفا ننمود تا آنجا که برخلاف قراردادهای منعقد شده صدور نفت را به میل خود کم و زیاد مینماید و هم اکنون با مذاکرات مجرمانه و در پشت ذره‌های بسته بدنبال کسب امتیازات جدید است. همکاران محترم راستی چه ضرورتی دارد که ملت ایران قیومیت خود را در بازارهای جهانی بدست کنسرسیوم بسپارد میگویند بازار جهانی نفت در دست کنسرسیوم است و حال آنکه چنین نیست. این سؤال را مطرح میکنم. اگر ما نفت را خود به بازارهای جهانی عرضه نمائیم به فرض مقاومت کنسرسیوم در مقابل ما جهان تا چه مدتی میتواند از نفت ما استفاده نماید و آیا تصور نمی‌نمائید چنانچه همین تخفیفی را که بناحق به کنسرسیوم میدهیم فقط ۱۰ سنت آن را به خریداران دیگر بدهیم فروش نفت با اقبال کشورهای نیازمند مواجه نخواهد شد؟ تازه با این اصرار چرا نفت بفروشم که تا ده بایست سال آینده از این منبع خدادادی بی‌بهره شویم و دست نیاز برای رفع احتیاجات داخله به سوی قدرت‌مندان نفت دراز نمائیم و نسل آتی خود را از این سرمایه منی بی‌بهره سازیم و از طرف دیگر با این پول‌هایی که به هر حال آنها به دلخواه خود بما دادند چه کردیم (حجتی- کاخهای

جوانان ساختیم که شما رئیس آنجا بودید) آیا مملکت را در طی سالهایی که آقدر پول در اختیار داشته‌ایم تا ۱۰ میلیارد دلار به کشورهای خارجی بپردازیم و در دریای شمال سرمایه‌گذاری نمائیم و در سنگال شهری بسازیم و در کارخانجات کروپ آلمان سرمایه‌گذاری کنیم که ملت ایران تاکنون کوچکترین نتیجه‌ای از این قبیل سرمایه‌گذاریها ندیده است چگونه پیش برویم؟ در حالیکه ۲۵۰۰۰ روستای مملکت را زو به ویرانی برده‌اند و ساکنان روستاها را به شهرها سرازیر کرده‌اند و صنعت مونتاژ را در مملکت توسعه دادند و زیر بنای اقتصادی کشور را به نابودی کشاندند و کشاورزی مملکت را از حد خودکفائی به جائی رساندند که اکنون انواع مواد مصرفی مانند گندم- برنج- حبوبات- میوه جات- گوشت را از خارج وارد مینمائیم و اگر تعدادی کارخانه در مملکت ایجاد شد محصولات آن با انواع محصولات مشابه خارجی نه از جهت قیمت و نه از لحاظ مرغوبیت قابل رقابت نیست و این وسیله‌ای گردید تا خزانه مملکت به وسیله گروهی به نام صاحبان صنایع غارت شود و حد پرداختهای بی‌مورد به آنها از مرز میلیاردها بگذرد. شاید زبان مادی برای هر جامعه قابل جبران باشد چه ملت ایران طی قرون متدادی همواره شاهد این قبیل مسائل بوده است اما آنجا که شخصیت ایرانی مورد توهین قرار گیرد و جهانیان را به قضاوت بناحق در مورد ملت ایران دچار سازد امری قابل بخشش نیست. امروز در اکثر جرایم جهان این مسئله مطرح است که آیا ملت ایران استعداد آنرا نداشت تا از این همه ارزی که بکشورش وارد شد استفاده نماید؟ و با ایجاد زیر بنای صحیحی حیات اقتصادی خود را ادامه دهد تا آنجا که هم اکنون با کسر بودجه عظیمی مواجه نباشد؟

حالا بار دیگر ناچاریم کاسه‌گدائی بدست بگیریم و بسوی کشورهای صنعتی روی بیاوریم و آنها با استفاده از این فرصت در مقام تحمیل سیاست‌های مغرب و ضد ملی بر ما برآیند. برای آنکه نمایندگان محترم را در توجیه عرایضم پیش از پیش آگاه نمایم اجازه فرمائید مقاله‌ای را که چندی قبل در روزنامه کیهان بنقل از یکی از مجلات خارجی با عنوان ایران بعلت کسری شدید بودجه و کسری تراز پرداختهای خارجی به یک وام‌گیرنده بزرگ تبدیل میشود قرائت نمایم.

«بعلت کسری شدید بودجه و کسری تراز پرداخت‌های خارجی: ایران به یک وام‌گیرنده بزرگ تبدیل میشود

• میلیارد دلار وام خارجی برای سال جاری و ۷/۰ میلیارد دلار وام از یک کنسرسیوم بانکی تحت بررسی است. در ۴ سال گذشته ۱۰ میلیارد دلار سرمایه از ایران خارج شده و حال کشور ناچار به تلاش برای گرفتن وام از خارجیهاست.

اکنون بیست لندن بانکداران بین‌المللی در حالی که آخرین تماسهای خود را در هفته گذشته با دو وام‌گیرنده بزرگ ایرانی به انجام رسانیدند، بنظر می‌رسد چشم‌های خود را بر روی حوادث سیاسی اخیر ایران بسته‌اند. جیس مانهاتان، بانک بزرگ آمریکائی به‌راه گروهی دیگر از بانکها، وامی را به مبلغ ۱۱۰ میلیون دلار، برای دو بانک ایرانی فراهم می‌سازد. هیچیک از این دو وام، ضمانت دولتی را بعنوان پشتوانه ندارند، اما یکی از آنها که قرار است از سوی گروه وسیعی از بانکها پرداخت گردد، ۱۰ میلیون دلار بیش از میزان مورد نیاز دریافت خواهد کرد. برخی از بانکها برای مشارکت در پرداخت این وام اظهار تمایل کرده‌اند و برخی دیگر نیز که تصمیم به مشارکت جدی گرفته‌اند اندکی مردد بنظر می‌رسند. ایران در شرایطی به‌بازار پولی می‌آید که روزگار خود را بعنوان یک وام‌گیرنده، در بهترین شرایط، از دست داده است، چرا که در کنار سیاست موضوع نگران‌کننده دیگری بانکداران را وادار به تفکر کرده است. با وجود برنامه‌های وسیع عمرانی که از طرف دولت اعلام می‌شود، رشد اقتصادی ایران به یک رکود واقعی رسیده است، مردمی که در روزهای رونق ۱۹۷۴ و ۱۹۷۵ (هنگامی که درآمد سرانه براساس ارقام اعلام شده از سوی دولت، بیش از ۳۰ درصد در سال بالا میرفت، بشهرها هجوم آوردند امروز بطور روز افزونی با سرخوردگی روبرو می‌شوند. کشور نیز تاکنون نتوانسته است وابستگی خود را به نفت از حدود ۸۰ درصد درآمدهای ارزی و سه چهارم درآمد دولت کاهش دهد. تا پایان ۱۹۷۷، اضافه حساب جاری ایران ۱۲ میلیارد دلار در ۱۹۷۴ به ۵ میلیارد دلار کاهش حیافت. صندوق بین‌المللی پول قبلاً توجه خود را به این تغییر موقعیت خارجی ایران معطوف داشته بود اضافه پرداختهای کشور از ۱/۶ میلیارد دلار در فصل اول ۱۹۷۷ به ۱۹۰ میلیون دلار در فصل اول سال جاری رسیده است و برای کل سال جاری نیز یک میلیارد کسری پیش بینی می‌شود.

دیگر آنکه در ماه ژوئن، ذخایر ارزی ایران ۱۰/۶ میلیارد دلار بود که آنرا باید با ۲/۳ میلیارد دلار حد

نصاب در پایان فوریه مقایسه کرد. این کاهش ذخایر در شرایطی صورت گرفته است که بانکهای بین‌المللی در نخستین نیمه سال جاری ۷۰۰ میلیون دلار وام به این کشور پرداخت کرده‌اند. همچنین بانکداران عقیده دارند که ذخایر ارزی ایران از ماه ژوئن رویه کاهش نهاده است.

روند معکوس در حقیقت به احتمال، ایران از ۱۹۷۳ تاکنون، برای نخستین بار به یک واردکننده خالص سرمایه تبدیل شده است. در چهار سال گذشته، این کشور حدود ۱۰ میلیارد دلار سرمایه بلند مدت را بصورت کمک، سرمایه‌گذاری مستقیم و وامهای دولتی صادر کرد. حال بانکها نگران هستند که قرضهای دولتی و خصوصی کشور بزودی با ذخایر بین‌المللی اش تراز گردد. تا نخستین فصل ۱۹۷۷ (آخرین ارقام موجود) وامهای بین‌المللی بخش دولتی ۶/۷ میلیارد دلار بود. عقیده بر این است که از آن زمان به بعد این رقم رویه افزایش داشته است. بانکهای خصوصی نیز از اوایل سال گذشته ۱/۵ میلیارد دلار دیگر و تنها بصورت اعتبارات اروپایی (اورو کاردیت) به بخش دولتی ایران وام داده‌اند و همزمان، برای فراهم ساختن ۷/۵ میلیارد دلار وام گروهی نیز تدارک دیده‌اند.

بر اساس ارقام بانک ترمیم و توسعه که نقش بانکهای مرکزی کشورهای بزرگ غرب را برعهده داند، بانکها، برای انجام امور بازرگانی و هدفهای دیگر، ۳ میلیارد دلار وام کوتاه مدت به ایران می‌دهند. ایران همچنین برای تأمین ۱۰ میلیارد دلار کسری بودجه سال جاری دست کم به دو میلیارد دلار وام خارجی دیگر نیز احتیاج دارد آیا کسری بودجه با وجود ناآرامی‌های اخیر، به‌همینجا خاتمه می‌یابد؟ ممکن است بانکها با زهم برای دادن وام به ایران آماده باشند. اما بطور قطع این بار شرایط بسیار دشوارتری قائل خواهند شد.

این بود سازندگیهایی که دولت‌های ۲۰ سال گذشته مدعی آن بودند. جای نهایت تأسف است که مقامات مسئول اعلام میدارند تنها ۷۰٪ از روستاهای مملکت از نعمت برقی و روشنائی برخوردار گردیده‌اند همکاران محترم بخوبی استحضار دارید هنوز در اکثر روستاهای مملکت وسیله درمان همان روشی است که نسل گذشته روستائیان با آن روبرو بودند و هنوز در آرزوی احداث یک راه ارتباطی می‌سوزند و می‌سازند و آن وقت در چنین شرایطی بانک مرکزی با پرداخت ۹۰۰۰۰۰۰۰ تومان جهت احداث تأسیسات در جزیره کیش برای خوشگذرانی گروهی

اعیاش وام پرداخت مینماید و شرکت ملی نفت نیز با همکاری هواپیمائی ملی برای اینکه در این مسابقه از بانک مرکزی عقب نمانند شرکت خدمات جنبی تشکیل میدهند و میلیاردها ریال برای خرید این تأسیسات سرمایه گذاری میکنند. با توجه به این که میگویند پانصد میلیون تومان برای ایداعات سالن کسرت اعتبار تأمین گردیده بود که دولت حاضر مدعی حذف این برنامه میباشد در چنین کشوری که میلیونها هموطن ما از نداشتن بهداشت و فرهنگ و خدمات رفاهی در رنج و عذاب بسر میبرند آنچنانکه جناب آقای نخست وزیر در بازدید جنوب پایتخت بعینه مشاهده نموده اند رقصیدن بروی لاشه بی توان مردم را می جز این ندارد که دولتینمان ما طی نموده و مینمایند و آنوقت در روزنامه ها اعلام میدارند که مدیر عامل جزیره کیش با اینکه متنوع الخروج بود با یک هواپیمای اختصاصی و یکصد میلیون دلار از کشور فرار نموده است. گفته میشود که یک هواپیمای بوده و سه فروند هواپیمای اختصاصی خارج شده آنها با انواع محمولاتی که در بونیکهای جزیره کیش بروی هم انباشته شده بود. جناب آقای نخست وزیر شما خوب میدانید که بر طبق موازین بین المللی خروج هواپیمای اختصاصی از کشور و ورود به فرودگاه کشور دیگر با رعایت شخصیت سرنشین هواپیمای فرضی بین ۲ تا ۴ ساعت تا ۷ ساعت لازم دارد که قبلاً از کشور مقصد کسب اجازه شود ممکن است بفرمائید برای مدیر عامل جزیره کیش که متنوع الخروج هم بوده است چه مقامی قبلاً کسب اجازه نموده است؟ که مسئولین فرودگاه بحرین با فرود این هواپیمای موافقت نموده اند و با رعایت این مسئله که چندی قبل از رسانه های گروهی اعلام شد که یک هواپیمای جنگی ساخت شوروی متعلق به کشور هند که به حریم هوائی ما تجاوز نموده بود در اثر مراقبت نیروی هوائی ایران در فرودگاه مهرآباد مجبور به فرود اضطراری شد ممکن است بفرمائید که دولت ایران با دارا بودن پیشرفته ترین تجهیزات هوائی و دریائی در خلیج فارس نمیتوانست مانع از خروج هواپیمای مدیر عامل جزیره کیش شود؟ راستی تصور میفرمائید که برای این مسائل پاسخی دارید که حتی خودتان را قانع نمائید؟ جناب آقای شریف امامی در قسمتی از موضوع نفت اشاره به تنزل قیمت دلار شده بود برای آنکه از اطلاع سخن خودداری شود یادداشت روز سه شنبه ۲ آبان جاری روزنامه کیهان در روز زمینه ریال در بند دلار عیناً قرائت می نمایم تا صدق سخنانم در محضر نمایندگان محترم ملت ایران بیش از پیش به ثبوت برسد تا مشاهده فرمایند

که در این رهگذر ما حتی از عربستان سعودی هم بیشتر در تلاشیم تا خود را در چنگال قدرتمندان غرب گرفتار سازیم و با ثابت نگه داشتن قیمت دلار بزرگترین زیان ممکن را به خزانه مملکت وارد آوریم.

البته استناد من مکرراً به روزنامه کیهان برای آن روزنامه تبلیغ محسوب نشود.

خانم باصلتی - مسلم است تبلیغ میکنید! اخباری «ریال» در بند «دلار»

اکنون بیش از یکسال است که در روزنامه های داخلی و خارجی سخن از «سقوط وحشتناک دلار در بازارهای جهان» می رود ولی هرگز درباره سقوط وحشتناک ارزش ریال که بدون هیچ دلیل منطقی و اقتصادی بموازات دلار و بلت بستگی بی مورد آن به پول رایج ایالات متحده آمریکا روز بروز بی ارزش تر میشود و توسعه تورم در کشور کمک میکند صحبتهای نشود و تنها در روزنامه کیهان است که گهگاه باین مطلب اشاره میشود بدون اینکه مصرّاً از دولت خواسته شود که در این باره توضیحی بدهد و یا درصدد رهایی «ریال از بند» دلار برآید.

هر دانشجوی اقتصاد و هر تاجری میدانند که کاهش ارزش پول رایج هر کشور در مقابل ارزهای معتبرتر ناشی از کسری تراز پرداخت ها یعنی فزونی واردات بر صادرات و کمبود ذخیره ارزی است. کاهش دلار در ایالات متحده آمریکا در یکی دو سال اخیر نیز ناشی از همین علت بوده است. چنانکه در برخی از ماهها میزان این کسری برقم دو میلیارد دلار رسیده است و حال آنکه در ژانین که ارزش پول رایج آن ین در چند سال اخیر افزایش حیرت آوری یافته ناشی از فزونی تر از پرداخت های این کشور بوده است.

تراز پرداخت ها در کشور ایران به برکت صادرات نفت و درآمد کلان حاصله از آن بخصوص در چند سال اخیر افزایش معتنابهی را در جهت مثبت نشان میدهد و ذخیره ارزی کشور نیز بنا بگفته نخست وزیر سابق ۱۲- میلیارد دلار بوده است که رقم قابل توجهی میباشد بنابر این معلوم نیست بچه دلیل اقتصادی یا سیاسی ارزش پول ایران که بایستی از قویترین و محکمترین پولهای جهان باشد در یکسال اخیر بموازات دلار در مقابل ین ژانین ۳۲ درصد در مقابل فرانک سویس ۳۰ درصد و در مقابل مارک آلمان حدود ۲۶ درصد کاهش یافته است.

درباره عدم توجه دلانی که از طرف بانک مرکزی در این زمینه عنوان شده بود در یکی از مقالات شماره های قبل روزنامه کیهان بنحو شایده و باید بحث شده و آن دلایل غیر موجه رد گردیده است با اینهمه بانک مرکزی

ایران در این مسئله باز هم سکوت کرده و در این موضوع خطیر مملکتی و گشودن این گره که با اقتصاد و رفاه این ملت مرتبط است مسامحه و تعلل میکند.

کشوری که قریب ۸۰ درصد از نیاز خود با لایحه مواد غذایی مورد نیاز را بعلت سیاست غلط و عدم توجه دولتهای سابق بکشاورزی از خارج بخصوص از کشورهای اروپائی و ژاپن وارد میکند.

بهیچوجه معقول نیست که اجازه دهد ارزش پول رایجش بطور مصنوعی تقلیل یابد تا مردم مجبور باشند مواد مصرفی خود را بقیمت گرانتری بخرند و حتی متحمل پرداخت حقوق گمرکی بیشتری که بر اساس قیمت سیف کالای وارده محاسبه میگردد بشوند. بعبارت دیگر دولتها با عدم توجه برفاه و آسایش مردم و اقتصاد مملکت یک نوع تورم مصنوعی در کشور بوجود آورده اند که بهیچوجه قابل توجیه نیست. مسئله دیگری که برای نویسنده در حکم معاست این است که در اردیبهشت ماه گذشته مسئولان مالی کشور و سران قوم با آب و تاب و غرور فراوان مژده دادند و این مژده از طریق رسانه های همگانی باطلاع عموم رسید که پول رایج ایران و عربستان سعودی از ماه ژوئیه بجای ارزهای دو کشور دیگر در عدد ۱۶ ارز معتبر و محکمی در خواهد آمد که مبنای حق برداشت مخصوص (S.O.R) است. ماه ژوئیه رسید و خاتمه یافت و اکنون ماه سپتامبر است و در حالی که عربستان سعودی با همه ملاحظات سیاسی و موقعیت جغرافیائی از این فرصت استفاده و پول و اقتصاد خود را از قید و بند دلار خلاص کرده و نام ریال عربستان در فهرست ۱۶ ارز معتبر جهان گنجانیده شد بالنتیجه کشور مزبور تنها در یکماه اخیر سه بار پول رایج خود را در مقابل دلار بالا برد لکن متأسفانه در ایران هیچگونه اقدامی برای استفاده از این موقعیت خوب اقتصادی نشد و ریال ایران کماکان در زیر تازیانه های وابستگی بد دلار دست و پا میزند و ارزش آن رو بقهتر می رود و در توسعه تورم و گرانی قیمت ها (چون قریب ۸۰ درصد از مایحتاج مصرفی از خارج وارد میشود) نقش اصلی را ایفا میکند.

مورد ه از استیضاح

در خصوص سه لایحه تقدیمی دولت ۱- در زمینه آزادی احزاب و اجتماعات (رفعتی) - کار خوبی کردند آزاد کردند) ۲- لایحه مطبوعات ۳- لایحه استقلال دانشگاهها که قطعاً لوائح مزبور به تصویب شما جناب آقای شریف امامی و هیئت دولت رسیده بوده است و سپس

بمجلس تقدیم گردیده حاکی از طرز تفکر و تصمیم دولت شما نسبت به سه لایحه مزبور بوده است. گرچه این لوائح بر اثر فشار افکار عمومی و همچنین فشار گروههاییکه لوائح مزبور مستقیماً با آنها ارتباط دارد از تعقیب منصرف و بعضاً نسبت به استرداد آن اقدام نموده اید لازم است بعرض مجلس شورای ملی برساند که در زمینه وضع فرهنگ بطور کلی و دانشگاه و دانشگاهها برخلاف وعده های صریح همین دولت حاضر و تاکیدات وزیر سابق علوم (نهادندی) نه تنها از طریق تأمین خواستهای اصولی و قانونی فرهنگیان و دانشگاهیان که متکی به حمایت قاطبه مردم این مملکت هستند نمیشد بلکه در زمینه رسمیت دادن به محدودیت کامل دانشگاهها و مطیع و منقاد نمودن مقامات تصمیم گیرنده دانش و فرهنگ که باید از حداکثر آزادیهای قانونی جهت بسط و توسعه علوم و فنون برخوردار باشد در مقابل قوه مجریه و دولت و تسلیم و تمکین با میال و نیات آنها تدوین شده در حقیقت هدف و نتیجه آن چیزی جز اضمحلال فرهنگ نیمه جان کشور نیست. جناب آقای شریف امامی بدرستی نمیتوان گفت که نام این لایحه را لایحه عدم تفویض اختیارات و استقلال بدانشگاهها میتوان گذارد زیرا بشهادت تمامی مطبوعات کشور که ادعا میشود اخیراً از قید و بند سانسور و اختناق آزاد شده اند کلیه افراد مرتبط با دانشگاهها اعم از رؤسا اساتید، دانشیاران، معلمین و همه وهمه نسبت باین لایحه کذائی که مفرضانه و بضر این قشر از جامعه که تعلیم و تعلم نسل جوان مملکت که اداره کنندگان فردای این کشور هستند بعهده آنها واگذار شده است متفقاً و منفرداً نسبت به رد لایحه مزبور با استدالات کاملاً منطقی نظر خود را ابراز داشته و هنوز هم میدانند.

جناب آقای شریف امامی شما این طبقه شریف از جامعه را بهیچ گرفته بودید تا آنجا که نتیجه این سهل انگاری شما باعث اعتصابات و دست از کار کشیدن آنها شده است و شما هیچ اقدامی در زمینه حفظ حیثیت و احترام بحریم شغلی آنان نکردید. این نیز از تقصیرات شما و حکومت شما در دوره نخست وزیرتان است. و ا مادر خصوص لایحه قانونی راجع به مطبوعات که مخالف صریح اصل بیستم قانون متمم اساسیست که میگوید (عامه مطبوعات غیر از کتب ضلال و مواد مضره بدین مبین آزاد و متمیزی در آنها ممنوع است) جناب آقای شریف امامی با وجود این دستور صریح متمم قانون اساسی آیا هیچ حاجتی به تنظیم لایحه آزادی مطبوعات شما وجود

داشت؟ و تا آنجا در زمینه اختناق مطبوعات پیش رفتید که مأمورین شما برای سانسور مطالب روزنامه‌های کثیرالانتشار بمحل جراید مزبور مراجعه و نتیجه آن شد که روزنامه‌ها تعطیل و باز بر اثر فشار افکار عمومی ناچار از اعلام انصراف خود از تصویب لایحه قانون مطبوعات شدید و تهیه قانون مطبوعات را بعد از سندی کای نویسندگان مطبوعاتی واگذار نمودید. در اینجا لازم است عین بیانیه اعضاء هیئت تحریریه و کارکنان اداری و کارگران فنی جراید را قرائت نمایم.

«قطعنامه نویسندگان، کارکنان اداری و کارگران فنی روزنامه‌های آیندگان، اطلاعات، کیهان»

برغم ادعای رئیس دولت مبنی بر عدم حضور سانسور در مطبوعات متأسفانه مطبوعات ایران بویژه روزنامه‌های کثیرالانتشار عصر و صبح کماکان تحت فشار سانسور و خفتان آزار دهنده‌ای از سوی مقامات دولتی و انتظامی هستند. از سوی وزیر اطلاعات و جهانگردی در پی سخنان رئیس دولت مبنی بر عدم وجود سانسور مطبوعات در گفتگوهای رادیو تلویزیونی خود پیاپی از عدم حضور سانسور در مطبوعات سخن میگوید و در عین حال اظهار امیدواری میکند که در یک فضای بدون سانسور و خفتان صحبت از مطبوعات آزاد داشته باشم لکن همه این گفته‌های نمایشی هیچگاه از قوه به فعل درنیامدند و نویسندگان مطبوعات ایران کماکان تحت فشار مستقیم عناصر دولت هستند و بویژه روزنامه‌های ایران هر روز صبح دستورالعملی درباره چاپ، عدم چاپ، انتخاب تیترو موضوع حتی با تعیین اندازه‌های حروف و ستون و همچنین قلب واقعیتهای موجود، دریافت می‌کنند، با وجود چنین دستورالعمل هر روزی، نویسندگان روزنامه‌ها میکوشند که زیر بار تحمیل‌های وزارت اطلاعات، فرمانداری نظامی و بطور کلی عوامل قوه مجریه نروند، لکن فشار بعدی است که متأسفانه در این فضای مسموم هیچگاه نمیتوان مطبوعات منز و سالمی به پیشگاه ملت شریف ایران عرضه کرد و هر چند که نویسندگان می‌کوشند که واقعیتهای را بچاپ برسانند توسط مقامات دولتی و انتظامی طی تماس‌های حضوری و تلفنی پیاپی تهدید می‌شوند در این فضای آلوده نویسندگان کوشیده‌اند شریف باقی بمانند، اما این حفظ شرف ظاهراً به مقامات دولتی و انتظامی سخت‌گرا می‌آید، تا آنجا که بالاخره صبح روز چهارشنبه نوزدهم مهرماه هزار و سیصد و پنجاه و هفت فرمانداری نظامی تهران و حومه با فرستادن دو مأمور با درجه سرگردی و سرهنگی به روزنامه‌های کیهان و

اطلاعات تصمیم می‌گیرد که دقیقاً چاپ روزنامه‌های کثیرالانتشار عصر ایران را زیر نظر داشته باشند و چاپ هرگونه مطلب و عکسی با نظر مستقیم آنان انجام گیرد، ورود مأموران نظامی به روزنامه‌های کیهان و اطلاعات حدود ساعت ۹ صبح یعنی درست هنگام فعالیت کار تحریری سبب می‌شود که نویسندگان، خبرنگاران، عکاسان و دیگر کارکنان اداری و فنی مؤسسات کیهان و اطلاعات تصمیم به واکنش بگیرند و ازدادن خبر و انجام کار روزانه خودداری کنند و قلمها و ابزار کار را بعنوان اعتراض به موجودیت مستقیم سانسور از سوی فرمانداری نظامی زمین‌گذارند.

در نتیجه روزنامه اطلاعات بعد از ۵۱ سال انتشار مداوم و روزنامه کیهان بعد از ۳۷ سال نشر پیاپی برای نخستین بار منتشر نمی‌شود. طبیعی است در چنین شرایط خفتان‌آوری که سانسور مملکت مستقیماً حضور خود را بر مطبوعات تحمیل میکند، کلیه نویسندگان، خبرنگاران، عکاسان و کادرا اداری و فنی روزنامه و فنی روزنامه‌های آیندگان نیز بخاطر همدردی با روزنامه‌های اطلاعات و کیهان و اساساً بخاطر اعتراض به موجودیت مستقیم سانسور تصمیم می‌گیرند قلم‌ها را زمین بگذارند و از انتشار روزنامه از پنجشنبه بیستم مهرماه ۱۳۵۷ خودداری کنند و باینوسیله به اعتصابیون کیهان و اطلاعات پیوندند. طبیعی است که اعتراض نویسندگان و کارکنان اداری و فنی در روزنامه‌های عصر و یک روزنامه صبح تهران اعتراض قلبی کلیه نویسندگان و جامعه مطبوعات ایران است.

بنابراین با توجه به مطالب فوق، روزنامه‌های آیندگان، اطلاعات و کیهان تصمیم گرفتند که از کادرهای تحریری، اداری و فنی خود نمایندگانی را معرفی کنند که در یک جلسه مشترک که متشکل از نمایندگان سه روزنامه باشد، قطعنامه‌ای صادر کنند.

قطعنامه:

نمایندگان هیئت‌های تحریری و کارکنان اداری و کارگران فنی در جلسه فوق‌العاده‌ای که روز چهارشنبه نوزدهم مهرماه ۱۳۵۷ تشکیل دادند، با اعلام خواستهای خود ادامه کار را در واحدهای مطبوعاتی منوط به انجام قطعی و سریع این خواست‌ها می‌دانند:

۱- اعلام لفقو کامل سانسور مطبوعات از طریق چاپ اعلامیه رسمی دولت در اولین شماره روزنامه‌ها.
۲- عدم دخالت و اعمال نفوذ مستقیم و یا غیر مستقیم قوه مجریه و کلیه دستگاه‌های وابسته و مقامات

دولتی در امر تهیه، تنظیم، انتخاب تیترو صفحه‌بندی و نشر خبرها و آزادی فعالیت کلیه نویسندگان، خبرنگاران، عکاسان و نمایندگان مطبوعات در سراسر کشور.

۳- تضمین امنیت و مصونیت سیاسی و شغلی جامعه مطبوعات، بنحوی که جز از طریق استناد به مواد قانون اساسی هیچ عضوی از جامعه مطبوعات از سوی هیچ مرجعی تحت تعقیب قرار نگیرد.

۴- برای تضمین تحقق این خواست‌ها دولت باید رسماً و کتباً متعهد گردد و این تعهد در اولین شماره روزنامه‌ها چاپ و از طریق رادیو و تلویزیون به آگاهی عموم ملت ایران برسد.

محمد ابراهیمیان - رئیس هیئت تحریریه - رضا تیموری -

ابوالفضل حقیقی - سیف‌الله رسولی‌نیا - جواد طالعی -

محمد عتیق‌پور - محمد علی علی‌اکبری - منوچهر

فاضل - بیژن قوامی شیرازی - آصف کریمی - فیروز

گوران - حمید معینی

در خصوص لایحه آزادی احزاب و اجتماعات همانطور که بعرض مجلس رسیده است اقدام دولت با تقدیم این لایحه قیام علیه حقوق ملت ایران که ناشی از متمم قانون اساسی است میباشد زیرا بموجب قوانین اساسی تشکیل اجتماعات و احزاب آزاد و در اختیار مردم است. در این زمینه منشور حقوق بشر نیز مصوباتی دارد که همه از آن اطلاع دارند. دولت حاضر با تقدیم این لایحه خواسته است از حقوق ملت ایران که بموجب قانون اساسی با او واگذار شده است بکاهد و بزعم خود ملت را در اختیار داشته باشد.

جناب آقای شریف امامی :

همین بی‌اعتقادی دولت شما و دولتهای گذشته موجب آن شد تا ملت ایران از حقوق حقه خود که قانون اساسی برای او پیش بینی نموده است محروم گردد تا آنجا که در این روزها ناظر بر اظهار زندانیان سیاسی آزاد شده هستیم که تنها جرم بسیاری از آنان اظهار نظر یا همراه داشتن کتاب یا حتی یک برگ کاغذ پلی کپی بوده است که از نظر گردانندگان امور مجازاتی این چنین بدنبال داشته است و با همین بی‌اعتقادیها بود و هست که زندانیان سراسر کشور انباشته از انسانهاییست که میتوانستند نیروی کارآمدی برای مملکت باشند همان نیروئی که مجبور شدید جانشین آنرا هزاران کارگر فنی و غیر فنی خارجی نمائید. برای مردم بجای مدرسه بجای درمانگاه بجای تأمین آب و برق و سایر ضروریات زندگی شکنجه گاهائی بوجود آوردید که بنا باظهار همین

زندانیان استخرهائی ساخته شد و در آن جانوران دریائی ریخته شد و متهمین بناحق سیاسی را به درون آن رها ساختند و یا آنچنان مردان و زنان را بپند کشیدند تا دستهای آنها از بدن جدا گردید..

مانی - کی این کارها را کرده؟ معرفی کنید، جناب شریف امامی رئیس مجلس سنا بودند.

رحیمی لاریجانی - ایشان بجای پدر شما هستند از رویشان شرم کنید!

دهقان نژاد - آن روزها شما باد کتر نیک بی در کاخ جوانان همکاری میکردید!

تیمسار بیات - چرا آقایان نمیگذارید صحبتش را بکنند بیچاره گاهی ندارد، نوشته و داده‌اند دستش او باید بخواند!

اخباری - وصدها انواع شکنجه دیگر که بیانش ملال‌انگیز خواهد بود و حال که ملت ایران با دادن قربانیان بسیار میکوشد تا آزادی از دست رفته را باز یابد باز هم با تمهید و ازانه این قبیل لویایح میخواهید ملت را بدام بکشید غافل از آنکه ملت بیا خاسته هرگز پدیری این چنین لویایح ضد آزادی نخواهد شد. ملت بیا خاسته تا آخرین زندانی سیاسی را از سلولهای تاریک رها نسازد و باغوش گرم خانواده آنان باز نگرداند از پای نخواهد نشست. این ضرورتی است که تاریخ بوجود آورده و کسی را تاب مقاومت در مقابل اراده ملت نیست.

مانی - راستی در کاخ جوانان آن زمان شما چکار میکردید؟

اخباری - در بند ۴ از استیضاح تقدیمی اشاره به ترور سرهنگ زمانی‌پور در مشهد شده بود و گفته بودم روزنامه‌ها ترور سرهنگ زمانی‌پور را اعلام نمودند اما بعلمت آن اشاره نشده بود و تنها قتل او را انتقام جوئی تلقی کرده بودند و به رعایت این نکته که این اعمال در زمان حکومت جناب آقای شریف امامی صورت گرفته است و در مورد اجرای عدالت نسبت به مسئولین آن اعمال شنیع و فضیحت بار که مورد اعلام جرم و کلاهی دادگستری مشهد واقع گردیده است و ذکر این نکته که چرا وزارت دادگستری اقدامات لازم را بر طبق اعلام جرم مزبور بعمل نیاورده مطرح ساخته و اینکه برای آنکه شخصاً از هرگونه اظهار نظری خودداری نمایم عین متن اعلام جرم و کلاهی دادگستری مشهد را که با مضامین هجده تن از آنها رسیده است جهت استحضار نمایندگان محترم قرائت مینمایم و نیز نامه برگشاده مورخ ۵۷/۷/۱۲ جمعیت حقوقدانان ایرانی را خطاب بجناب آقای نخست وزیر جهت اطلاع

نمایندگان محترم و ملت ایران قرائت مینمایم.
ریاست محترم دادسرای شهرستان مشهد

احتراماً حسب تلگراف مورخ ۱۳۵۷/۶/۸ عده‌ای از اصناف مشهد که کلاً شهود عینی قضیه بوده‌اند بعنوان نخست‌وزیر، وزیر دادگستری، استاندار خراسان، شهربانی خراسان، کانون وکلای دادگستری و خبر مندرج در روزنامه کیهان روز یکشنبه ۱۳/۶/۵۷ و شیاع بعد تواتر محلی در تاریخ ۱۳۵۷/۶/۷ حدود ساعت ۱۲ تا ۱ بعد از ظهر سه جوان در خیابان نادری روبروی لوجه چهار باغ مورد سوءظن و تفتیش مأمورین که زیر نظر رئیس وقت کلانتری سه (سرهنگ ۲ زمانی پور) و معاون وی (سروان صدوقیانی) انجام وظیفه میکرده‌اند قرار گرفته، مأمورین این سه نفر را جلب و در داخل مغازه الکتریکی حجت مورد بازرسی بدنی قرار میدهند، سپس بدستور افسران مذکور آن سه نفر را بداخل کامیون شهربانی که در جلو منزل آیت... شیرازی مستقر بوده و عده‌ای افراد پلیس در آن نشسته بودند منتقل میکنند لفظه‌ای بعد سروان نامبرده بکامیون سوار شده و پرده پشت کامیون را میاندازد.

پس از حدود نیم الی سه ربع ساعت مشاهده میشود مأمورین این سه نفر جوان را در حالیکه شلوارهای آنها از پشت پاره بوده و حتی شورت آنها دیده میشود از کامیون پائین انداخته و این سه جوان در حالیکه رنگ خود را باخته و بطور غیر طبیعی راه میرفته‌اند افتان و خیزان وسیله مأمورین خیابان وادار به فرار میشوند و برای شهود عینی انجام عمل شنیع تجاوز بوسیله باتوم یا هر شیئی دیگر در روز روشن و در ماه مبارک رمضان و در فاصله بسیار نزدیک بارگاه حضرت رضا علیه‌السلام در داخل کامیون آنهم بوسیله پلیس که مأمور حفظ جان، مال، ناموس عامه‌ناس است مسلح میگردد.

از آنجا که مطابق اصول قانون اساسی و متمم آن‌جان مال، مسکن و شرف مردم از جهت محفوظ و مصون از تعرض میباشد و اعلامیه جهانی حقوق بشر نیز بعنوان منبعی از منابع قانون اساسی آنرا تأیید نموده اینک که زمره فضای باز سیاسی و اجرای قانون اساسی بعنوان تأمین عدالت اجتماعی طنین افکنده است و نظر به اصل ۷۱ متمم قانون اساسی که دادگستری را مرجع تظلمات عمومی اعلام کرده است و دادستان مکلف بر حسن اجرای

قوانین و احقاق حقوق اشخاص است و هیچکس را بر فرض ارتکاب جرم نمیتوان بدون محاکمه مجازات و تنبیه نمود بدینوسیله تقاضای صدور دستور رسیدگی و بررسی موضوع میشود تا چنانچه اعلامیه اصناف مشهد و شتیعه مذکور مقرون به واقعیت باشد ضمن تحقیق از شهود عینی قضیه اقدام قانونی سریع معمول فرمایند.

در غیر اینصورت از آنجا که ارتکاب این جرم عمومی احساسات میهنی و مذهبی قاطبه اهالی محترم مشهد بخصوص وکلای دادگستری را جریحه‌دار کرده است با توجه با اهمیت موضوع و حاد بودن مسئله و شرایط زمانی و مکانی مراتب را بهر طریق که مقتضی میدانند جهت آراش احساسات عمومی امر به اعلام فرمایند.

امضای جمعی از وکلای دادگستری مشهد»

مهدوی- محمد پیوندی- ناصر مولوی- فاطمی- محمد علی صوری- سعید عجاجی- محمدآراسته و چند امضاء دیگر
منصور صادقی - اضافه فرمایند از نیروهای انتظامی زخمی شده در بیمارستانها عیادتی بعمل بیاید.

اخباری - در خبرهای روز یکشنبه نهم مهرماه روزنامه‌های عصر تهران آمده بود که سرهنگ زمانی پور رئیس کلانتری ۶ مشهد ترور شد و تروریست فرار کرد.

این سرهنگ زمانی پور کیست؟ و چرا کشته شد؟

نامه پوست میتواند سرهنگ زمانی پور را بشناساند و از علت کشته شدن او پرده بردارد. این نامه رونوشت اعلام جرم وکلاء دادگستری مشهد بر علیه این شخص و بیان‌کننده ردالتی شنیع است که بدستور نامبرده علیه سه تن جوان شهدی ارتکاب یافته (و بقرار اطلاع دونفر از آنان در اثر آن عمل فجیع در بیمارستان درگذشته‌اند).

پس از ارتکاب این ردالت شنیع و پس از اعلام جرم اصناف مشهد و هیجده تن از وکلاء دادگستری مشهد با این شخص چه کردند؟ او را از ریاست کلانتری سه برداشته و به ریاست کلانتری شش گماشتند (وشاید طبق رویه معموله با ترفیع درجه).

غرض از این لجاجت‌ها و دهن کجی‌ها که با مردم میشود چیست؟ آیا مترصد همین نتایج هستند- مترصدند که مردم از اجرای عدالت توسط دستگاه قضائی مملکت ناامید شده و به تنها راه باقیمانده یعنی عکس‌العمل شخصی - انتقام - خشونت- پناه ببرند و آنکه حکومت با شادمانی وقوع خشونت را اعلام و آنرا بدسته‌های تروریست و خرابکار منتسب دارد.

آیا چنین است رسم جاری اداره مملکت و این چنین است وسعت اندیشه کسالتیکه خود را قیم سی و پنج میلیون

انسان عاقل و بالغ ورشید فرض میکنند؟

جمعیت حقوقدانان ایران هشدار میدهد که ادامه این لجاجت‌ها دامنه خشونت را وسعت خواهد داد و این مستقیماً به استقرار اصل مورد نظر این جمعیت و مورد نظر همه وطن‌خواهان (یعنی اصل استقرار حکومت قانون) لطمه خواهد زد.

برای آنکه زمینه حکومت قانون فراهم آید باید امثال سرهنگ زمانی پور که نمونه‌های بزرگتر و عالی‌رتبه تر آنها فراوان هستند - کسانیکه مردم این مملکت بچشم‌رعیت و بنده و غلام - بچشم مردم مغلوب‌بینگرند هرچه زودتر طرد شده و بکیفر برسند و زمام امور در تمام سطوح از کشوری و لشکری بدست معتقدان صدیق حکومت قانون بدست مخلصان مردم و دستداران واقعی مردم داده شود.

اینست راه نجات والا امثال زمانی پورها بازهم نابود خواهند شد و در کنار آنها مردم احیاناً بیگناهی نیز از دست خواهند رفت.

هیئت اجرائی جمعیت حقوقدانان ایران»

نمایندگان محترم آنچه در طی دیماه حکومت جناب آقای شریف‌امامی بر این مملکت گذشت بدون تردید برابری میکند با تمام جنایاتی که در طی بیست و پنجسال گذشته از آن یاد میشود و همکار عزیزم جناب آقای بنی‌احمد در جلسه گذشته اظهار داشتند که اعمال دولتهای گذشته موجب شد لااقل از هرقامیل ایرانی یک زندانی سیاسی داشته باشیم ولی من میگویم اعمال دولت حاضر تا آنجا درخیمانه بوده است که بوسیله عمال خود تمام شهرها و روستاهای مملکت را در لباس عزا نشانده است. اگر چندی قبل که استیضاح را تقدیم داشتم صحبت از جنایت فجیع رخ داده در مشهد بود امروز سخن از جنایتی هولناکتر در همدان است. و با تجهیز مزدوران چماق بدست آنچه در کرمان رخ داد که قبلاً مورد بحث قرار گرفت نمونه وحشتناکتر آن در بسیاری از شهرهای دیگر کشور رخ داده است (همهمه نمایندگان) و برای آنکه با پیشرفت این جنایات هولناک بیش از پیش آشنا شویم و در صدق عرایضم در اینکه انچه این قبیل حوادث وحشتناک از شهرها بروستاها کشیده شده است توجه نمایندگان محترم را بکشتار بیرحمانه مردم کبوترآهنک از توابع همدان جلب مینمایم که هم‌اکنون پنجهزار نفر از اهالی این محل باتفاق رئیس دادگاه محل بعنوان اعتراض بکشتار بیرحمانه مأمورین انتظامی به اعتصاب غذا مبادرت نموده‌اند. راستی آقای شریف امامی هرگز اندیشیده‌اید

که این جوانانی را که هنوز نشکفته‌اند بربر میکنند و بخاک و خون میکشید آنها سخن زیادی برای گفتن دارند که دولتهای گذشته هم مانند شما هرگز نخواستند بسختناشان گوش دهند. گفته میشود ۷۵٪ جمعیت کشور را جوانان زیر بیست و پنجسال تشکیل میدهند دولتهای گذشته همانند دولت شما هرگز برنامه‌ای برای آنها تنظیم نشودند و در کنار آموزش به پرورش توجه نداشتند و اگر احیاناً تعدادی کاخ و خانه جوانان بصورت نمایشی بوجود آوردند چون فاقد هر نوع هدف سازنده‌ای بود بازده آن نیز ناچیز بود. شرایط خفقان کشور موجب شد تا نسل جوان مملکت آنچنان سرخورده شود که میعادگاه آنان عبارت از میخانه‌ها و دره‌رخانه زینت بخش آن بساط منقل‌گرد و وافتور و سرخوردگی جوانان از کتاب موجب شد که هم اکنون در تهران ناظر بر آن باشیم که تعداد می فروشها حتی بیش از نانوائیها باشد.

رئیس - آقای اخباری در استیضاح شما از دولت موضوع جوانان مطرح نشده است.

اخباری - در قسمت اول که موضوع فساد مطرح است ناچار به طرح مطالبی هستم، بعنوان مثال بشهرسازی اشاره میکنم شهری با جمعیتی کمتر از یکصد هزار نفر و با دارا بودن انواع کاخ‌ها و خانه‌ها و غیره بعلت سرخوردگی نسل جوان در اثر شرایط خفقان به نسبت دومین شهر از جهت تعداد جوانان معتاد در کشور است گفته میشود که حدود چهارده هزار جوان معتاد دارد.

سیفی - خودت رئیس سازمان جوانان بودی.

اخباری - این نمونه‌ایست از شرایطی که جوانان مملکت بان دچارند ولی در همین روزها که برق سرنیزه سراسر مملکت را پوشانده است تنها در سایه توفیقی که مطبوعات در رفع سانسور بدست آورده‌اند میبینیم که تیراژ مطبوعات هر روز بیشتر و بیشتر میشود و مطالعه حوادث روز و اظهار نظر های گوناگون سرگرمی سازنده‌ای را برای عموم خصوصاً نسل جوان کشور فراهم آورده است.

شما در دولت خود کوچکترین برنامه وهدنی را برای تأمین نیازمندیهای اوقات فراغت جوانان اعلام نمودید زیرا شما هم مانند دوفتهای گذشته اعتقادی باین نسل سازنده ندارید. مگر همین چندی قبل نبود که اعلام داشتید کلیه جوانان کشور میتوانند فقط با داشتن دیپلم و بدون هیچگونه ضابطه خالک کشور را ترك نمایند و بامر ادامه تحصیل بپردازند. میدانید نتیجه چنین تصمیمی چیست؟ در حالیکه هم‌اکنون سراسر

کشورهای اروپای غربی و آمریکا و حتی آسیا را جوانان ایرانی بخصوص در سطح دانشگاهها فراگرفته‌اند و تأمین ارز مورد نیاز برای این گروه عظیم خود مشکل بزرگی برای کشور است خروج آزادانه دهها هزار جوان از مملکت آنهم در این شرایط نامطلوب اقتصادی به چه منظور است! شما خوب میدانید که اکثریت این جوانان بجای تحصیل بازارکار جذب میشوند و آن اقلیتی که تحصیل می‌دارند نیز بدو گروه تقسیم شده گروهی که هرگز به وطن برنخواهند گشت و گروهی که اگر هم برگردند آنچنان تحت تأثیر فرهنگ غرب قرار گرفته‌اند که فرهنگ ملی خود را به فراموشی سپرده‌اند. آیا بهتر نبود که دولت با قبول مسئولیت تنها با همین ارز هائیکه برای این جوانان بخارج فرستاده میشود در توسعه دانشگاهها و مدارس عالی کوشش بعمل می‌آورد؟ اگرچه دانشگاهها و مدارس موجود با تهاجم مستمر نیروهای انتظامی نمیتوانند بر تربیت جوانان همت گمارند و خلاصه همین بی‌استفادی به این نسل سازنده است که دولت‌ها را و ادارات می‌سازد این چنین گلهای اجتماع ما را برپر سازند و بزمن بریزند که شما در این زمینه گوی سبقت را از دولت‌های پیشین ربوده‌اید.

در قسمت دوم از استیضاح خود اشاره بموضوع فساد کرده بودم اینک در اطراف موضوع مزبور ناچار از بیان مطالبی می‌باشم.

شما در اولین اعلامیه دولت خود خطاب به ملت ایران می‌گوئید (هنوستان بپاخیزید چون مملکت در خطر است و فساد ۱۰ سال گذشته و اعمال مجریان مربوطه مملکت را به پرتگاه نیستی سوق داده است) و بدنبال این گفتار اقداماتی در زمینه دستگیری تعدادی از افراد متهم بسوء سابقه نمودید؛ ملت ایران که خوب میدانند آن شخصی که در طی چهارده سال حکومت تمام هستی مملکت را بازیگری گرفت و فرهنگ و تمدن ما را بازیچه اقبال و اغراض خود قرارداد و با کنارگذاشتن شخصیت های علمی و اجتماعی و بکارگذاشتن افراد بی اطلاع و فاسد و مغرور تا بدانجا کشور را برد که شما ناچار از این اقرار تلخ شدید، مردم ایران تصور میکردند بدنبال این اظهارات اولین فردی که تسلیم عدالت خواهد شد شخص امیرعباس هویدا خواهد بود (نمایندگان - تنها او کافی نیست تمام افراد که در این پانزده سال خیانت کرده‌اند باید تسلیم عدالت شوند) برای آنکه با این شخص معلوم الحال بیشتر آشنا شویم بی‌مناسبت نیست بگذشته او اشاره‌ای شود. پدر بزرگ هویدا میرزا رضای قناد از اعضای فرقه مردود

و فداکار و مجذوب عباس افندی بود. او بواسطه نزدیکی با عباس افندی از غضب مردم مسلمان بیم و هراس داشت و از اقامت در ایران نگران بود لذا به عکا رفت و مستخدم ونوکر عباس افندی شد و بلحاظ تعصب و علاقه‌ایکه باین فرقه داشت مورد لطف و محبت خاص او قرارگرفت عباس افندی حبیب‌الله‌خان پسر میرزا رضا قناد را که پدر امیرعباس هویدا بود بتحصیل واداشت و دوسال هم او را بهزینته خود برای ادامه تحصیل باروفا فرستاد و او بزبانهای انگلیسی و فرانسه تسلط پیدا کرد و بتهران آمد و در دستگاه سردار اسعد بختیاری نفوذ کرد و مترجم او شد و بنام سردار اسعد چند کتاب ترجمه کرد مدتی هم در روزنامه رعد با سمت مترجم انجام وظیفه کرد در همین هنگام لقب عین‌الملک گرفت - با کمک بختیاربها بوزارت خارجه رفت و مأموریت سوریه و لبنان گرفت و فیسول ایران در این منطقه شد در این سمت در پنهانی برای فرقه مردود تبلیغ میکرد و با انگلیس هم رابطه و سرو سری داشت و از خدمتگزاران واقعی آنها بود پس از چند ماه مأمور جده شد و خود را بملک سعود نزدیک کرد بعد از گذشت مدتی از مأموریت وی در جده روزنامه‌های عربی بعلت تبلیغ بنفع فرقه مردود باین انتصاب اعتراض کردند در سال ۱۳۱۴ در بیروت بیمار شد و نزد شیخ میرزا عمران قاضی شیعه لبنان رفت و توبه کرد از آنجا که میگویند توبه برگرگ است بعد از چندی مجدداً توبه را شکست و خود را از خادمین مخصوص عباس افندی معرفی کرد. امیرعباس هویدا فرزند چنین خانواده و پدری است که قبل از نخست‌وزیری در استخدام وزارت امور خارجه بود و در تعقیب اعمال پدر کار را بانجا رسانید که سرلشکر ارفع سفیر وقت در ترکیه ناچار گردید او را از سفارت ایران بتهران اعزام دارد و باروابط صمیمانه‌ایکه بین ایشان و آقای انتظام برقرار بود آقای انتظام ایشان را بشرکت نفت برد با دوستی دیرینه‌ایکه با مرحوم حسنعلی منصور داشت در کابینه منصور بوزارت دارائی رسید و با ترور مرحوم منصور مدت ۱۴ سال با چنین روحیه‌ای اداره امور مملکت را بعهده گرفت که نتیجه‌اش را ملاحظه میکنید.

رئیس - استیضاح مطرح است، بیوگرافی اشخاص که خوانده نمیشود.

اخباری - در استیضاح به هویدا هم اشاره شده است. **دکتر فروزین -** آن وقت هم نماینده مجلس بودید چرا این حرفها را نزدید؟

اخباری - اعلام آمارهای دروغین و گفتن مسائلی در آن حد که اقتصاد مملکت هرروز شکوفا تر میشود و

کشاورزی مملکت بعد خود کفائی میرسد وصنعت مملکت هرروز توسعه مییابد و شهرها هرروز آباد تر و روستاهای سراسر کشور از تمامی خدمات رفاهی برخوردار میشود جزئی از هزاران دروغ و تزویر بود که در نهایت شهامت در هر مرجع رسمی و غیر رسمی اعلام میداشت حال آنکه آنچه باو فرصت داده بود تا بخود اجازه دهد به بیان این مطالب بپردازد اولاً دوران اختناق بود که بکسی فرصت پاسخگویی نمیداد و در ثانی ارزی بود که در مقابل غارت منابع نفتی ما بکشور سرازیر شده بود او میتواندست با تکیه بر این موقعیت خاص هر آنچه میخواهد بگوید و هر آنچه میتواند انجام دهد. کشوری که خود صادرکننده انواع محصولات کشاورزی بود - کشوری که خود بزرگترین مراعات دامپروری را در اختیار داشت بیروزگاری دچار شده است که هم اکنون ملت ایران ناچار بمصرف گوشت منجمد و کرم زده استرالیائی است و سفره کشاورز ایرانی از انواع محصولات کشاورزی خارجی رنگین است دیگر این کشاورز ایرانی نیست که نقشی در تولیدات مورد نیاز داشته باشد.

بخاطر دارم در بررسی بودجه دوسال قبل وقتی همین آقای دکتر عاملی تهرانی بوضع ناساعد کشاورزی اشاره نمود آقای هویدا در پاسخ اظهار داشت ما یک کشور کشاورزی نیستیم مادارای وقت هستیم پول داریم هرچه بخواهیم میخریم و باید مردم را با تأمین احتیاجاتشان در رفاه نگاه داریم و سعی خواهیم کرد بهترین مواد مصرفی را وارد کنیم و آنها که نمیتوانند ببینند چشمان خود را ببندند که در پاسخ ایشان آقای عاملی تهرانی اظهار داشتند مگر آمریکا که دارای پیشرفته‌ترین تکنولوژی است و از امکانات فراوان مادی برخوردار است بکشاورزی خویش توجه ندارد. می‌بینیم که این کشور پیشرفته صنعتی از بالاترین تولید کنندگان محصولات کشاورزی جهان است - همکاران محترم بخاطر دارند در جلسه مشترک مجلسین که با شرکت آقای هویدا و چند تن از وزراء در مجلس سازمان جوانان حزب رستاخیز تشکیل شده بود اینجانب طی سخنانی با آقای هویدا گفتم ملت ایران شما را نخست‌وزیر رابطه میدانند نه نخست‌وزیر ضابطه و پس از شرح مفصلی در مورد سوء استفاده‌هاییکه در زمینه‌های گوناگون از جمله تغذیه رایگان بعمل می‌آید در مورد وضع کشاورزی در شهرستان کرج و کمبود آب و بخصوص نآراحتیهای مردم شهر کرج برای تأمین آب آشامیدنی اشاراتی نمودم و گفتم جناب هویدا شما خود بشهر کرج آمدید و در دو سال قبل بر مردم وعده دادید

که حداکثر تا یکسال دیگر آب آشامیدنی کرج تأمین خواهد شد و پس از دوسال کوچکترین اقدامی بعمل نیامده است و مردم وقتی از نخست‌وزیر وعده خلاف بشنوند دیگر بچه کس اعتماد داشته باشند و این مطلب را عیناً در یکی از جلسات علنی اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۰۶ نیز عنوان نمودم که در جراید نیز منعکس گردید آقای هویدا از آقای روحانی وزیر کشاورزی خواستند پاسخ مرا بدهد و ایشان مبادرت بان پاسخ تاریخی نمودند و گفتند اگر مردم کرج آب آشامیدنی ندارند نگران نباشید ما روزانه بهر نفر یک لیوان شیر میدهم که بخورند که این بیان موجب استهزاء نمایندگان محترم و ستانورها گردید.

میرزا لوی - شیر دادن روحانی چه ربطی به دولت شریف امامی دارد؟

اخباری - ملاحظه میفرمایید که چنین افرادی سرنوشت مملکت را در دست داشتند و بازده آن نمیتواند بهتر از این باشد.

دکتر فروزین - آقای رئیس، ایشان سالها رئیس کاخ جوانان هویدا بوده‌اند یا نه؟

اخباری - جناب شریف امامی شما هم چنان فرصت مغفنی را برای عوامل حکومت هویدا تثبیت نموده‌اید مگر عاملین ورود گوشتهای منجمد همینها نیستند که هم اکنون مصدر کارند.

دهقان نژاد - زمانیکه با گروه پارلمانی شریف امامی کار میکردیم مگر کسی جز شریف امامی بما کمک میکرد

اخباری - هرگز باین فکر افتاده‌اید که حتی اشاره‌ای به رسیدگی بوضع آنها نمائید. بروید ببینید پرونده شرکت نانویان در کجاست آنان را که آوردندو تا سمت معاونت نخست‌وزیر ارتقاء دادند و وقتی پرونده‌ای بجاهائی باریک کشید مرخصش نمودند و با همکاری شخص هویدا شرکتی تشکیل دادند و امروز همان شرکت در حالیکه مدیران آن در ده سال قبل حتی دیناری پس‌انداز نداشتند با تانچان ثروت و موقعیتی دست یافتند که تنها امور کشتیرانی آن خود یکی از واحدهای مهم تجاری کشور محسوب میشود. بروید بررسی بفرمائید ببینید کسی را که با سمت رفتر شهرداری استخدام شده بود چگونه بععل خاصی فرصت دادند تنها در طول همین حکومت چهارده ساله بجائی برسد که انواع ویلاها را از تهران تا دریاچه سد کرج از شمال ایران تا کالیفرنیا امریکا در اختیار بگیرد. جناب شریف امامی چرا راه دور برویم باعضاء کابینه حاضر شما اشاره میکنم از وزیر فعال و قدرتمند کابینه شما دکتر منوچهر آرمون یاد

کشورهای اروپای غربی و امریکا و حتی آسیا را جوانان ایرانی بخصوص در سطح دانشگاهها فرا گرفته اند و تأمین ارز مورد نیاز برای این گروه عظیم خود مشکل بزرگی برای کشور است خروج آزادانه دهها هزار جوان از مملکت آنها در این شرایط نامطلوب اقتصادی به چه منظور است! شما خوب میدانید که اکثریت این جوانان بجای تحصیل بیازار کار جذب میشوند و آن اقلیتی که تحصیل میدارند نیز بدو گروه تقسیم شده گروهی که هرگز به وطن برنخواهند گشت و گروهی که اگر هم برگردند آنچنان تحت تأثیر فرهنگ غرب قرار گرفته اند که فرهنگ ملی خود را به فراموشی سپرده اند. آیا بهتر نبود که دولت با قبول مسئولیت تنها با همین ارز هائیکه برای این جوانان بخارج فرستاده میشود در توسعه دانشگاهها و مدارس عالی کوشش بعمل میآورد؟ اگرچه دانشگاهها و مدارس موجود با تهاجم مستمر نیروهای انتظامی نمیتواند بر تربیت جوانان همت گمارند و خلاصه همین بی اعتنادی به این نسل سازنده است که دولتها را وادار میسازد این چنین گلهای اجتماع ما را پرپر سازند و بزمین بریزند که شما در این زمینه گوی سبقت را از دولتهای پیشین ربوده اید.

در قسمت دوم از استیضاح خود اشاره بموضوع فساد کرده بودم اینک در اطراف موضوع مزبور ناچار از بیان مطالبی میباشم.

شما در اولین اعلامیه دولت خود خطاب به ملت ایران میگویند (هموطنان بپاخیزید چون مملکت در خطر است و فساد ۱۰ سال گذشته و اعمال مجریان مربوطه مملکت را به پرتگاه نیستی سوق داده است) و بدنبال این گفتار اقداماتی در زمینه دستگیری تعدادی از افراد متهم بسوء سابقه نمودید ملت ایران که خوب میدانند آن شخصی که در طی چهارده سال حکومت تمام هستی مملکت را بیازی گرفت و فرهنگ و تمدن ما را بازیچه امیال و اغراض خود قرارداد و با کنارگذاشتن شخصیت های علمی و اجتماعی و بکارگردان افراد بی اطلاع و فاسد و منفور تا بدانجا کشور را برده که شما ناچار از این اقرار تلخ شدید مردم ایران تصویر کردند بدنبال این اظهارات اولین فردی که تسلیم عدالت خواهد شد شخص امیرعباس هویدا خواهد بود (نمایندگان - تنها او کافی نیست تمام افراد که در این پانزده سال خیانت کرده اند باید تسلیم عدالت شوند) برای آنکه با این شخص معلوم الحال بیشتر آشنا شویم بی مناسبت نیست بگذشته او اشاره ای شود. پدر بزرگ هویدا میرزا رضای قناد از اعضای فرقه مردود

و فداکار و مجذوب عباس افندی بود. او بواسطه نزدیکی با عباس افندی از غضب مردم مسلمان بیم و هراس داشت و از اقامت در ایران نگران بود لذا به عکا رفت و مستخدم ونوکر عباس افندی شد و بلحاظ تعصب و علاقه ای که باین فرقه داشت مورد لطف و محبت خاص او قرار گرفت عباس افندی حبیب الله خان پسر میرزا رضا قناد را که پدر امیرعباس هویدا بود بتحصیل واداشت و دوسال هم او را بهزینه خود برای ادامه تحصیل بااروپا فرستاد و او بزبانهای انگلیسی و فرانسه تسلط پیدا کرد و بتهران آمد و در دستگاه سردار اسعد بختیاری نفوذ کرد و مترجم او شد و بنام سردار اسعد چند کتاب ترجمه کرد مدتی هم در روزنامه رعد با سمت مترجم انجام وظیفه کرد در همین هنگام لقب عین الملک گرفت - با کمک بختیارها بوزارت خارجه رفت و مأموریت سوریه و لبنان گرفت و تسول ایران در این منطقه شد در این سمت در پنهانی برای فرقه مردود تبلیغ میکرد و با انگلیس هم رابطه و سر و سری داشت و از خدمتگزاران واقعی آنها بود پس از چند ماه مأمور جده شد و خود را بملک سعود نزدیک کرد بعد از گذشت مدتی از مأموریت وی در جده روزنامه های عربی بعلت تبلیغ بیفای فرقه مردود باین انتصاب اعتراض کردند در سال ۱۳۱۴ در بیروت بیمار شد و نزد شیخ میرزا عمران قاضی شیعیه لبنان رفت و توبه کرد از آنجا که میگویند توبه گرگ سرگ است بعد از چندی مجدداً توبه را شکست و خود را از خادمین مخصوص عباس افندی معرفی کرد. امیرعباس هویدا فرزند چنین خانواده و پدری است که قبل از نخست وزیری در استخدام وزارت امور خارجه بود و در تعقیب اعمال پدر کار را با نجا رسانید که سرلشکر ارفع سفیر وقت در ترکیه ناچار گردید او را از سقارت ایران بتهران اعزام دارد و باروا بط ضمیمه ای که بین ایشان و آقای انظام برقرار بود آقای انظام ایشان را بشرکت نفت برد با دوستی دیرینه ای که با مرحوم حسنعلی منصور داشت در کابینه منصور بوزارت دارائی رسید و با ترور مرحوم منصور مدت ۱۴ سال با چنین روحیه ای اداره امور مملکت را بعهده گرفت که نتیجه اش را ملاحظه میکنید.

رئیس - استیضاح مطرح است، بیوگرافی اشخاص که خوانده نمیشود.

اخباری - در استیضاح به هویدا هم اشاره شده است. **دکتر فروزین -** آن وقت هم نماینده مجلس بودید چرا این حرفها را نزدیدی؟

اخباری - اعلام آمارهای دروغین و گفتن مسائلی در آن حد که اقتصاد مملکت هر روز شکوفا تر میشود و

کشاورزی مملکت بعد خود کفائی میرسد و صنعت مملکت هر روز توسعه میابد و شهرها هر روز آباد تر و روستاهای سراسر کشور از تمامی خدمات رفاهی برخوردار میشود جزئی از هزاران دروغ و تزویر بود که در نهایت شهامت در هر مرجع رسمی و غیر رسمی اعلام میداشت حال آنکه آنچه باو فرصت داده بود تا بخود اجازه دهد به بیان این مطالب بپردازد اولاً دوران اختناق بود که بکسی فرصت پاسخگوئی نمیداد و در ثانی ارزی بود که در مقابل غارت منابع نفتی ما بکشور سرازیر شده بود او میتوانسته بانگیزه برای این موقعیت خاص هر آنچه میخواهد بگوید و هر آنچه میتواند انجام دهد. کشوری که خود صادر کننده انواع محصولات کشاورزی بود - کشوری که خود بزرگترین مراعات دامپروری را در اختیار داشت بزرگاری دچار شده است که هم اکنون ملت ایران ناچار بمصرف گوشت منجمد و کرم زده استرالیائی است و سفره کشاورز ایرانی از انواع محصولات کشاورزی خارجی رنگین است دیگر این کشاورز ایرانی نیست که نقشی در تولیدات مورد نیاز داشته باشد.

بخطار دارم در بررسی بودجه دوسال قبل وقتی همین آقای دکتر عاملی تهرانی بوضع نامساعد کشاورزی اشاره نمود آقای هویدا در پاسخ اظهار داشت ما یک کشور کشاورزی نیستیم مادارای وقت هستیم پول داریم هر چه

بخواهیم میخریم و باید مردم را با تأمین احتیاجاتشان در رفاه نگاه داریم و سعی خواهیم کرد بهترین مواد مصرفی را وارد کنیم و آنها که نمیتوانند ببینند چشمان خود را ببندند که در پاسخ ایشان آقای عاملی تهرانی اظهار داشتند مگر آمریکا که دارای پیشرفته ترین تکنولوژی است و از امکانات فراوان مادی برخوردار است بکشاورزی خویش توجه ندارد. می بینیم که این کشور پیشرفته صنعتی از بالاترین تولید کنندگان محصولات کشاورزی جهان است - همکاران محترم بخاطر دارند در جلسه مشترک مجلسین که با شرکت آقای هویدا و چند تن از وزراء در مجلس سازمان جوانان حزب رستاخیز تشکیل شده بود، اینجانب طی سخنانی با آقای هویدا گفتم ملت ایران شما را نخست وزیر رابطه میداند نه نخست وزیر ضابطه و پس از شرح مفصلی در مورد سوء استفاده هائیکه در زمینه های گوناگون از جمله تغذیه رایگان بعمل میآید در مورد وضع کشاورزی در شهرستان کرج و کمبود آب و بخصوص ناراحتیهای مردم شهر کرج برای تأمین آب آشامیدنی اشاراتی نمودم و گفتم جناب هویدا شما خود بشهر کرج آمدید و در دو سال قبل ب مردم وعده دادید

که حداکثر تا یکسال دیگر آب آشامیدنی کرج تأمین خواهد شد و پس از دوسال کوچکترین اقدامی بعمل نیامده است و مردم وقتی از نخست وزیر وعده خلاف بشنوند دیگر بیچه کس اعتماد داشته باشند و این مطلب را عیناً در یکی از جلسات علنی اردیبهشت ماه سال ۱۳۰۰ نیز عنوان نمودم که در جراید نیز منعکس گردید آقای هویدا از آقای روحانی وزیر کشاورزی خواستند پاسخ مرا بدهد و ایشان مبادرت بان پاسخ تاریخی نمودند و گفتند اگر مردم کرج آب آشامیدنی ندارند نگران نباشید ما روزانه بهر نفر یک لیوان شیر میدهیم که بخورند که این بیان موجب استهزاء نمایندگان محترم و سنا تورها گردید.

میرزاوالو - شیر دادن روحانی چه ربطی به دولت شریف امامی دارد؟

اخباری - ملاحظه میفرمائید که چنین افرادی سرنوشت مملکت را در دست داشتند و یازده آن نمیتواند بهتر از این باشد.

دکتر فروزین - آقای رئیس، ایشان سالها رئیس کاخ جوانان هویدا بوده اند یا نه؟

اخباری - جناب شریف امامی شما هم چنان فرصت مغتنمی را برای عوامل حکومت هویدا تثبیت نموده اید مگر عاملین ورود گوشتهای منجمد همینها نیستند که هم اکنون مصدر کارند.

دهقان نژاد - زمانیکه با گروه پارلمانی شریف امامی کار میکردیم مگر کسی جز شریف امامی ما کمک میکرد **اخباری -** هرگز باین فکر افتاده اید که حتی اشاره ای

به رسیدگی بوضع آنها ننماید. بروید ببینید پرونده شرکت نانوایان در کجاست آنان را که آوردندو تا سمت معاونت نخست وزیر ارتقاء دادند و وقتی پرونده ای بجاهائی باریک کشید مرخصش نمودند و با همکاری شخص هویدا شرکتی تشکیل دادند و امروز همان شرکت در حالیکه مدیران آن در ده سال قبل حتی دیناری پس انداز نداشتند با نچنان ثروت و موقعیتی دست یافتند که تنها امور کشتیرانی آن خود یکی از واحدهای مهم تجاری کشور محسوب میشود. بروید بررسی بفرمائید ببینید کسی را که با سمت رفکر شهرداری استخدام شده بود چگونه بعلل خاصی فرصت دادند تا تنها در طول همین حکومت چهارده ساله بجائی برسد که انواع ویلاها را از تهران تا دریاچه سد کرج از شمال ایران تا کالیفرنیا امریکا در اختیار بگیرد. جناب شریف امامی چرا راه دور برویم باعضاء کابینه حاضر شما اشاره میکنم از وزیر فعال و قدرتمند کابینه شما دکتر منوچهر آرمون یاد

مینمایم و برای شناخت بیشتر او بد نیست سوابق او را کمی مورد بررسی قرار دهیم.

رئیس - ایشان وزیر کابینه نیستند.

اخباری - روزیکه من دولت را استیضاح کردم بودند و مسئول کارهای این دولت هم بودند منوچهر آزمون

دیپلم مدرسه کمونیستها در آلمان شریقتست. در بین دانشجویان ایرانی مقیم آلمان معروف عضو سازمان امنیت و رئیس دفتر ارتشید نصیری - نماینده سازمان امنیت در رادیو تلویزیون، همکار و واسطه امیر عباس هویدا، رئیس اوقاف هویدا که میگویند بش از یکصد و پنجاه هزار متر زمین اوقاف را به بستگان خود داده و از این همه کرم و بخشش هنرمندانی همچون فریدون فرخ زاد، هاید، عماد رام و بسیاری دیگر نیز بهره‌مند شده‌اند، این معاون امیر عباس هویدا که با مدد او و

همکارانش و با حمایت بیدریغ ارتشید نصیری بسمت نماینده اول تهران انتخاب شد تا آنجا که گفته میشود بسیاری نیز ناچار بدادن باج برای انتخاب شدن باو بودند و آقای آزمون تنها در یک مورد متهم بسوء استفاده هشتاد میلیون تومان میباشد. زمینی بساحت تقریبی چهل هزار متر واقع در غرب تهران نزدیک میدان آریاشهر متعلق به اوقاف رامنوچهر آزمون در زمان ریاست اوقاف بمنظور سوء استفاده به قطعات سیصد متری تفکیک و بقرار متری دو ریال در ماه واگذار میکند. تفکیک زمین ظاهراً بعنوان تبدیل باحسن انجام شده که مبیایستی بجای آن ملک مرغوبتری که در آمد بیشتری را باوقاف بدهد خریداری

کند در صورتیکه ۱- زمین مزبور که در داخل محدوده تهران و قیمت معادل متری دو هزار تومان ارزش داشته باید جمعاً به هشتاد میلیون تومان فروخته میشد به بیست و پنج هزار تومان واگذار شد. ۲- خریداران قطعات زمین مزبور اقوام، همدستان و شرکاء منوچهر آزمون هستند که با مراجعه بدفتر خانه ۸۲ تهران بتصدی آقای شریفی و بررسی رونوشت اسناد انتقال این حقیقت روشن میشود. برای نمونه سند واگذاری یکی از قطعات که به بانو نبوی نوری خاله آقای آزمون واگذار شده، قطعات دیگری نیز بنام این شخص فروخته شده که خریداران برای اینکه شناخته نشوند بلافاصله زمینها را به قیمت متری یک هزار تا یک هزار و پانصد تومان بدیگران واگذار میکنند.

۱- بخشش از کیسه خلیفه برای جناب آقای آزمون امری طبیعی است چه ایشان خود بیش از دیگران از

موهوب این بخشش برخوردار میگرددند- موقوفه کربلانی نصرالله در خیابان فرشته بساحت چهار هزار متر مربع بدستور ایشان بین شوهر همشیرهشان بنام محمد اخلاقی و مدیر مدرسه فرزندان جناب آزمون و همچنین دوست دیرینه ایشان جناب پروفیسور پویان که بنام خانم آقای پروفیسور بالمناصفه تقسیم گردیده است.

۲- در چهار راه حسایی موقوفه معروف کشت کار نیز بین شوهر همشیره آقای اخلاقی و سایر فامیلهای گرامی جناب آزمون تقسیم شده.

۳- موقوفات زیر باغ منظریه که آنجاهم در اختیار جناب آقای محمد اخلاقی شوهر همشیره و شخص دیگری بنام غفاری قرار گرفته است.

۴- اوایل جاده چالوس از کرج موقوفه خاص اویسی بر رودخانه فقط با یک واسطه ۲۷۰۰ متر زمین بنام مادر جناب آزمون انتقال میباشد و ایشانهم در اولین فرصت بفروش میرسانند.

دکتر فروزین - این موارد باید رسیدگی بشود.

اخباری - ۵- آقای خسرو آزمون و اخوی جناب آزمون نیز در شمیرانات و جاده برغان کرج نیز از این خوان نعمت بی بهره نماندند.

۶- دیگر از دوستان جناب آزمون را میتوان از جناب آقای خان ملک یزدی نام برد که موقوفه علی اکبر جنگیزی در شمیران بدستور جناب آقای آزمون بایشان واگذار میگردد در شرایطی که این زمین حداقل متری دوهزار تومان ارزش داشت از قرار متری دویست تومان واگذار میشود و برخلاف مقررات اوقاف نیز وجه زمین را بجای دریافتی نقدی سفته میپردازند جناب خان ملک یزدی هم فرصت را غنیمت شمرده فوراً بقیمت روز بسایرین میفروشد.

۷- در سال ۱۳۵۳ جناب آزمون از محل ماده ۸ سری مبلغ پنجاه میلیون ریال برداشت مینماید و از راه جدید با گذرنامه سیاسی وبدون اجازه به سوئیس می رود وجوه را بحساب منظور مینماید که چنانچه گذرنامه سیاسی او در پرونده موجود باشد و از چین نرفته باشد گویای این واقعیت است.

۸- زمین دیگری در خیابان فرشته بنام خانم ایشان شهناز نستوفی و آقای نبوی انتقال می یابد که آقای نبوی سهم خود را بیک میلیون و پانصد هزار تومان بفروش میرسانند.

با توجه به فعل و انفعالات متعددی که روی زمینهای اوقاف بعمل آمده منوچهر آزمون که کارمند

گذارند بر تمام قوانینی که طی پانزده سال گذشته از تصویب گذشته است مسئول میباشد.

روزنامه لوموند اشاره باین امر دارد که شریف امامی در چنگال وزراء توده‌ای قرار دارد. این نوشته لوموند مرا بیاد مصاحبه‌ای میاندازد که اخیراً با پرنس سیهانوک پادشاه برکنار شده کامبوج بعمل آمده بود از او سؤال میکنند روزها را چگونه میگذرانی و چه خاطره‌ای از گذشته شما را رنج میدهد در پاسخ اظهار میدارد از روزی که از سلطنت خلع شدم بیشتر اوقات را در پکن بسر میبرم و خاطره تلخی را که میتوانم برایتان شرح دهم حقیقی است که اخیراً به آن دست یافته‌ام. چندی قبل هیئت به دعوت دولت چین از کامبوج به چین آمد و این دولت به افتخار این هیئت ضیافتی داد و مرا هم به این ضیافت دعوت نمود وقتی به آنجا رفتم از طرف مقامات چینی و کامبوجی مورد استقبال گرم قرار گرفتم. بسیاری از

اعضاء هیئت را همکاران و وزراء سابق من تشکیل میدادند ضمن گفتگو با آنان از اقداماتی که اخیراً در جهت رفاه مردم کامبوج توسط دولت بعمل آمده بود قدر دانی کردم و از رئیس هیئت که نزدیکترین همکار سابق من بود سؤال نمودم شما که در زمان خدمت من از همه نوع اختیاری برخوردار بودید چرا در آن زمان این اقدامات اصلاحی را بعمل نمی‌آوردید بمن پاسخ داد ما قبلاً از اعضا معتقد به حزب کمونیست بودیم و پس از بررسی‌هایی که بعمل آوردیم به این نتیجه رسیدیم با محبوبیتی که شما در بین ملت کامبوج داشتید پیروزی ما غیر ممکن بود لذا تصمیم گرفتیم تغییر تاکتیک بدهیم و خود را در جرگه طرفداران شما قرار بدهیم و تا آنجا پیش رفتیم که با جلب اعتماد شما به کابینه وارد شدیم و مسئولیتهای حساس مملکت را بدست گرفتیم. نقش ما این بود که فساد را در جامعه رواج دهیم و از پیشرفت برنامه های عمرانی و اقتصادی بهر طریق جلوگیری نمائیم تا جامعه را مستعد انقلاب کنیم و در این راه موفق شدیم و اکنون که مملکت در اختیار ما قرار دارد به این اقدامات اصلاحی پرداخته ایم.

سیهانوک میگوید وقتی از این حقیقت آگاه شدم که دیگر امکانی برای تجدید نظر نبود. جناب آقای شریف امامی بررسی نمائید تا بر شما روشن گردد که همین آقای هویدا ضمانت چند تن از افراد کمونیست را نموده و آنها را وارد کابینه خود کرده است (رفعتی - آفرین) و امروز دادگستری کشور ما که تنها مرجع حفظ حقوق قضائی

ساده سازمان امنیت بوده و عیالش آموزگار دبستان وارث پدری هم نداشته از کجا قصری بمبلغ ده میلیون تومان در فرح زاد و خانه بزرگی بمبلغ چهار میلیون تومان در نیواران و اراضی دیگری در مهرشهر و غیره خریداری نموده است و چنانچه دقیقاً به پرونده های سازمان اوقاف رسیدگی شود معلوم خواهد شد که چگونه این سرمایه مملکتی را با بذل و بخشش به مقامهای گوناگون نابود نمودند و با گماردن نوازنده‌ای در رأس اداره حج چگونه این مرکز مقدس را دچار بدنامی کردند تا آنجا که شرح ماجرا را که در محاکم قضائی مطرح بود بخوبی استحضار دارید. جناب شریف امامی یکبارش شخصیت‌های نامی را که در کابینه خود جا داده اید به همینجا خاتمه می‌یافت گفته میشود در همین روز ۲۹ همراهم گذشته جناب آقای دکتر گنجی وزیر آموزش و پرورش کابینه شما مبلغ ۳۱ میلیون تومان از طریق بانک ملی مانند بسیاری دیگر از آنان که مملکت را غارت نموده‌اند در این روزها راسان وجوه باد آورده را به خارج منتقل میکنند بررسی بفرمائید اگر واقعیت امر بر شما مسلم شد اعلام دارید که این مبلغ گزاف را وزیر آموزش و پرورش شما از چه محلی به دست آورده تا بخارج منتقل نماید و تصور میکنم چنانچه بررسی دقیق بعمل آید تعداد دیگری هم از این قماش که بعنوان نمونه ذکر شد در شمار همکارانتان وظایف خطیر خود را انجام میدهند.

جناب شریف امامی یکی از شخصیت‌های استخوان دار سیاسی چند روز قبل میگفت مملکت را در شرایطی مینگرم که سوار بر کشتی هستم و این کشتی در دریا دچار توفان شده و برای استمداد فوری به کاپیتان کشتی مراجعه میکنم و متأسفانه مبینم که کاپیتان کشتی فردی است که او را می‌شناسم و از همه چیز اطلاع دارد جز کاپیتانی و تصور میکنم که شما و اعضاء کابینه شما آمادگی هر مسئولیت دیگری را داشته باشید جز اداره مملکت (همهمه نمایندگان) آنوقت شما در حالیکه دولت‌های گذشته را متهم میسازید و آنها را مسئول تمام نارسائیهای اعلام میدارید گروهی از وزراء دولت اسبق را ظاهر آواز داشت مینمائید و گروهی دیگر در دولت و در سمت‌های دیگر بکار میگذارید. و حال آنکه قانون اساسی صراحت دارد که مسئولیت هیئت دولت مشترک است در اینصورت شما چه بخواهید و چه نخواهید با بکار گماردن وزراء گذشته در کابینه خود خویشتن را در کلیه مسئولیت‌های گذشته سهیم نموده‌اید اگر که با دارا بودن سمت ریاست مجلس سنا و صحنه

ملت ایران است در اختیار چه کسی است؟ وجه سوابقی دارد؟ کردند آنچه که نمی باید می کردند و شد آنچه که نمی باید شد و امروز به اینجا رسیده ایم که صراحتاً یکی از محققان کشور ما اعلام دارد که دولت در اختیار توده ای ها و اعضاء سرسپرده فراماسون است. آنوقت چنین دولتی شمشیر در دست به نام آشتی ملی به جان ملت افتاده و هر روز از کشته پشته میسازد و می کشد و می کشد و باز دم از آشتی ملی می زند.

بند نهم از استیضاح حکایت از شرایط نا مساعدی دارد که صدها هزار کارکنان بخش دولتی و خصوصی با آن مواجه میباشند. تنها در همین پانزده سال پیش بود که استخدام در یک سازمان دولتی برای افراد مزیتی محسوب میگردید و همه در تلاش بودند تا راهی بهر طریق به یک مؤسسه دولتی به دست یابورند زیرا حد اقل تناسبی در میزان دریاقتی ها و هزینه ها موجود بود. فرضاً کارمندی ده هزار ریال حقوق دریافت می توانست با پرداخت سه هزار ریال دو اطاق برای سکونت خانواده خود اجاره نماید و با باقیمانده حقوق مایحتاج زندگی را اگر چه به سختی تأمین کند. اما به یکباره ورود پول نفت به بازار و رها شدن این تیغ در دست زنگیان مست تمامی ضوابط جامعه بر هم خورد تا آنجا رسیدیم که یک کارمند با حقوق فرضاً بیست هزار ریال در ماه ناچار به پرداخت اجاره مسکن تا سی هزار ریال می باشد.

وعده های دولتها در تأمین مسکن برای کارمندان از حدود شعار تجاوز نمود و اگر هم هر سازمانی یا گروهی هم که خود را با تشکیل شرکتهای تعاونی مقدماتی را برای احداث مسکن مورد نیاز فراهم آوردند آنچنان درگیر بر مقررات اداری شدند که مختصر سرمایه اولیه را هم در پیچ و خم ادارات از دست دادند و همچنان که به عنوان نمونه میتوان از شرکت تعاونی فرهنگیان نام برد که مدیر عامل آن بازداشت می باشد و در طول سالهای گذشته دستگاههای دولتی هرگز ب فکر آن نبودند که این گروه زحمتکش و شریف مملکت را از بند اینهمه نابسامانی رهایی بخشند و اکنون که آتش خشم کارمندان و کارکنان مؤسسات بخش دولتی و ملی شعله ور گشته و از آن همه وعده های دروغ عاصی گردیده اند و به تنها حربه قانونی خود یعنی اعتصاب متوسل میشوند باز هم دولت شما نه تنها در مقام رفع مشکلات آنان نیست بلکه سعی مینماید با دادن وعده های فریبنده کارکنان مؤسسات را از حقوق قانونی خویش بی بهره سازد. شما خود

میگویند که در بودجه مصوبه مجلسین برای سال جاری یکصد میلیارد تومان کسر بوده دارید و با شرحیکه قبلاً دادم برای رفع حوائج جاری نیازمند به دریافت انواع وام کوتاه مدت و بلند مدت میباشید و با خزانه تهی هر روز با نمایندگان و گروههای مختلف مذاکره می نمایند و به آنها وعده های طلائی اضافات و کمکهای نقدی و غیر نقدی و تأمین مسکن میدهند.

کارمندان و کارکنان مؤسسات همانطور که کراراً در جراید اعلام نموده اند خواستار افزایش حقوق و مزایا نیستند زیرا خوب میدانند که هر یک ریال اضافه حقوق تورمی بیش از آن بدنبال خواهد داشت. آنها میگویند چرا فوراً زمین و وام در اختیار ما نمیگذارید تا خود بوسیله شرکتهایی که تشکیل داده ایم در تأمین مسکن مورد نیاز اقدام نمائیم آنها میگویند دولت خود وارد کننده انواع مواد غذایی و دامی از خارج است و انواع مواد نفتی و شیمیائی و گاز و وسائل حمل و نقل عمومی و همچنین آب، برق، تلفن و سایر نیازمندیهای مردم را در اختیار دارد و انواع مالیات و عوارض را وصول مینماید. چرا تخفیف لازم را از آنچه در اختیار دارد برای مردم قائل نمیشود و با اذانه نمودن مبلغی ناچیز به دریاقتی حقوق بگیران آنها را مواجه با افزایش قیمتها می نماید که زبان آن نه تنها متوجه کارمندان دولتی و بخش خصوصی است بلکه شامل حال کلیه مصرف کنندگان کشور نیز میشود.

همین روش نامعقول است که با کمال نأسف موجب می گردد تا باز هم فشار بیشتر بر دوش طبقه کم درآمد جامعه وارد شود. در همین روزها می بینیم با اینکه هنوز وعده های دولت به کارکنان مؤسسات دولتی و ملی تحقق نیافته است بر قیمتها بطور سرسام آوری افزوده شده تا آنجا که در روزهای اخیر به قیمت نان کیلویی ده تا شانزده ریال و به قیمت برنج تا کیلویی بیست ریال اضافه گردیده است و بنابر اعلام رسانه های گروهی تنها به قیمت لاستیک اتومبیل ۷۰ درصد افزوده شده است همچنین است انواع پوشاک و سایر مایحتاج مورد نیاز مردم، و از طرف دیگر اعلام میشود که طرحهای عمرانی و صنعتی برای تأمین کسر بودجه متوقف خواهد شد و اجرا نمیگردد و حال آنکه دولت ناچار به انجام تعهدات خویش در سال جاری و پرداخت اضافات حقوق و مزایای کارکنان است.

جناب آقای شریف امامی شما و همکارانتان به خوبی

نمایندگان محترم راجع بحوزه های انتخابیه خودشان کرده اند ضرورتی نداشت که ایشان در توضیح استیضاح خود اینجا مطرح میفرمودند این مسائل را مسلماً نمایندگان هر محلی خودشان عنوان خواهند کرد و دولت نیز با کمال میل پاسخ خواهد گفت، ایشان در مطالب اولی که در استیضاح خودشان اشاره کرده اند اظهار فرموده اند که مسئله استمرار خونریزی در سراسر کشور خلاف مقررات حکومت نظامی است و کشتن مردم خلاف قانون اساسی و حقوق بشر است بنده باید تصریح کنم که نه ما و نه هیچ بشری حاضر نیست کسی به کشتن برود ولی این مسئله هست که دولت مسئول حفظ جان و مال و امنیت مردم است (صحیح است) ما البته بایستی سعی کنیم که از این کشت و کشتارها و خشونت ها جلوگیری شود و مابین دو معذور قرار گرفته ایم، در بعضی از نقاط مملکت که شروع به اغتشاشات می شد دستور داده شده بود که سعی کنند کشت و کشتار نکنند و حتی المقدور از کشتن مردم خودداری بکنند، زیرا ما می دانیم که اگر خدای ناکرده خونی از دماغ کسی بیرون نیاید یا کسی کشته شود موجب ناراحتی همه ملت خواهد بود و بعد هم گرفتاری بیشتر متوجه دولت می شود برای اینکه هفته دارد و چله دارد و سال دارد بالاخره اینها را دو مرتبه بایستی تحمل کنیم این است که از لحاظ خودمان هم که باشد ترجیح میدادیم کسی کشته نشود من این سؤال را میکنم که اگر مأمور انتظامی اجم از ژاندارم و پلیس مورد حمله قرار بگیرد چکار کند جز اینکه از خودش دفاع کند چکار می تواند بکند اگر بخواهیم که امنیت را حفظ کنیم بالاخره مأمور انتظامی لازم است و او ناچار است که در بعضی از مواقع استثنائی دفاع بکند ولی خوب آنجاهائی که اینکار را نکردند ملاحظه فرمودید که اثراتش چه بود. خود آقایان نمایندگان راجع به این پیش آمدهائی که در نقاط مختلف اتفاق می افتاد تلفنهایی کردند و اظهار نگرانی کردند و از ما خواستند که حکومت نظامی اعلام بکنیم (صحیح است) ولی بنده اگر اعلام حکومت نظامی کنیم میگویند قانون مخدوش است، این قانونی است که خودشان بان رأی دادند، وقتی قانون حکومت نظامی برای بعضی از شهر ها عنوان شد خودشان هم تأیید کردند، من نمیدانم که در عرض یکماه چه شده که ایشان اینهمه غرض شده اند. (یکتفل از نمایندگان - یادش داده اند).

احساس می نمایند که مرد این میدان نیستید و هر اندازه که در ادامه حکومت خود با فشاری کنید بهمان اندازه به امنیت کشور و وحدت ملی و ثبات اقتصادی مملکت لطمه وارد میسازید. مردان بزرگ در شرایط حساس تصمیمات بزرگ میگیرند و تصمیم بزرگ شما در بحرانی ترین شرایط مملکت آنست که فرصت را به یک دولت وحدت ملی بسپارید تا بار دیگر با تشکل نیروهای ملی وحدت ملت ایران و تمامیت کشور محفوظ می ماند.

امید است همکاران محترم با ذکر آنچه با ستحضار رسید همصدا با ملت ایران رأی عدم اعتماد خود را به دولت جناب آقای شریف امامی اعلام دارند و شرایط را برای دولتی فراهم آورند که بتواند در این روزهای بحرانی و حساس پاسخگوی نیازهای ملی ما باشد. در پایان عرایضم لازم میدانم فقط در یک مورد توفیق جناب آقای شریف امامی را بخواهم و آن اینست که در برنامه دولت گفتند کاری خواهم کرد که مخالفین هم موافق بشوند، ولی الان می بینم که مخالفان از شرکت در جلسه خودداری کرده اند. رئیس - با اجازه خانها و آقایان من خواهم پیشنهاد بکنم که اگر موافقت نفرمائید یک ساعت وقت جلسه اضافه بشود، خانها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد جناب آقای نخست وزیر فرمائید.

نخست وزیر (جعفر شریف امامی) - بنده با استیضاحی که نماینده محترم کرج در ابتدا مرقوم فرموده بودند فکر میکردم چون سه چهار صفحه بیشتر نبود و گمان میکردم دیگر بحثی لازم ندارد ولی حالا معلوم شد که علاوه بر آنچه که در متن استیضاح نوشته شده بود تمام اخبار روزنامه ها و شایعات را هم به بیاناتشان اضافه کرده اند و همانطور که فرمودند در مورد استیضاح مشورت های بسیاری هم کرده اند، بنده می خواستم استدعا کنم برای دفعه بعد مشاورین بهتری انتخاب فرمایند زیرا این مطالب را اینقدر مفصل و خارج از موضوع تهیه کرده بودند که حتی خودشان هم خسته شدند، بنده برخلاف آنچه که ایشان مفصل بحث فرمودند چون وقت زود به پایان است باختصار می پردازم و زیاد مزاحم نمایندگان محترم نخواهم شد این است که بدون هیچگونه مقدمه ای وارد متن استیضاح ایشان می شوم، و مطلقاً بمطالبی که ایشان اینجا اشاره فرمودند و در سؤالات نمایندگان محترم مجلس هم هست نمیپردازم چون بطوریکه استحضار دارید بیش از صد سؤال از دولت شده است و مسائلی را که

از یکطرف تأیید میکنند و رأی میدهند و از طرف

دیگر میگویند که خلاف قانون اساسی است چون در این خصوص در موقع طرح قانون حکومت نظامی بحث بسیاری شده است بنده زاید میدانم که در این زمینه مفصل صحبت بکنم و فکر میکنم آنچه که گفته شده است کافی است و قضاوت این امر بعهد خود نمایندگان محترم میباشد (احسنت) مطلب دومی که فرمودند اینست که دولت اصل دوم قانون اساسی را زیر پا گذارده است زیرا رعایت دینی را نکرده اند بنده اینجا صریحاً عرض کردم و باز هم تکرار میکنم که ما نهایت احترام را برای مقام عالی روحانیت قائل هستیم ولی سؤالی میکنم جنابعالی که الان سال چهارم نمایندگیتان در مجلس شورای ملی است اگر معتقد باین اصل بودید روز اول این مطلب را میگفتید نه اینکه حالا بگویید چرا این اصل را رعایت نکردید، چند سال است که رعایت نشده چرا اظهار نکردید. ما میگوئیم که مراعات خواهیم کرد سؤال سوم ایشان اینست که چرا آیت الله خمینی تبعید شده و چرا مسئولین مجازات نشده اند و چرا بکشورهای عراق و کویت و فرانسه اعتراض نکردید عرض کنم ۱۶ سال پیش حادثه ای رخ داده است دولتی که دوماه است بر سر کار آمده است جوابگوی ۱۶ سال پیش که نمیتواند باشد، آن مسئولی که این کار را کرده بود فوت کرده است کجا بروم او را بگیرم و بیاورم که جوابگویتان باشد، اعتراض میفرمائید که در این خصوص چرا بدولت کویت و عراق و فرانسه اعتراض نکردید مگر ما حق داریم که در کارهای داخلی آنها مداخله بکنیم؟ مگر ما اجازه میدهیم دیگری در کار مداخلت بکند (احسنت) هر مملکتی قانونی و مقرراتی دارد و طبق آن عمل میکند ما حق مداخله در امور کشور دیگری را نداریم و اجازه نخواهیم داد که کسی یا کشوری در امور مملکت ما مداخله کند ایشان همین پریشب در تلویزیون فرانسه مصاحبه فرمودند آزادی اینطور باید باشد که یک شخص که اهل آن مملکت نیست اجازه بدهند که در تلویزیون آنجا صحبت بکند یا مداخله داشته باشد از دولت چه میخواهید اینرا میخواهید که روابط خودش را با همه ممالک بهم بزند که ایشان آزادی ندارند، راجع به مسأله نفت و دلار مطالبی ایراد فرمودند اولاً بایستی بگویم در سه چهار هفته پیش نمایندگان کنسرسیوم آمدند در تهران با آنها مذاکراتی کردیم توقعات بیجا داشتند که برای ما قابل قبول نبود جواب رد یا نه دادیم (آفرین)

دهقان نژاد - ملت پشت سر شما است.

نخست وزیر - اما هنوز هم میخواهند باینده مذاکره کنند البته اگر مذاکره شد نتیجه اش به استحضار نمایندگان خواهد رسید ما به جانی نرسیده ایم چیزی میخواستند که ما ندادیم، اما راجع به دلار پنجشنبه بعد از ظهر همین هفته عده ای از کارشناسان را بنده دعوت کردم که بنشینند و بررسی کنند این مطلب ساده ای نیست این له و علیه هائی دارد که باید بررسی بشود نرخ باید معلوم بشود اینها مسائلی است که از هر کس بر نمی آید و کار هر کسی نیست مگر دولت چند ماه است که روی کار آمده است و هر روز هزار گزرتاری داشته بیش از صد سؤال خودتان کرده اید استیضاح کرده اید بنده باید وقتی داشته باشم که بنشینم کار بکنم یا همه اش در خدمتان باشم، اما اجازه بفرمائید یک وقتی هم بگذارید بغیر از نصف شب بعد که بنده آنموقع هم کار میکنم. راجع به قیمت نفت باید بعرض برسانم که دولت ایران عضو اوپک است در اوپک ما یک عضو هستیم آنها یک ماه و نیم دیگر تشکیل جلسه خواهند داد و راجع به قیمت جدید نفت تصمیم خواهند گرفت در گذشته هم دولت ایران بود که قیمت نفت را توانست بالا ببرد چرا تصور میروند که در این کار اهمال میشود حوصله داشته باشید اگر جلسه تشکیل شد و نتیجه گرفته نشد اعتراض کنید حوصله بفرمائید این جلسه ما تشکیل شود تمام اعضاء اوپک جمع شوند، تصمیم بگیرند هر چه اکثریت اعضاء اوپک بپذیرند ایران هم میپذیرد و انشاء الله قیمت نفت زیاد میشود.

بند پنجم استیضاح ایشان راجع به لوائح تقدیمی به مجلس شورای ملی بود که از آن جمله از لایحه مطبوعات اسم برده بودند بنده باید بیرسم ما کی لایحه مطبوعات را به مجلس دادیم؟ لایحه مطبوعات در روزنامه ها منتشر شد تا در معرض رسیدگی افکار عمومی قرار بگیرد و ما از جمع نظرات مردم لایحه ای به مجلس تقدیم کنیم که جامع باشد هنوز که در این خصوص لایحه ای به مجلس داده نشده است راجع به سایر لوائح من خودم تأسف نشان میدهم ولی فلسفه وجودی مجلس اینست که لایحه ای را که تقدیم میشود میتواند اصلاح کند یا قبول نکند یا مطالبی را از آن حذف کند وقتی لایحه ای تقدیم شد این در اختیار شماست ما تعصبی نداریم کی آمدیم یواشکی گفتیم که تصویب بکنید؟ اینکار در اختیار شماست.

دکتر صدیق اسفندیاری - بمامیگفتند این منویات ملوکانه است تصویب کنید.

نخست وزیر - بیجا میگفتند، بند ششم استیضاح ایشان از دولت راجع بعلت ترور سرهنگ زمانی پور است در مشهد که سؤال کرده اند چرا دولت علت ترور را پنهان کرده و اعلام جرمی را که از طرف وکلای دادگستری مشهد در این خصوص شده چرا تعقیب نکرده است مگر دولت نشسته است که در هر گوشه ای از مملکت حادثه ای رخ داد بگوید چنین بکنید و چنان نکنید پس استقلال قوا یعنی چه؟ همانطور که دولت در قوه مقننه نباید دخالت کند در قوه قضائیه هم نباید قضاوت کند قضات اگر بدانند مستقل هستند رأی صحیح میدهند اعلام جرم بدادگستری میروند دادگستری مستقلاً رأی صادر میکند (احسنت)

میرزا - همه این حرفها از بوی نفت است.

نخست وزیر - بنده متأسفانه شامه ام قدری ضعیف است (خنده نمایندگان)

لاریجانی - امینی شامه اش قوی است.

نخست وزیر - در بند نهم اشاره فرموده اند که تعدادی از وزراء حاضر در دولت قبلی شرکت داشته اند و در فساد شریک بوده اند باید بعرض برسانم که کار مملکت باید استمرار داشته باشد بایستی ترتیبی داشته باشد که گذشته و آینده اش با هم منطبق باشد بنده داوطلب نخست وزیری نبودم که ارزش ما قبل نشسته باشم و وزیران تعیین کرده باشم اینکار به بنده ارجاع شد بایستی ظرف ۴۴ ساعت وزراء خودم را تعیین می کردم از شما انصاف می خواهم اگر شما بودید ظرف ۴۴ ساعت چه میکردید؟ حوصله کنید هر کدام از این وزراء به هر عنوان نتواند وظیفه سنگین خود را انجام دهند باید جای خود را بدیگری بدهد خود بنده هم اگر نتوانم کار بکنم باید بروم.

اجاق - نخیر، شما بمانید!

نخست وزیر - راجع به مبارزه با فساد میفرمائید ما شروع کردیم اما دستگاههای ما را آنقدر ضعیف کرده اند و دادگستری را آنقدر ضعیف کرده اند که نتوانست آنچه انتظار میرفت انجام دهد.

رحیمی لاریجانی - بسیار کار خوبی کردید که وزیر دادگستری را عوض کردید!

نخست وزیر - حالا ملاحظه خواهید کرد چنان تکانی بدادگستری داده شود که به کلی اوضاع تغییر پیدا کند راجع به تقلیل هزینه زندگی در ابتدا عرایضی

کردم تمام تدابیر لازم را برای اینکه هزینه زندگی را پائین نگهداریم انجام خواهیم داد و سعی خواهیم کرد که هزینه را پائین نگه داریم در مورد تورم سعی خواهیم کرد تا اندازه ای که مربوط بداخل مملکت است و می توانیم، در حداقل بماند، اما آن چیزی که از خارج به ما تحمیل می شود در اختیار ما نیست نه تنها ما در اختیار هیچ دولتی نیست الان دولت بزرگ آمریکا دارد در برابر آن زانو می زند همه گرفتار این تورم هستند شما کشوری را نمیتوانید پیدا کنید که با تورم مواجه نباشد ماسعی خودمان را خواهیم کرد البته شما هم باید دولت را حمایت کنید از مسائلی که نظر اساسی مملکت را تأمین میکند اضافاتی که به کارمندان داده شده حق مسلم آنها بوده (صحیح است) آنچه به کارگران داده شده حق مسلم آنها بوده (طغیانی - تشکر میکنم) ما بایستی ترتیبی بدیم که اضافات رفاه آنها را بالا ببرد البته بایستی نمایندگان محترم حمایت بکنند بنده زیاد بحث نخواهم کرد میدانم مطالب برای نمایندگان روشن است.

رحیمی لاریجانی - یادداشتی تقدیم کرده ام فرصت کردید قرائت بفرمائید.

نخست وزیر - عرض کنم که بسیار متأسفم که نماینده محترم کرج بعضی مسائل شخصی را اینجا عنوان کردند و نستهایی به مردم دادند البته اینجا امکان اینکه باین مطلب رسیدگی بشود نیست راست میگوید؟ اعلام جرم کنید بدهید به رئیس مجلس رسیدگی شود چرا اینجا بیخود مطالبی میگوید که به حیثیت افراد لطمه میزند این وزیر آموزش و پرورش ما بسیار انسان مؤمنی هستند بنده الان از ایشان خواهش میکنم جواب این مطلب را مسکوت بگذارند تا تکلیف استیضاح روشن بشود بنده برای نمایندگان آمده ام و با رأی نمایندگان خواهم رفت هیچکس نمیتواند مرا از کار و مسئولیتی که دارم بازدارد قضاوت را میگذارم بعهد خودتان، بنده تقاضای رأی اعتماد میکنم.

رئیس - آقای اخباری شما میتوانید یک ربع صحبت کنید.

اخباری - همکاران محترم ملاحظه فرمودند که جناب نخست وزیر با تمام هیجانی که به خرج دادند به تنها مسئله ای که اشاره نکردند و نتوانستند جواب بدهند استیضاح بنده بود (همه نمایندگان - زنگ رئیس)

سیفی - بسیار جواب منطقی دادند.

اخباری - حقاً هم شعار دادند و اشاره کردند به

اینکه قبلاً چرا در این مجلس بنده ایشان را مورد تأیید قرار دادم روزی که آقای شریف امامی در همینجا تشریف آوردند و با صدای رسا فریاد زدند من شریف امامی ۲۰ روز پیش نیستم (یک نفر از نمایندگان - بعد از رأی مجلس گفتند) با دادن وعده‌هایی برای رفاه ملت، برای حفظ نظم و آرامش، مردم را باینده دولت امیدوار کردند. همانطوریکه اشاره شد هر روزی از نظر من بدولت فرصت داده می‌شود تا دولت نحوه عمل خود را به مردم نشان بدهد و اگر در روزهای اول دچار حادثه‌ای شده بود این تصور برای مردم روشن بین می‌رفت که حتماً در ماههای آتی رفع مشکل خواهد کرد و اما دیدیم که دوباره گذشت و استمرار خون‌ریزی به آن شکل درآمد که انتشار کشتار مردم روزی ۵۰ و ۶۰ نفر یک امر طبیعی برای دولت حاضر درآمده و اینطور تصور کرده که دولت وظیفه‌ای جز کشتار مردم ندارد (اعتراض نمایندگان) (دهقان نژاد - نتیجه‌رانی بود که به دولت هویدا داده بودی) اینجا اشاره برای شد که چرا در چهار سال گذشته صحبت نمی‌شد توجه بفرمایید مسئله دوران گذشته را که مملکت در حال اختناق بود مجلس ما در حال سکوت بود (همه‌ها نمایندگان)

حجتی - ما حرفمان را می‌زدیم ولی کسی بما چیزی نمی‌گفت.

مجتبائی - کی بقیه مرا گرفت که نگو؟!

اخباری - بنده همکار صمیمی هیچکس نبودم من کارمند جزء نخست‌وزیری بودم و هیچ سمت خاصی هم نداشتم به شهادت پرونده و سوابقم.

مهندس اردلان - دبیر حزب که بودی چه می‌گفتی؟ همین دروغ‌ها را می‌گفتی؟

اخباری - بهر حال توجه بفرمایید که همه ملت ایران عضو حزب رستاخیر بودند و همه نمایندگان و همه ملت ایران در این زمینه با هم سهیمند.

حجتی - ما را تخطئه نکنید ما هم انتقاد می‌کردیم.

اخباری - این سرو صداها مشکلی را حل نمی‌کند و هیچکس نمیتواند ادعائی کند. ملت ایران قضاوت میکند به روحانیت اشاره کردند و گفتند دولت نمیتواند مدعی دولتهای دیگر باشد بدولت چنین اشاره میکنم همکاران محترم اطلاع دارند که اخیراً بین دولت چین کمونیست و ویتنام جدائی هست و علت اینست که دولت کمونیست ویتنام ویتنامی‌ها را مورد شکنجی و آزاد قرار میدهد میدانید اینها که هستند؟ اینها

همانهایی هستند که ضد رژیم چین کمونیست عمل کردند و از وقتی که دولت چین تبدیل به کمونیستی شد به ویتنام جنوبی پناهنده شده‌اند آنها را در فشار گذاردند و دولت چین به حمایت از همان افراد قیام ضد ملی کرده است و خودش را در مقابل آنها مسئول میداند.

مجتبائی - ایران کمونیستی نمیشود.

اخباری - ولی آقای شریف امامی خودشان را در مقابل آیت‌الله عظمی آقای خمینی مسئول نمیدانند و حوادثی هم که بر ایشان میگذرد میگوید بدولت ربطی ندارد. اینجا اشاره کردند که من به مسئله نفت و کنسرسیوم احتیاجی ندارم، کنسرسیوم دولتی در داخل دولت ما است که بازم اشاره کردند با کنسرسیوم مذاکره میکنیم چون راه شما راه کنسرسیوم است و بالاچاره با آنها مذاکره خواهید کرد اینجا صحبت از فرار مدیرعامل جزیره کیش شد و برداشت ۱۰۰ میلیون پول که از نظر ایشان چنین اتفاقی نیفتاده است همه این اعمال توهین مستقیم به مجلس شده است و میگویند مجلس به من رأی اعتماد میدهد (همه‌ها نمایندگان) اینجا است که ملت ایران قضاوت می‌کند تاریخ آینده قضاوت می‌کند که این دولت خدمتگزار مردم نبوده و نیست (نمایندگان - هست - هست)

رئیس - همکاران محترم جناب وزیر آموزش و پرورش در خصوص اسمی که از ایشان برده شد شرحی نوشته‌اند که میخواهند آن مطالب را تکذیب بفرمایند همانطوریکه اعلام فرمودند حق ایشان محفوظ خواهد بود که بعد از اخذ رأی یا در اولین جلسه مجلس شورای ملی تشریف بیاورند و از خود دفاع بفرمایند

۸- اخذ رأی اعتماد نسبت به دولت جناب شریف امامی.
رئیس - با اجازه خانها و آقایان چون دولت تقاضای رأی اعتماد کرده است مبادرت به اخذ رأی میشود البته همکاران محترم مستحضرنمایند گانیکه موافق هستند باید کارت سفید اسم دار و آنها که مخالف هستند کارت کبود اسم دار بدهند.

(اسامی خانها و آقایان نمایندگان وسیله منشیها آقایان مهندس صائبی و وشمگیر به ترتیب آتی اعلام و در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد)

آقایان: محمداسدی - منصور صادقی - نظمی - دکتر برومند - میرالو - محمد نوری - دکتر ضیائی - خانم ضرابی - تقوی لاریجانی - جندی - کبیری - رئیس اردکانی - دکتر محقی - دکتر ابوالهدی - دکتر عدل - جلالیان - معینی فراگزلو - توتونچیان -

محمد پارسا - خطیبی - قربانی نسب - خلیل زاده شیرازی - احاق - اوحدی - قرآنی - واحدی - قاسم زاده - حیدری - خداداد ریگی - تولائی زاده - پیشوائی - یزدی - معززی - طغیانی - زرگرزاده - حیدرزاده امین - عباس عطائی - اعظمی باوند پور - محمد خانلو عشایری - بسیج خلخالی - دکتر رشید یاسمی - ملکشاهی - سیفی - بهره‌مند - خانم تائینی طباطبائی - چلاجور - اسکندری - کاسمی - یگانه - سعادت قدس‌نیا - هاشمی میان‌دوآب - فراگزلو شجاعی - نصیری زاده - غلامرضا غضنفری - مهدی شیخ الاسلامی - معترضی - دکتر بهادری - مجتهدی - قوامی - رفعتی - سواد کوهی - راشدی - باقرزاده - پارسا مطلق - اسحق کاهکش - اردلان - خانم کمالی آزاد - خانم نجیمی نائینی - موسوی ماکوئی - جهانشاهی - پروردباری - فلاح مقدم - درودی - پزشکی - دکتر رضوانی - فرمان - کهن - شیخ الاسلامی - بانه - ناظمی - بنکدار پور - تدین - جوکار - قریشی - شهرستانی - ادیب مجلسی - اخلاق پور - خانم افشار - خانم عدیلی - مافی - سیف‌الله افشار - محمد جزایری - صدیق زاده - خانه سلیلی - پروفیسور یغمائی - وزیر - متولی - اسکونی - دکتر مهر - رحیم زاده خوئی - افتخاری - رحیمی لاریجانی - دکتر منصور - جهانشاه

افشار - قادری - افتخار - یاسینی - منظری - دلخوش فومنی - سیدی توکلی - شادلو - پیر - طرفی - دکتر عادل رانکوهی - شریعت - خانم بابان - خانم مشائی - خانم قراچورلو - عابدی - دشتکی - نوری اسفندیاری - شادمان ولوی - تربتی - الداغی - رهبر - خانم اباضلی - محمودیان - مجتبی نوری - هرزندی - تیمسار آزموه - بهیانی - تژده - خانم فریده هاشمی - خانم آقایان - حریری - کاشفی - دانشی - باحوزی - خانم اسدی - دکتر فیروز آبادی - اخباری - دانشمند - خانم صنیع نظهری - دهقان نژاد - بنی احمد - صحرائی - دکتر اربانی - دکتر تجدد - اهری - میرعرب رضی - النومی - قدیمی - قاضی - آستانه‌ای - بزرگ زاده - سرهنگ زادم

مشیر - شریفی - بهار سلیمانی - آشوریان - نواب صفا ساری اصلانی - یگوند - ستاری - لیوانی - محمد حسین غضنفری - نوذر صادقی - مجتبائی - دکتر فروزین - دادفر - خانم زاهدی - آصف - قائمی - دکتر اعتمادی - بارکزی - حجتی - دولتی - مانی - ذوالفقاری - رضوی نژاد - ابطعی - صدوری کیوان - سلیمی - دکتر رفعت - بهارلو - دکتر رحمانی - قاسمی - حاتمی - پزشکپور - خانم داودی - دهقان - عالی - خانم

آیت‌هاج سمیعی - صبوری یزدی - توتونچی افشار - معینی جاغروند - شهبازی - دکتر امیری - دکتر ستوده - اشرفی - سعادت فرد - دکتر صدیق اسفندیاری - تیمسار بیات سعادت - دکتر طبیب - ابوالحسن عاملی - ظفری - دکتر سعید - وشمگیر - خورشید آقایان - صائبی - دکتر رئیس - لطیف شیخ الاسلامی - دکتر شیروانی

(آراء گرفته شده شماره شد و نتیجه به قرار زیر اعلام گردید)
آراء موافق ۱۷۴ رأی
آراء مخالف ۳۰ رأی
برگ سفید بعلامت امتناع ۷ برگ
(مستعین جمعاً ۱۹ نفر)
رئیس - عده حاضر در جلسه ۱۷۳ نفر بدولت رأی موافق (مبارک است) و ۳ نفر رأی کبود و ۷ برگ سفید بعلامت امتناع داده‌اند.

موافقین: خانها و آقایان: اسحق کاهکش - مهندس اردلان - نظمی - پزشکی - جوکار - شهرستانی - قاسمی - عبداللطیف شیخ الاسلامی - طغیانی دولت آبادی - شریفی - طلعت اسدی - خورشید - آشوریان - دکتر رفعت - بهره‌مند - زرگرزاده حاج باغلوئی - معززی - رحیمی لاریجانی - دکتر منصور - خلیل زاده شیرازی - سیف‌الله افشار - دکتر پیر - توکلی - سیدی - وزیر - فلاح مقدم - محمودیان - فرهنگ بیگوند - بنکدار پور - کیوان - محمدنوری - اشرفی - دکتر مهر - دانشی - مافی - دهقان - مهین افشار جعفری - جلالیان - قدس ایران عدیلی - ناظمی - واحدی - معینی فراگزلو - عباس عطائی - یاسینی - کاشفی - اعظمی باوند پور - جعفر جوادی - مهندس صائبی - اوحدی - قاضی - قرآنی - دکتر فرزاد امیری - مهندس بهیانی - ویدا داودی - عابدی - بزرگ زاده - دکتر فروزین - دکتر دادفر - مجتبائی - تدین - ملکشاهی - دولتی - کبیری - عبدالهادی آقایان - فریده هاشمی - شیخ الاسلامی بانه - رضوانی - حاتمی - سلیمی - دکتر اعتمادی - نوری اسفندیاری - دانشمند - میرعرب رضی - سعادت فرد - حیدری - آزموه - احاق - حیدرزاده امین - فراگزلو شجاعی - دکتر ابوالهدی

لنگرودی - فراچورلو - سیفی - تولائی زاده - دکتر عدل - پارسا - نصیری زاده - سعادت قدس نیا - خطیبی - دکتر رشید یاسمی - دکتر بهادری - جندی - ادیب مجلسی - صفری پور - درودی - جهانشاهی - شهبازی - غلامرضا غضنفری - قاسم زاده -

لنگرودی - فراچورلو - سیفی - تولائی زاده - دکتر عدل - پارسا - نصیری زاده - سعادت قدس نیا - خطیبی - دکتر رشید یاسمی - دکتر بهادری - جندی - ادیب مجلسی - صفری پور - درودی - جهانشاهی - شهبازی - غلامرضا غضنفری - قاسم زاده -

لنگرودی - فراچورلو - سیفی - تولائی زاده - دکتر عدل - پارسا - نصیری زاده - سعادت قدس نیا - خطیبی - دکتر رشید یاسمی - دکتر بهادری - جندی - ادیب مجلسی - صفری پور - درودی - جهانشاهی - شهبازی - غلامرضا غضنفری - قاسم زاده -

لنگرودی - فراچورلو - سیفی - تولائی زاده - دکتر عدل - پارسا - نصیری زاده - سعادت قدس نیا - خطیبی - دکتر رشید یاسمی - دکتر بهادری - جندی - ادیب مجلسی - صفری پور - درودی - جهانشاهی - شهبازی - غلامرضا غضنفری - قاسم زاده -

عصمت مشائی - قربانی نسب - حبیب بهار - تژده - اما آقایان معتمدی - معدی دشتکی - مانی - ژاله ضرابی - سترک دره شوری - صدیق زاده - دکترالموتی - متعالیه نائینی طب - هما زاهدی - جهانشاه افشار - تقوی لاریجانی - ابطحی - شریعت - اهری - رفعتی - توتونچیان - مجتهدی - چلاجور - محمد خانلوعشایری پری اباصلی - دکتر ضیائی - بسیج خلخالی - قریشی - سلیمانی سوادکوهی - شادلو - رحیم زاده خوئی - فرخ لقا بابان - طرفی - فاطمه نجیمی نائینی - علی اوسط یگانه - هادی تربتی - بهارلو - راشدی - درخشنده کمالی آزاد - نوذر صادقی - رحیم پور بردباری - اسکندری باقرزاده - شادمان ولوی - هاشمی میانداوب - دهقان نژاد - رهبر - نیره ابتهاج سمیعی - حتی - لیوانی - ماحوزی - دکتر ستوده - آصف - محمد حسین غضنفری - سرهنگ زاده - کاسمی - الداغی - ریگی - دکتر برومند موسوی ماکوئی - دکتر جواد افتخاری - دکتر مهین دخت صنیع - بارکزی - مهدی شیخ الاسلامی - قوامی کهن - محمد ابیدی - رئیسی اردکانی - منصور صادقی - دکتر صدیق اسفندیاری - پروفیسور یغمائی ایرج قادری - کیومرث وشمگیر - صوری یزدی - دکتر جواد سعید - دکتر محقی - میرزالیو .

مخالفین - خانمها و آقایان: پرویندخت سلیلی - دکتر رحمانی - محمد صادق قربان - میرابوطالب رضوی نژاد - دکتر عادل رانکوهی - محسن پزشکیپور - دکتر سید حسین طبیب - قدمی - ابوالحسن عاملی - منوچهر یزدی - غلامرضا اخلاق پور - هرمز پیشوائی اسمعیل نواب صفا - دکتر محمد ستاری - پرویزظفری دکتر داریوش شیروانی - محمد حسین اسحق نژاد سید مرتضی مشیر - حسن هرزندی - علی اصغر مظهری - بنی احمد - عباس اخباری - سید محمد جزایری - دکتر فیروز آبادی - محمدصادق افتخار - آستانه‌ای - اسکوئی - جلال پارسا مطلق - حسن متولی - محمد حسن دلخوش فومی - قائمی - تقی زاده منظری - سلیمانی - شهبازی - حسینعلی بیات .

ممتنعین - خانمها و آقایان: دکتر اربابی اناری - توتونچی افشار - آموزگار - باقری - دکتر تجدد - پیر زاده - دکتر رئیسی - ساری اصلانی - حریری - سید کلال - عالی - صحرائی - صائب - قادری - لطفیه وحیدی - معینی چاغروند - کاظمی - مجتبی نوری - دکتر محمدی کوشکی .

قائم - شکوائیه‌ای است تقدیم میکنم .
رئیس - بدولت ابلاغ میشود .
دکتر اربابی - اعتصاب کادر پزشکی بیمارستانها و اورژانسها مسئله‌ای حیاتی است .
رئیس - جناب آقای نخست‌وزیر بفرمائید .
نخست‌وزیر (مهندس شریف امامی) - لازم میدانم از رأی قاطع و موافق مجلس شورای ملی صمیمانه تشکر کنم این رأی موجب خواهد شد که ما به مسئولیت مهمی که داریم بیشتر توجه کنیم و امیدواریم خیلی طول نکشد که این عده‌ای هم که مخالف بودند و رأی کیود دادند رأی موافق بدهند عرض کنم مسئله‌ای که امروز مطرح شد راجع به وزیر آموزش و پرورش مطلب کوچکی نبود بنده از جناب آقای رئیس میخواهم که اجازه بفرمایند ایشان در این باره توضیح بدهند مطلب دیگری را خواستم عرض کنم که کشور ایران برای ورود هر ایرانی باز است هیچ روادیدی وجود ندارد هر ایرانی میتواند بیاید ما با کمال میل قدمش را بالای چشم خواهیم داشت (احسن)
پزشکپور - به شرط آنکه کشته نشوند .
۹- بیانات جناب وزیر آموزش و پرورش .
رئیس - جناب آقای وزیر آموزش و پرورش بفرمائید .
دکتر منوچهر گنجی (وزیر آموزش و پرورش) - جناب آقای رئیس، نمایندگان محترم مجلس شورای ملی بنده دوسال است که در خدمت آموزش و پرورش کشور شب و روز و زندگی‌ام را گذاشتم در این دو سال هیچوقت این مطلب را عنوان نکرده‌ام ولی حالا میگویم که شبانه روز حداقل ۱۶ ساعت کار میکنم (یکی از نمایندگان) - خوب هم کار میکنید) و به تأیید خود آقای اخباری که تا اندازه‌ای مرا می‌شناسند هدفی را جز بازسازی و منزه نگه داشتن آموزش و پرورش کشور دنبال نکرده ام (صحیح است) جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی بنده در این مورد خاص که جناب آقای اخباری مطلبی را عنوان کرده اند حساسیت زیادی دارم زندگی من از روز تولدم تا امروز روشن است از نمایندگان محترم میخواهم که کمیته‌ای را مامور بفرمایند یا همکاری دادستان کل و هر کس دیگری که تعیین میفرمایند تا به زندگی من از بدو تولدم تا امروز برسد اگر جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی تأیید شد که جز درستی و صداقت تا امروز گامی برنداشته‌ام آنوقت جناب رئیس مجلس شورای ملی برای اینکه مجلس شورای ملی به ملت ایران نشان بدهد که احترام قانون

را همیشه حفظ میکند و یکی از این قوانین رعایت حیثیت افراد است، و اجازه نمیدهد که با تهمت و افترا به حیثیت افراد بی‌جهت لطمه وارد بشود تقاضا میکنم که طبق قانون در صورت تأیید عرایضی که کردم نه تنها در مورد روز ۹/۷/۳۵۷، روز مورد ادعای آقای اخباری بلکه از ابتدای زندگی‌م به همه حسابهایم برسند و اگر نقطه تاریکی در همه زندگی‌م بود مرا تسلیم عدالت کنند از ساحت مقدس مجلس شورای ملی تقاضا میکنم که ناری بکنند در مورد احترام قانون که جامعه ببیند که مجلس شورای ملی حامی افراد درست و شرافتمند است .
اخباری - اجازه بفرمائید اول رسیدگی بشود و بعد ایشان این فرمایشات را بفرمایند .
رئیس - نماینده محترم باید توجه و عنایت داشته باشد که نسبت به حیثیت هیچکس از افراد ایرانی حالا میخواهد وزیر باشد یا یک فرد خیلی ساده نباید بی‌احترامی بشود البته این مطلب باید در چهارچوب قانون بررسی بشود و آقای وزیر آموزش و پرورش میتوانند بدادستان کل مراجعه کنند مجلس شورای ملی هم اگر لازم باشد تحقیق بعمل خواهد آورد .
۱۰- بیانات آقای احمد بنی احمد راجع به اخذ رأی اعتماد نسبت به دولت .
رئیس - جناب آقای بنی احمد بفرمائید .
بنی احمد - اطلاعیه اقلیت پیرامون استیضاح مطروحه از دولت در جلسه مورخ ۹/۷/۳۵۷ چون با بررسیهایی که بعمل آمد مطرح استیضاح از دولت از دیدگاه اقلیت موضوعیت و اصالت نمیتواند داشته باشد و با حرکت اصیل گروه اقلیت که هماهنگ با جنبش‌های ملی جامعه‌ما در داخل پارلمان حرکت سالمی را آغاز و دنبال نموده‌اند نیست لذا نمایندگان گروه اقلیت از شرکت در مذاکرات پیرامون استیضاح خودداری نموده و فقط با توجه به اینکه در گذشته نیز نسبت بدولت ابراز عدم اعتماد نموده‌اند هنگام اخذ رأی در جلسه حضور یافته و با توجه به اینکه دولت راستیول کلیه حوادث و وقایع ناسامانی مملکت میداند رأی کیود را که حاکی از عدم اعتماد بدولت است خواهند داد .
نمایندگان - رأی‌گیری تمام شده است .
بهرمند - شما شهوت صحبت کردن دارید .
رئیس - ضمن اینکه نمایندگان مجلس شورای ملی از رأی اعتمادی که مجلس داده است تبریک میگویند انتظار دارند که دولت با سعی و کوشش و تلاش

شبانه روزی در راه هموار کردن مشکلات مخصوصاً تأمین امنیت، پیش‌از‌پیش مجاهدت بفرمایند از خداوند مسئلت دارم که همه ما در راه خدمتگذاری به مملکت توفیق بایم (احسن)
یکتفر از نمایندگان - وشاهنشاه .
رئیس - مملکت بدون شاهنشاه وجود ندارد .
۱۱- تقدیم طرحهای قانونی از طرف عده‌ای از نمایندگان .
رئیس - طرحهایی از طرف نمایندگان محترم رسیده است که قرائت میشود .
(شرح زیرخوانده شد)
طرح قانونی لغو مالیات اتومبیل
ریاست محترم مجلس شورای ملی
 نظر باینکه اتومبیل یک وسیله ضروری زندگی مردم کشور است و تعیین و تصویب مالیات سالانه در تهران یک نوع تحمیل به هزینه زندگی مردم است بنابر این امضاء کنندگان طرح زیر تقاضا دارد نسبت به لغو قانون مالیات اتومبیل اقدام گردد .
ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون (قانون وصول مالیات از اتومبیل های سواری برای بهبود امر عبور و مرور در تهران مصوب سوم اسفند ماه ۱۳۵۴) و آئین نامه مربوط به نحوه اجرای آن لغو میگردد .
فلاح مقدم - حسن متولی - محمد رضا کبیری - دکتر حسین طبیب - محمد علی باقرزاده - جهانشاه افشار - امیر قادری حسینعلی سلیمانی - پرویز فرهنگ - هوشنگ ناظمی - نورعلی شهبانی - دکتر ویدا داودی - حسن هرزندی - عبدالعباس طرفی - رحمانقلی سیدی - دکتر حسین تجدد - حیدر زاده جلال پارسا مطلق - کاظم اسکوئی - میرعرب رضی - اسماعیل نواب صفا - غلامرضا غضنفری - شیخ الاسلامی مریوانی - دکتر محمد جزایری - فاطمه نجیمی - علی اصغر مظهری - ضیاء ابطحی - دکتر فیروز آبادی - محمد اسدی - مجتبی عالمی قدس ایران عدیلی - دکتر واحدی - احمد جلالیان - علی اکبر مفتضدی - زرگر زاده حاج باغلوئی - کیومرث وشمگیر - دکتر محمد رضوانی - محمد اسحق کاهکش - دکتر کاظم رحمانی - نوری اسفندیاری - عیسی تدین - بهرمند دانشی - قراچولوی - دلخوش فومی - محمد خانلو - رهبر اشرف حریری - دکتر منصور جهانشاهی - ریگی - پرویندخت سلیلی - یزدی - بهارلو - جعفر جوادی - خورشید عبدالهادی آقایان - عابدی - دکتر ستاری - اسحق نژاد - درخشنده کمالی آزاد - غلامرضا هاشمی - نوربخش داموندی - رفعتی - رحیمی لاریجانی - دکتر عدل - آموزگار - ناصرالدین باقری

نوذر صادقی- تزده سرهنگ زاده فتح اله مافی - دکتر کبان.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

طرح قانونی لغو عوارض گذرنامه

با توجه باینکه مسافرت به خارج تحت هر عنوان که باشد از حقوق مسلم ملت ایرانست بنا بر این وضع عوارض گذرنامه یک نوع تجدید حقوق عمومی است لذا امضاء کنندگان طرح زیو تقاضای لغو قانون مذکور را دارند.

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون ماده ۳ قانون تأمین اعتبارات عمرانی مصوب ۱۳۴۳/۹/۸ و تبصره های ۳ و ۱ و آن و تبصره ۶ (قانون بودجه سال ۱۳۴۴ کشور) بقوت خود باقی است قوانین و مقررات مغایر آن لغو میشود.

محمد حسن دلخوش فومنی- پرویز فرهنگد جهانشاه افشار- دکتر حسین طبیب- محمد خانلو- یزدی- محمد حسین رهبر- فلاح مقدم- غلامحسین دانشی- پرویندخت سلیمی- جهانشاهی- محمدعلی باقرزاده- دکتر ویداد اودی- عبدالهادی آقایان - غلی احمد خورشید - حسینعلی سلیمانی - بهارلو - رحمانقلی سیدی- دکتر تجدد - جلال

پارسا مطلق- دکتر علی اکبر فیروزآبادی- شیخ الاسلامی مروانی- هوشنگ ناظمی- سیدالله افشار- دکتر سید محمد جزایری- قدس ایران غدیلی- ناصر نوربخش دمانودی- ضیاء ابطنجی - اسماعیل نواب صفا- محمد اسدی- کاظم اسکونی- غلامرضا غضنفری- محمد حسین اسحقی نژاد -

حسینعلی زرگرزاده- علی کبر معتمدی- احمد جلالیان- دکتر کاظم رحمانی - محمد اسحق کاهکش - نوری

اسفندیاری - دکتر واحدی - منوچهر سرهنگ زاده قراچولو - کبیری - دکتر محمد حسین منصور - ایرج قادری- حسن متولی- عابدی- حیدرزاده دکتر عدل- عالمی- ناصرالدین باقری- عبدالهادی آقایان- طرفی- درخشنده کمالی آزاد- فاطمه نجیمی نائینی- میرعز برضی حریری- غلامرضا هاشمی میاندوآب- جعفر جوادی- نورعلی شهبانی- خداداد ریگی- آموزگار- مظهری- زقعی- وشمگیر نوذرصادقی- بهره مند- تدین- مافی- دکتر رضوانی - تزده رئیس - این طرحها به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود و مجلس نظر خودش را خواهد داد ولی آنچه مسلم است مجلس پیشنهاد خرج نمیتواند بکند.

۱۲- تقدیم دو اصلاح بودجه بوسیله آقای دکتر یزدان پناه وزیر مشاور در امور پارلمانی (۱) - اصلاح بودجه سازمان ثبت احوال کشور (۲) - اصلاح بودجه وزارت صنایع و معادن

رئیس- آقای وزیر مشاور فرمایشی دارید بفرمائید.
دکتر یزدان پناه دو اصلاح بودجه است برای رسیدگی و تصویب کمیسیون محترم بودجه تقدیم میکنم.
رئیس- اصلاح بودجه ها به کمیسیون بودجه ارجاع میشود.

۱۳- پایان جلسه.

رئیس - با اجازه خانها و آقایان جلسه امروز را ختم میکنم تاریخ و دستور جلسه آینده بعداً با اطلاع همکاران محترم خواهد رسید.
(ساعت سیزده و سی و پنج دقیقه جلسه پایان یافت)
رئیس مجلس شورای ملی- دکتر جواد سعید

سؤال از وزارت دادگستری بوسیله آقای دکتر مشیر

ریاست محترم مجلس شورای ملی

خواهشمند است دستور فرمایند جناب آقای وزیر دادگستری در مجلس شورای ملی حضور بهم رسانیده و به سئوالات زیر پاسخ دهند:

- ۱- علت حمله و هجوم مسلحانه قوای انتظامی فساد در روز یکشنبه ۱۳۵۷/۸/۷ بداره آموزش آن شهرو تیراندازی بدانش آموزان دبیرستان ذوالقدر که منتهی بمجروح شدن عده ای از آنان گردیده چه بوده و چه مقامی این عمل برخلاف را تجویز کرده است؟
- ۲- برای تعقیب و مجازات مسئولین امر که علاوه بر جرم ارتکابی موجب شده اند فریب دوهزار نفر فرهنگی بعنوان اعتراض دست باعصاب بزنند مراجع صلاحیت دار قضائی چه اقدامی بعمل آورده اند؟
- ۳- با توجه بشکایات تلگرافی اهالی و کارمندان ادارات دولتی که از مأمورین شهربانی فساد منظم شده اند شهربانی کل کشور چه دستوری صادر کرده است؟

باتقدیم احترام- دکتر سیدمرتضی مشیر

سؤال از دولت بوسیله آقای دکتر مشیر

ریاست محترم مجلس شورای ملی

از آنجا که هیچ امری از امور نباید از زمانبندگان ملت مخفی باشد خواهشمند است دستور فرمایند جناب آقای نخست وزیر در مجلس شورای ملی حضور بهم رسانیده و اعلام دارند بودجه سری نخست وزیری از سال ۱۳۴۳ تا این تاریخ چه مبلغ بوده است و صورت ریز مصارف هرساله را بضمیمه گزارش تفصیلی بساحت مقدس مجلس شورای ملی معروض دارند.
باتقدیم احترام- دکتر سید مرتضی مشیر

سؤال از وزارت مسکن و شهر سازی بوسیله آقای حسینعلی سلیمانی

جناب آقای دکتر سعید ریاست معظم مجلس شورای ملی

- خواهشمند است آقای وزیر مسکن و شهر سازی در مجلس شورای ملی حضور بهم رسانیده به سؤال های زیر پاسخ دهند:
- ۱- علت عدم تحویل نقشه جامع شهر میانه که تقریباً دوسال از مدت پیش بینی شده برای تحویل آن سپری شده است چیست؟
  - ۲- آن وزارتخانه در قبال این تعلق و تأخیر چه اقدامی را انجام داده است؟
  - ۳- زمان تحویل نقشه جامع شهر میانه دقیقاً در چه تاریخی خواهد بود؟
  - ۴- آیا این عمل و سر دوانیدن چهارساله مردم، در بوجود آمدن نارضائیهائی که فعلاً شاهد آن هستیم سهمی داشته است یا نه؟
- حسینعلی سلیمانی- نماینده میانه در مجلس شورای ملی

سؤال از دولت بوسیله آقای حسین میرز الو

ریاست محترم مجلس شورای ملی

با عنایت به قانون بودجه کل کشور (۱۳۵۷) مبنی بر همطرازی حقوق بازنشستگان با پرسنل شاغل دولت که هم اکنون در سازمانهای کشوری مورد اجرا است خواهشمندم به تیمسار ارتشبد عظیمی وزیر محترم جنگ اطلاع فرمایند با حضور در مجلس نتیجه اقدامات معموله براجرای مراتب (همطرازی حقوق بازنشستگان نیروهای مسلح شاهنشاهی با پرسنل شاغل را) اعلام دازند تا بمراجعات متقاضیان جوابگوئی شود.
با عرض احترام - حسین میرز الو - نماینده تبریز

سؤال از وزارت بازرگانی بوسیله آقای سیف‌الدین اهری

ریاست معظم مجلس شورای ملی

خواهشمندم مقرر فرمائید به جناب آقای وزیر بازرگانی ابلاغ شود در فرصت مناسب و سریع جهت پاسخگویی در مورد ذیل در مجلس شورای ملی حضور بهرسانند.

متن سؤال: درحالیکه بانک‌های کشور جهت گشایش اعتبار اجناس وارداتی محدودیت قائل شده‌اند و با وضع موجود نیز بازرگانان در گشایش اعتبار احتیاط بخرج میدهند آیا دولت برای تأمین مایحتاج مردم بخصوص مواد غذایی که از خارج باید وارد شود چه اقدام مقتضی معمول داشته است.

با تقدیم احترام — سیف‌الدین اهری

سؤال از وزارت کشور بوسیله آقای اردلان

ریاست معظم مجلس شورای ملی

تقاضا دارم بجناب آقای وزیر کشور اطلاع فرمائید در مجلس شورای ملی حاضر شده بسؤال اینجناب پاسخ فرمائید.

۱- بچه علت در روز ۶ مه‌ماه بمردم آزاده تویسرکان تیراندازی شده.

۲- نسبت به تعقیب عامل یا عاملین این حادثه دلخراش و اسفناک چه اقدامی بعمل آمده.

با تقدیم احترام — اردلان

سؤال از دولت بوسیله آقای اخلاق‌پور

ریاست معظم مجلس شورای ملی

متأسفانه در کرمانشاه هم بمانند سایر نقاط کشور بر اثر بی‌اعتنائی مسئولان امور تیراندازی وعده‌ای کشته و مغازه‌هایی را که در خیابان سیه واقع گردیده از تعرض متعرضین و اوپاشان مصون نبوده و بطوریکه مشاهده و شنیده میشود این وضع آشفته سرتاسر کشور عزیز را در بر گرفته و عواقب آن معلوم نیست که بکجا بکشد تقاضا میشود بدولت ابلاغ شود تا وزیر یاوزراء مسئول بسؤال زیر جواب دهند.

در غرب کشور مخصوصاً در کرمانشاه و پاوه و همچنین در سایر نقاط غرب و قریب ناگواری رخ داده و میدهد که اغلب منجر بکشته شدن هم میهنان و غارت اموال و بسته شدن مغازه‌ها و حمل اجناس مغازه‌ها به جاهای امنی میگردد و بعضی از مغازه‌ها واقع در خیابان سیه را اوپاشان مورد تجاوز قرار داده و صاحبان آن ناچار به تعطیل مغازه‌های خود گردیده‌اند خواهشمند است جریان امر و نتیجه تصمیمات متخذه را اعلام فرمائید.

غلامرضا اخلاق‌پور

سؤال از وزارت نیرو بوسیله آقای منوچهر دهقان

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً خواهشمند است به وزیر محترم نیرو اعلام فرمایند برای پاسخ بسؤال زیر در ساحت مقدس مجلس شورای ملی حضور یابند:

با وجود آنکه در سالهای متعادی مردم محترم رامهرمز، هفتگل و رامشیر موکلین اینجناب و از سه سال قبل تا کنون نیز خود اینجناب همواره برای تأمین آب آشامیدنی سالم یکصد هزار نفر مردم آن دیار با مقامات مسئول مذاکره و مکاتبه گردیده و در نطق قبل از دستور خود نیز این خواسته اساسی مردم را مطرح کرده‌ام و با توجه باینکه آب این مناطق بعلت کم بود ترکیبات و دارا بودن املاح گوناگون از قبیل گچ و نمک موجب بروز بیماری رشد غیر طبیعی غده تیروئید (گوتر) و ایجاد سنگ کلیه در اغلب مردم گردیده و بیشترین نارضایتی مردم نیز بهمین علت است. برای نمونه اعلام میدارد که یکی از بهترین خواسته‌های فرهنگیان زحمتکش رامهرمز که در حال اعتصاب هستند تأمین آب آشامیدنی سالم میباشد خواهشمند است اعلام دارند مسئول این بی‌توجهی و بی‌تفاوتی چه کسانی بوده‌اند و تا کنون چه اقدامی برای رفع این نقیصه بزرگ و تحویل شبکه آب‌رسانی شهرهای رامهرمز و رامشیر از شهرداریهای یادشده به وزارت نیرو بعمل آورده‌اند.

با تقدیم احترام — نماینده مردم رامهرمز — منوچهر دهقان

سؤال از دولت بوسیله آقای مهدی شیخ‌الاسلامی و خانم بابان

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در جریان تظاهرات روز گذشته سندج متأسفانه بر اثر تیراندازی عده زیادی مجروح و تا این لحظه دونفر کشته شده‌اند ادامه این وضع نگرانی‌ها و عدم رضایت مردم را افزایش میدهد. خواهشمند است بدولت اعلام فرمائید هر چه زودتر در مجلس حاضر و توضیح دهند علت ادامه این رویه چیست؟ و چه اقدامی برای تعقیب مرتکبین و جلوگیری از تکرار این وقایع بعمل آمده است؟

با تقدیم احترام — نمایندگان سندج — مهدی شیخ‌الاسلامی — فرخ لقا بابان

سؤال از وزارت بهداری و بهزیستی بوسیله آقایان دکتر اربابی و دکتر تجدد

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً چون اعتصاب و کم‌کاری در مراکز درمانی مملکت و بویژه بیمارستانها و تأسیسات اورژانس لطعات جبران ناپذیری به درمندان و بیماران وارد میسازد خواهشمند است جناب آقای وزیر محترم بهداری و بهزیستی در مجلس حضور یافته و پاسخ دهند که چه اقدامات فوری برای رفع اعتصاب و کم‌کاری و تأمین خواسته‌های حق کادر پزشکی و درمانی کشور بعمل آورده‌اند چون رسیدگی و توجه به خواسته‌های جامعه پزشکی و کادر درمانی جنبه فوری داشته و در ردیف حساس‌ترین و مهمترین مسائل مملکتی است.

با احترام — دکتر پرویز اربابی — دکتر حسین تجدد (از فراکسیون پارلمانی آرمان ایرانیان)

سؤال از وزارت راه و ترابری بوسیله آقای رضوی نژاد

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً چون در امر واگذاری مناقصه راههای وزارت راه و ترابری بچند شرکت پیمانکار که اغلب طرف قرارداد با وزارت راه و ترابری بوده‌اند شایعات نامطلوبی در اذهان عمومی رواج داشته باین معنی که فقط چند شرکت پیمانکار مشخصی در سالهای اخیر باتبانی با مسئولین تنظیم قراردادها در جلسات مناقصه شرکت نموده پس از برنده شدن با واگذاری مورد مناقصه بدیگران بدون انجام کاری سودسراشی را بناحق عاید خود کرده‌اند چون در این چنین واگذاری بطور مسلم از کیفیت و مرغوبیت کار در استاندارد تعیین شده کاسته میگردد بنابراین بمنظور روشن شدن جریان امر و اینکه طرف قرارداد با وزارت راه و ترابری در ده سال اخیر چه شرکت‌هایی پیمانکار بوده و هویت مدیران آنان بطور صریح معین شود و آیا شرکت‌های پیمانکار پس از برنده شدن خود شخصاً با انجام کار مبادرت نموده‌اند یا اینکه انجام کار را بدیگران واگذار کرده‌اند و هویت این شرکت‌های بعدی و مدیران آن مشخص گردد و آیا در خلال این واگذاری‌ها بکیفیت و مرغوبیت کار لطمه‌ای وارد آمده یا اخیر تقاضا میشود مستنداً بماده ۱۵۲ آئین نامه داخلی مجلس شورای ملی مراتب بجناب وزیر راه و ترابری اعلام گردد که برای پاسخ بسؤال فوق در مجلس شورای ملی حضور بهرسانند:

نماینده مجلس شورای ملی رضوی نژاد

سؤال از دولت بوسیله آقای رضوی نژاد

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً بقرار اطلاع تلفنی رؤسای انجمن شهر و شهرستان صومعه سرا عده‌ای از فرهنگیان و دانش‌آموزان شهرستان صومعه سرا در تاریخ دوشنبه ۵/۸/۵۷ با تشکیل اجتماعات با آرامش کامل بطرف فرمانداری و دادگستری شهرستان صومعه سرا حرکت می‌کردند که ستوان کوهستانی کلانتر شهربانی صومعه‌سرا با تفاق چند نفر از پاسبانان با اسلحه کات بطرف جمعیت شلیک نمودند و یک نفر از دانش‌آموزان بنام فریبرز شهپور کشته و تعدادی بیست نفر از فرهنگیان و دانش‌آموزان

مجروح که حال چند نفر از آنان بسیار وخیم میباشد و چون افسر مزبور باتفاق سایر پاسانها بدون علت و جهات قانونی مرتکب قتل و جرح افراد بیگناه و بی دفاع شده‌اند و این جریان موجبات ناراحتی مردم صومعه سرا را فراهم کرده و شهر صومعه سرا غرق در ماتم میباشد تقاضا دارد اولاً در برکناری تعقیب و کفیری افسر مزبور و سایر همدستان او اقدام فوری معمول گردد تا جریانات نامطلوب دیگری بوقوع نیوندد ثانیاً با توجه باینکه این افسر بلاخاطر بدرفتاری با مردم شهرستان رودسر چند روزی نیست که بشهر صومعه سرا منتقل شده و در این چند روز نیز مردم کوچ و بازار را بدون علت و سبب مورد ضرب و جرح قرار داده است تا جائیکه بحکایت صورت جلسه انجمن شهرستان صومعه سرا مراتب بوسیله رئیس انجمن شهرستان صومعه سرا در جلسه انجمن فرماندار و سایر مسئولین امر اعلام گردید مع الوصف هیچگونه اقدامی در عدم مداخله وی در امور انتظامی شهر از ناحیه فرماندار و رئیس شهربانی محل بعمل نیامد و منجر بانجام چنین فاجعه‌ای گردید و تقاضای تعقیب مسیبین این حادثه را که در اثر سوء مدیریت اداری و انتظامی بوجود آمده دارم خواهشمندم مراتب را بدولت ابلاغ فرموده تا برای روشن شدن جریان امر و تسکین افکار عمومی مردم صومعه سرا وزیر کشور در مجلس شورای ملی حضور بهم رساند و مسئولین امر را معرفی فرمایند

نماینده مجلس شورای ملی - رضوی نژاد

سؤال از وزارت کشاورزی و عمران روستائی بوسیله آقای رضوی نژاد

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً چون در امر واگذاری اراضی جنگلی و مراتع غیر مشجر جنگه‌ای براساس مواد ۳۱، ۳۲ و ۳۳ قانون اصلاح قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع مصوب سال ۱۳۴۸ با اشخاص حقیقی و حقوقی جریانات نامطلوبی در اذهان عمومی شیاع داشته و اجرای طرحهای کشاورزی با اشخاص فاقد صلاحیت کشاورزی واگذار شده و از این جریان موجبات بی‌اعتقادی بقانون و ایجاد آشوب خاطر در ساکنین قرب جوار این زمینها فراهم شده است بنابراین بمنظور روشن شدن نحوه این واگذاریها و تعیین افراد طرح گیرنده و میزان اراضی واگذار شده بهریک و اینکه طرحهای مربوطه بکیفیتی که در قرارداد منعکس بوده اجراء شده یا خیر مسئول این واگذاریها در دوران وزارت و وزرای سابق کشاورزی چه کسانی بوده‌اند تقاضا میشود مستنداً بماده ۱۰۲ آئین‌نامه داخلی مجلس شورای ملی مراتب بجناب وزیر کشاورزی و عمران روستائی اعلام گردد که برای پاسخ بسؤال فوق در مجلس شورای ملی حضور بهم رسانند.

نماینده مجلس شورای ملی - رضوی نژاد

سؤال از وزارت مسکن و شهرسازی بوسیله آقای هرزندی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

خواهشمند است جناب آقای وزیر مسکن و شهرسازی در مجلس شورای ملی حضور یافته و به سؤالیهای زیر پاسخ فرمایند.

- ۱- علت عدم تحویل نقشه جامع شهر مرند که از چهار سال پیش به مهندسین مشاور مرجان واگذار گردیده و میلیونها ریال از بیت‌المال هزینه گردیده چیست؟
  - ۲- ساکنین شهر مرند بمنظور انجام هرگونه عملیات عمرانی و ساختمانی در نهایت ناراحتی و بلا تکلیفی بسر میبرند و هیچ دستگاهی نیست که به خواسته مشروع آنان جواب مثبت بدهد.
  - ۳- فرهنگیان مرند با هزاران خون دل و با فروش فرش و پلاس خویشتن شرکتی تشکیل و سرمایه‌ای جمع وزینتی خریداری نموده‌اند تا برای خود سرپناهی بسازند و از مشکلات مسکن خلاص یابند متأسفانه نتجاوز از یکسال است که دوندگی این طبقه زحمت کش و محترم و ارزشمند اجتماع در بلا تکلیفی مانده‌اند.
  - ۴- تأمین آب و برق قسمتی از محلات شهر که در عمل جزو محدوده قانونی شهر میباشد بخاطر عدم تکمیل و تصویب نقشه جامع غیر ممکن و مردم این قسمت از شهر بخصوص ۵۰۰ نفر ساکنین محل دیزج‌یکان در همچو عصر و زمانی دسترسی به آب مشروب و سالم ندارند و در نهایت نا امید و یأس و بدبینی بسر میبرند.
- با تقدیم احترام - هرزندی نماینده مرند

سؤال از وزارت بهداری و بهزیستی بوسیله آقای اسحق نژاد

جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی

خواهشمند است دستور فرمایند وزیر بهداری و بهزیستی در مجلس شورای ملی حضور بهم رسانند و به سؤال مشروحه زیر پاسخ فرماید.

۱- شنیده میشود کارخانه ذوب آهن اصفهان بالغ بر سیصد میلیون تومان از بابت حق بیمه کارکنان خود که از دستمزد آنان از بابت حق بیمه کسر شده است و تا بحال بصندوق تأمین اجتماعی واریز ننموده و حتی بیمه‌جاری را نیز بطور مرتب پرداخت نمیکند و در نتیجه بیمه شدگان به هنگام استفاده از مزایای قانون تأمین اجتماعی مواجه با اشکال میگردد.

۲- همچنین گفته میشود از تاریخ اجرای قانون تأمین مصوبه تیرماه ۱۳۵۴ تا کنون دولت سه درص سهم خود را از بابت مشارکت به صندوق تأمین اجتماعی پرداخت نکرده و بعضی از کارفرمایان دولتی و بخش خصوصی دیگر نیز بدهی‌های کلانی بصندوق دارند از آنجائیکه سرمایه صندوق تأمین اجتماعی از محل حق بیمه کارگران تأمین است روشن سازد چه اقدامی اساسی در این موارد از طرف مسئولین بعمل آمده و سیاست روشن وزارت بهداری و بهزیستی در این باره چیست؟

۳- تعیین و اعلام فرمایند صندوق تأمین اجتماعی از بابت حق بیمه کارکنان چه مبالغی از کارفرمایان مشمول مقررات طلب دارد و علت عدم وصول آن با توجه به وجود ماده ۵۰ در قانون تأمین اجتماعی چه بوده است و لیست اسامی بدهکاران عمده را وزارت بهداری و بهزیستی جهت آگاهی مردم و ساحت مقدس مجلس شورای ملی اعلام دارند. نماینده مردم تبریز در مجلس شورای ملی - محمدحسین اسحق نژاد